

บทที่ 5

ผลการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ ปัญหาการบริหารงานในเทศบาลนครนครสวรรค์ ” ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้เสนอไว้ในระเบียบวิธีวิจัยดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 26 คน แบ่งออกเป็น

1. ข้าราชการการเมือง จำนวน 15 คน ได้แก่
 - 1.1 ฝ่ายบริหาร จำนวน 5 คน ได้แก่
 - นายกเทศมนตรี 1 คน
 - เทศมนตรี 4 คน
 - 1.2 ฝ่ายนิติบัญญัติ จำนวน 10 คน ได้แก่
 - สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 10 คน
2. ข้าราชการประจำ จำนวน 11 คน ได้แก่
 - รองปลัดเทศบาล
 - หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล
 - หัวหน้ากองวิชาการและแผนงาน
 - หัวหน้ากองคลัง
 - หัวหน้ากองช่าง
 - หัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
 - หัวหน้าสำนักการศึกษา
 - หัวหน้ากองสวัสดิการสังคม
 - หัวหน้ากองการประปา
 - หัวหน้ากองช่างสุขาภิบาล
 - หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่ได้จากการการใช้แบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 250 ชุด โดยได้รับแบบสอบถามกลับมาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 230 ชุด ดังนี้คือ

1. แบบสอบถามที่ได้รับจากพนักงานเทศบาลจำนวน 45 ชุด จากจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบวิธีวิจัย จำนวน 50 ชุด

2. แบบสอบถามที่ได้รับจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล จำนวน 185 ชุด จากจำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบวิธีวิจัย จำนวน 200 ชุด

ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน โดยการใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ทั้ง 2 แนวคิด คือ แนวคิดตัวแบบระบบ และแนวคิดการรวมศูนย์อำนาจเกินขอบเขต

ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการนำเสนอผลการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และการสัมภาษณ์ (In-depth Interview) ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

5.1 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้าราชการการเมือง ซึ่งมีหัวข้อในการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้ คือ

ข้อ 1 อยากทราบว่าเทศบาลเมืองนครสวรรค์ยกฐานะเป็นเทศบาลนครสวรรค์ได้อย่างไร

การยกฐานะจากเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนครเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ คือ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กำหนดหลักเกณฑ์การเป็นเทศบาลนครไว้ว่า “เทศบาลนครได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป โดยราษฎรเหล่านั้นอยู่นานแน่นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าสามพันคนต่อตารางกิโลเมตร ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลนคร พระราชบัญญัตินั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย ”

ดังนั้นเมื่อเทศบาลเมืองนครสวรรค์มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติเทศบาลกำหนด จึงได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนครนครสวรรค์ ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะจากเทศบาลเมืองนครสวรรค์เป็นเทศบาลนครนครสวรรค์ เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2538 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป แต่มีผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านได้ให้ข้อสังเกตว่า ถ้าพิจารณาจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วเทศบาลเมืองนครสวรรค์ควรได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนครนานแล้ว จึงเป็นที่สงสัยว่ารัฐบาลกลางมีความจริงใจเพียงใดในการยกฐานะและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น

ข้อ 2 ในทัศนะของท่านเทศบาลนครเมื่อเปรียบเทียบกับเทศบาลเมืองเป็นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

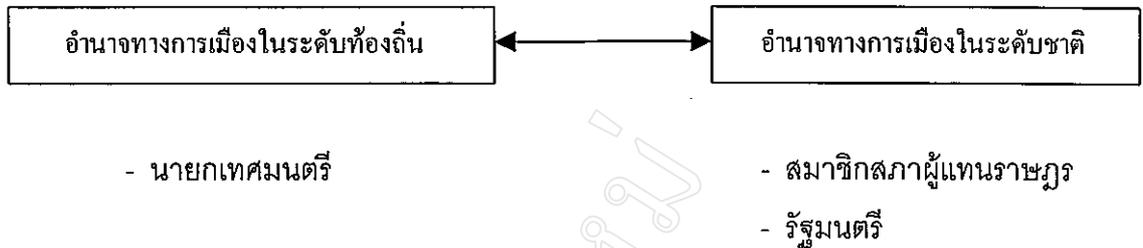
ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ภายหลังจากการยกฐานะเป็นเทศบาลนครนครสวรรค์มีทั้งการเปลี่ยนแปลงและไม่เปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- ด้านโครงสร้าง ผู้ให้สัมภาษณ์ 80 % มีความเห็นว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยภาพรวมแล้วโครงสร้างยังเหมือนเดิม กล่าวคือ ก่อนการยกฐานะเทศบาลเมืองนครสวรรค์ ได้แบ่งส่วนการบริหารงานออกเป็น 10 ส่วน คือ สำนักปลัดเทศบาล กองวิชาการและแผนงาน กองคลัง กองช่าง กองช่างสุขาภิบาล กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองสวัสดิการสังคม กองการประปา สำนักการศึกษา และเมื่อได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนครนครสวรรค์แล้วการแบ่งส่วนการบริหารงานก็ยังคงมี 10 ส่วนเท่าเดิม แต่ภายในโครงสร้างอาจมีความสลับซับซ้อนมากกว่า เนื่องจากความรับผิดชอบในบางหน่วยงานอาจเพิ่มขึ้น กล่าวคือมีปริมาณงานมากขึ้นนั่นเอง

- ด้านอำนาจหน้าที่ ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนให้ความเห็นว่าอำนาจหน้าที่ของเทศบาลเป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาลที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนสำหรับเทศบาลในระดับต่าง ๆ ว่ามีหน้าที่อะไรบ้าง

- ด้านงบประมาณ และที่มาแห่งงบประมาณ ผู้ให้สัมภาษณ์ 80 % มีความเห็นว่าเมื่อได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนครแล้ว การขออนุมัติงบประมาณต่าง ๆ ทำให้ได้รับความสนใจจากส่วนกลางมากขึ้น อาจเนื่องมาจากการเป็นเมืองใหญ่ขึ้น ประชาชนมากขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ก็ย่อมตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อเปรียบเทียบกับครั้งที่ยังเป็นเทศบาลเมือง การขออนุมัติงบประมาณต่าง ๆ มักไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นว่า การได้รับการยกฐานะจากเทศบาลเมืองเป็นเทศบาลนคร ทำให้อำนาจในการต่อรองมีมากขึ้น ส่งผลให้การขออนุมัติงบประมาณประสบผลสำเร็จมากขึ้นตามไปด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่ามีผู้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงด้านงบประมาณที่ได้รับความสนใจมากขึ้น น่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้มีอำนาจมากกว่า เนื่องจากรัฐบาลชุดปัจจุบัน (รัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ปี พ.ศ. 2539) มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี คือ นายภิญโญ นิโรจน์ ซึ่งเป็นบุตรชายของนายกเทศมนตรีคนปัจจุบัน คือ นายถาวร นิโรจน์ ทำให้การอนุมัติงบประมาณในโครงการต่าง ๆ ผ่านมติคณะรัฐมนตรีได้ง่ายขึ้น โดยผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้เห็นว่า ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างผู้มีอำนาจทางการเมืองยังคงมีความสำคัญอยู่มากในปัจจุบัน และยังคงแสดงความคิดเห็นอีกว่า ความเชื่อมโยงของอำนาจทางการเมืองในระดับต่าง ๆ เป็นสิ่งที่มีมีความสำคัญ เพราะจะทำให้อำนาจในการต่อรองทางการเมืองมีมากขึ้น ซึ่งเห็นได้จากการเชื่อมโยงของอำนาจทางการเมืองของผู้มีอำนาจทางการเมืองในจังหวัดนครสวรรค์ในปัจจุบันดังรูป

รูปที่ 5 แสดงการเชื่อมโยงของอำนาจทางการเมืองในจังหวัดนครสวรรค์ในปัจจุบัน

- ด้านความสัมพันธ์กับรัฐบาลกลาง ผู้ให้สัมภาษณ์ 90 % ให้ความเห็นว่า ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีการรณรงค์ในเรื่องการกระจายอำนาจมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเป็นเพียงการกระจายอำนาจแต่ในทางทฤษฎีเท่านั้น โดยในทางปฏิบัตินั้นยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง โดยในปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางกับเทศบาลกลับมีการรวบอำนาจคืนสู่ส่วนกลางมากขึ้น ทำให้ไม่มีอำนาจในการบริหารงานอย่างแท้จริง ดังที่ท่านนายกเทศมนตรีได้ให้สัมภาษณ์ว่า ในอดีตเมื่อหน่วยงานใดของเทศบาลเกิดการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานขึ้น นายกเทศมนตรีมีอำนาจในการจ้างลูกจ้างชั่วคราวเพื่อมาทำงาน แต่ในปัจจุบันปรากฏว่านายกเทศมนตรีไม่มีอำนาจที่จะจ้างลูกจ้างชั่วคราวได้เมื่อเกิดการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

แม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2542 ขึ้นและได้มีการจัดตั้ง " คณะกรรมการการกระจายอำนาจ " โดยมีตัวแทนจากองค์กรปกครองท้องถิ่น จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน , ตัวแทนจากเทศบาล 3 คน , ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล 5 คน , ตัวแทนจากกรุงเทพมหานคร พัทยา หรือตัวแทนจากองค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นอีก 2 คน แต่ปรากฏว่าส่วนกลางก็ยังคงดูแลอย่างเข้มงวดทำให้โอกาสที่ท้องถิ่นในส่วนต่าง ๆ จะมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงยังมีน้อย เพราะยังคงมีหัวหน้าในส่วนราชการ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ทางรัฐบาลกลางแต่งตั้งขึ้นอีก ซึ่งเป็นสัดส่วนที่มากกว่าทำให้โอกาสที่ท้องถิ่นจะเข้าไปเป็นตัวแทนในการทำงานค่อนข้างเสียเปรียบ เช่นเดียวกับ ออกท. จังหวัด ซึ่งจะมีตัวแทนจากจังหวัด 4 คน , ตัวแทนจากเทศบาล 4 คน , ผู้ทรงคุณวุฒิอีก 4 คน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และผู้ว่าราชการจังหวัดยังมีอำนาจในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอีก ดังนั้นถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งพรรคพวกของตนเข้าไป จะทำให้สัดส่วน

ของ อกท.จังหวัดเป็น 8 : 4 คือ เป็นตัวแทนของจังหวัด 8 คน และเป็นตัวแทนขององค์กรปกครอง
ท้องถิ่น 4 คน ทำให้ท้องถิ่นเกิดการเสียเปรียบ และไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง
เหมือนเดิม

ตารางที่ 2 แสดงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ระหว่างเทศบาลเมืองกับเทศบาลนครในความ
เห็นของข้าราชการการเมือง

การเปลี่ยนแปลง	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
โครงสร้าง	มีหน่วยงานทั้งหมด 10 ส่วนแต่มี หน่วยงานที่เพิ่งเพิ่มขึ้นมาอีก 1 หน่วย คือ กองช่างสุขาภิบาล ซึ่ง แยกมาจากกองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม เป็นการเพิ่มเพื่อรองรับ ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น และการ เติบโตเป็นเทศบาลนคร	มีหน่วยงาน 10 ส่วนเหมือนเดิม แต่ปริมาณในแต่ละหน่วยงาน เพิ่มขึ้น ทำให้มีความสลับซับซ้อน ในหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น
อำนาจหน้าที่	มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องจัดทำตาม พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2540) 15 หน้าที่ และหน้าที่ ที่อาจจัดทำอีก 12 หน้าที่	มีอำนาจหน้าที่ที่ต้องจัดทำ 22 หน้าที่
งบประมาณ	ไม่ค่อยได้รับอนุมัติงบประมาณ ในโครงการต่าง ๆ เท่าที่ควร ทำให้ เกิดการขาดแคลนงบประมาณ	มีอำนาจในการต่อรองเพิ่มขึ้น ส่งผล ให้ได้รับอนุมัติงบประมาณใน โครงการต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งส่งผล ดีต่อการบริหารงานของเทศบาล

ข้อ 3 ตั้งแต่ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ได้มี
โอกาสสร้างผลงานสำคัญ ๆ อะไรบ้าง ที่ถือว่าประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนใน
เขตเทศบาลอย่างเห็นได้ชัดและเป็นรูปธรรม

ผลงานสำคัญ ๆ ที่ถือว่าประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนในเขต
เทศบาลที่เห็นได้ชัดและเป็นรูปธรรม มีดังนี้

1. การสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วมเมืองนครสวรรค์ เมื่อปี 2538 จังหวัดนครสวรรค์ได้ประสบปัญหาน้ำท่วมครั้งใหญ่ ซึ่งได้สร้างความเสียหายเป็นอย่างมาก ดังนั้นทางทีมพัฒนาบ้านเมืองซึ่งได้รับการเลือกตั้งได้พยายามติดต่อกับทั้งทางรัฐบาลผู้มีอำนาจ กระทรวงมหาดไทย และกรมโยธาธิการ จนกระทั่งกรมโยธาธิการได้ขึ้นมาสำรวจและออกแบบในปี 2539-2540 จนเสร็จสิ้นแล้ว และได้กำหนดที่จะลงมือก่อสร้างในปี 2541 โดยจะสร้างเขื่อนจากวัดไทรไต่ถึงโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ เป็นวงเงินทั้งหมด 470,000,000 บาท และจากวัดไทรไต่ขึ้นไปถึงสะพานพิษณุโลกอีก 350,000,000 บาท และในปี 2543 จะสร้างท่อระบายน้ำขนาดใหญ่ทั่วเมือง พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องสูบน้ำที่ปลายท่อทุกเส้นเมื่อเกิดน้ำท่วมจะได้สูบน้ำออก เป็นเงินทั้งหมด 950,000,000 บาท แต่พอถึงปี 2541 ก็ได้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลไม่มีเงินที่จะให้มาก่อสร้างจึงได้แจ้งมาให้ชลอไว้ก่อน และในปี 2542 ทางนายกเทศมนตรีและเทศมนตรี จึงได้พยายามติดต่อทางหน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงาน จนกระทั่งกรมโยธาธิการได้จัดเรื่องการสร้างเขื่อนนี้เข้าขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2542 แต่ก็ยังคงมีปัญหาด้านวิกฤติการณ์ทางรัฐบาลยังไม่ค่อยมีเงิน และได้มีการนำเข้าไปประชุมเทศบาลนครนครสวรรค์ เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สภาพัฒนาเศรษฐกิจ กรมโยธาธิการ บริษัทที่ปรึกษาและออกแบบ และหน่วยงานอื่น ๆ อีกหลายหน่วยงาน รวม 30 กว่าคน พร้อมกับเจ้าหน้าที่จังหวัด เจ้าหน้าที่เทศบาล รวมทั้งสิ้น 40-50 คน ซึ่งที่ประชุมก็ได้สรุปผลออกมาว่ามีความจำเป็นที่จะต้องก่อสร้าง จึงได้นำเรื่องนี้กลับไป และมีการพิจารณาอยู่หลายหน่วยงาน เช่น สภาพัฒนาเศรษฐกิจ ก็เห็นชอบว่าควรจะมีการก่อสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม แต่ให้ยืดระยะเวลาก่อสร้างออกไป โดยเริ่มต้นตั้งแต่ปี 2544 - 2547 วงเงินก่อสร้างปีแรกที่กำหนดออกมาเป็นเงินจำนวน 455,850,000 บาท ส่วนระยะช่วงที่ 2, 3 และ 4 นั้นจะกำหนดตามความจำเป็นตามโครงการที่จะได้ดำเนินต่อไป ซึ่งเรื่องทั้งหมดนี้จะต้องนำเข้าขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งหวังว่าในการขออนุมัติครั้งนี้คงจะประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

2. เรื่องการประปา การดำเนินการด้านการประปา ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้ว และในปี พ.ศ. 2523 เป็นปีที่ นายถาวร นิโรจน์ ได้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเป็นครั้งแรกและได้ดำรงตำแหน่งเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งเป็นเวลา 20 ปีแล้ว เมื่อเข้ามาดำเนินการราคาค่าน้ำประปาขายลูกบาศก์เมตรละ 2 บาท และได้ขายราคานี้มาจนกระทั่งปัจจุบัน สาเหตุที่ราคาน้ำประปายังไม่มีการเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูงขึ้น เนื่องจากทางเทศบาลนครนครสวรรค์ยังไม่ได้มีการโอนกิจการน้ำประปาให้เป็นของการประปาส่วนภูมิภาค ถึงแม้ว่าได้มีการเสนอให้เทศบาลนครนครสวรรค์ทำการโอนกิจการน้ำประปาให้เป็นของการประปาส่วนภูมิภาคก็ตาม โดยท่านนายกเทศมนตรีเห็นว่าการโอนกิจการให้เป็นของการประปาส่วนภูมิภาคจะเกิดความไม่เป็นธรรม เนื่องจากจะทำให้ราคาค่าน้ำประปาสูงขึ้นและการดำเนินกิจการของ

เทศบาลนครนครสวรรค์ยังไม่ขาดทุน ยังพอมีกำไร ท่านนายกเทศมนตรีจึงตัดสินใจไม่โอนกิจการประปาให้เป็นของการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งทางส่วนกลางมีข้อแม้ว่าไม่ให้ทางเทศบาลนครสวรรค์ทำการรับพนักงานเพิ่ม แต่จังหวัดนครสวรรค์ประสบกับปัญหาที่มีประชาชนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้น้ำประปาไม่เพียงพอต่อการใช้ของประชาชน จึงมีการแก้ไขปัญหาโดยมีการปรับปรุงโรงกรองน้ำจาก 500 คิว เป็น 800 คิว ต่อมาทางรัฐบาลกล่าวว่าถ้าเทศบาลสามารถเลี้ยงตนเองได้ก็ให้ดำเนินกิจการต่อไปได้ แต่ถ้าประสบปัญหาการขาดทุนเมื่อไรต้องทำการโอนกิจการให้เป็นของการประปาส่วนภูมิภาคทันที ท่านนายกเทศมนตรีจึงนำเข้าโครงการเมืองหลักรอบที่ 2 ทำให้มีการวางแผนสร้างโรงกรองน้ำประปาเพิ่มขึ้น โดยให้กรมโยธาออกแบบสำรวจแล้วนำเสนอมาให้เทศบาล ซึ่งเป็นโครงการเมืองหลักเกี่ยวกับน้ำประปาที่มีโรงกรองน้ำเพิ่มขึ้น 1,100 คิว / ชั่วโมง มีอุปกรณ์ เครื่องสูบน้ำรวม 220 ล้าน และมีการส่งมอบเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2542 ทำให้ประชาชนมีน้ำประปาใช้อย่างเพียงพอ และยังจ่ายอัตราค่าน้ำประปาในอัตราที่สามารถพูดได้ว่าถูกที่สุดในประเทศอีกด้วย ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อปี 2535 โดยกรมโยธาธิการได้กำหนดให้ใช้อัตราก้าวหน้า โดยขายราคาลูกบาศก์เมตรละ 2 บาท กับผู้ที่ใช้น้ำตั้งแต่ 1-10 ลูกบาศก์เมตร โดยใช้อัตราก้าวหน้าดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบอัตราค่าน้ำประปาระหว่างเทศบาลนครนครสวรรค์ การประปาส่วนภูมิภาค และการประปานครหลวง

ช่วงการใช้น้ำ	เทศบาลนครนครสวรรค์ทุกประเภท	การประปาส่วนภูมิภาค		การประปานครหลวง	
		ที่พักอาศัย	ธุรกิจอุตสาหกรรม	ที่พักอาศัย	ธุรกิจอุตสาหกรรม
0-10	2.00	7.75	10.00	7.00	12.04
11-20	2.50	8.50	13.00	7.00	9.20
21-50	3.00	10.75-12.75	16.00-19.00	7.00-8.85	9.45-12.04
51-80	4.00	14.00	21.00	9.18-9.83	12.04-12.69
81-100	4.50	14.50	21.25	11.00-11.32	13.01
101 ขึ้นไป	5.00	14.60	21.50	11.65-12.30	13.31-13.99
201 ขึ้นไป	5.00	14.60	21.50	12.30-12.95	14.18
301 ขึ้นไป	5.00	14.70-14.90	21.75	12.95	14.18

ที่มา : กองการประปา : เทศบาลนครนครสวรรค์ ปี 2542.

ซึ่งเมื่อเทียบกับอัตราของประปาส่วนภูมิภาคที่เริ่มจาก 7.75 บาท จนถึงราคา 21.75 บาท และประปานครหลวงที่เริ่มต้นที่ 7.00 บาท จนถึง 14.18 บาท แต่ในปัจจุบันเทศบาลนครนครสวรรค์ก็ยังขายน้ำในอัตราลูกบาศก์เมตรละ 2 บาท ตามอัตราที่กำหนดให้เห็นอยู่ ซึ่งทั้งหมดนี้ทางเทศบาลก็มีกำไรพอที่จะดำเนินการอยู่ได้ก็เนื่องจากความรู้ความสามารถที่พยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งสามารถพูดได้ว่า เทศบาลนครนครสวรรค์ขายน้ำราคาถูกที่สุด ไม่มีที่ไหนขายในอัตรานี้ และในปัจจุบันยังได้มีการขยายการผลิตน้ำประปาโดยได้ทำโครงการมาประมาณ 10 ปี และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล โดยได้ขยายกำลังการผลิตน้ำประปาโดยใช้เงินลงทุนทั้งหมด 220 ล้านบาท เป็นเงินของเทศบาลที่ลงทุน 94 ล้านบาท ส่วนที่เหลือรัฐบาลเป็นคนออกเป็นเงิน 126 ล้านบาท ปัจจุบันเทศบาลผลิตน้ำได้ชั่วโมงละ 2,950 ลูกบาศก์เมตร หรือวันละ 70,800 ลูกบาศก์เมตร การลงทุนในครั้งนี้สามารถจ่ายน้ำให้กับประชาชนได้สมบูรณ์อีก 10-15 ปี ข้างหน้า น้ำที่ใช้ในปัจจุบันเวลานี้ใช้น้ำถั่วเฉลี่ยวันละ 40,000 ลูกบาศก์เมตร แต่ทางเทศบาลผลิตได้จริง ๆ 70,800 ลูกบาศก์เมตร จึงต้องหยุดเครื่องในเวลา 24.00 น. ถึง 05.00 น. แล้วจึงค่อยดำเนินการต่อ เพราะเทศบาลผลิตน้ำได้เกินกว่าที่ประชาชนใช้ แรงดันน้ำก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ท่อ

แตกบ่อย ๆ ในปัจจุบันจึงต้องพยายามลดแรงดัน ส่วนการผลิตน้ำทางเทศบาลก็ผลิตให้พอดีเท่าที่ใช้ ถ้ามีการใช้เพิ่มเราก็จะผลิตน้ำเพิ่มขึ้นต่อไป

3. เรื่องท่อระบายน้ำ ตามที่ทีมพัฒนาบ้านเมืองได้สัญญากับประชาชนไว้ว่าจะสร้างท่อระบายน้ำขนาดใหญ่ในถนนอรุณกวี ถนนมาตุลี และถนนดาวดึงส์ เป็นท่อขนาดใหญ่สามารถระบายน้ำได้เพียงพอเวลาฝนตกหนัก ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผลที่ได้รับในฤดูฝนที่ผ่านมา มีฝนตกหนัก ๆ ประมาณ 10 กว่าครั้ง ปรากฏว่าท่อระบายน้ำที่ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้วสามารถระบายน้ำได้ทัน เมื่อฝนหยุดน้ำก็จะแห้ง และในปัจจุบันทางเทศบาลได้วางท่อขนาดใหญ่อีกเส้นหนึ่ง คือ เส้นข้างโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ และมีท่อแยกไปรับท่อขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.20 เมตร มาเป็นท่อขนาด 1.50 เมตร สีเหลือง เพื่อระบายน้ำออกด้านข้างโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ทำให้น้ำที่ท่วมอยู่บริเวณศูนย์การค้าด้านบนทั้งหมดแห้งอย่างรวดเร็ว และในขณะนี้ทางเทศบาลกำลังก่อสร้างท่อขนาดใหญ่ คือ 2.10 เมตร สีเหลือง ระหว่างกองกำกับการนครสวรรค์ และศาลซึ่งจะเสร็จแล้ว ท่อเส้นนี้สามารถที่จะรับน้ำบริเวณหลังศาลากลางจังหวัดทั้งหมดให้ไหลออกอย่างรวดเร็ว เพื่อไม่ให้ น้ำท่วมบริเวณหลังศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์

ในขณะเดียวกันเทศบาลได้ตัดถนนสวรรควิถึ 22 ระหว่าง ถนนสวรรควิถึข้างโรงเรียนดุริยางค์ไปออกถนนวงษ์สวรรค์ข้างอุทยานนครสวรรค์ซึ่งใกล้เสร็จแล้ว โดยเทศบาลได้วางท่อระบายน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เมตร ยาวตั้งแต่รั้วอุทยานนครสวรรค์ทั้งซ้าย - ขวาของถนนมาออกถนนสวรรควิถึ และได้สร้างท่อขนาด 1.50 เมตร - 1.50 เมตร รับน้ำจากปลายท่อหนึ่งเมตรทั้งสองข้าง เลาะถนนสวรรควิถึมาออกหลังธนาคารกรุงไทยเอ ต่อไปน้ำที่เคยท่วมขังแถววิมานแมนจะหมดไป

4. เรื่องโครงการกำจัดขยะ ซึ่งโครงการกำจัดขยะนี้ทางเทศบาลได้เตรียมการล่วงหน้าประมาณ 10 ปี เพราะเกรงว่าเมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้น ประชาชนในเขตเทศบาลหนาแน่นขึ้น ปัญหาเรื่องขยะก็จะติดตามมา อย่างเช่นจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไม่ได้เตรียมการไว้ และไม่ได้มีการวางแผนที่จะกำจัดขยะ แต่ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ได้ไปซื้อที่ไว้ 266 ไร่ ห่างจากเขตเทศบาลออกไป 13 กิโลเมตร และได้วางแผนแบ่งเนื้อที่ทั้งหมดออกเป็น 3 ระยะ ๆ ละ 5 ปี

บ่อแรก ที่ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ได้สร้างขึ้นตามหลักวิชาการ โดยมีการבודอัดพื้นที่แล้ววางแผน PVC ซึ่งมีลักษณะเป็นม้วนยาวแล้ววางซ้อนสลับกันไว้เพื่อไม่ให้ น้ำเน่าจากขยะซึมลงไปดินแล้วไปทำให้น้ำใต้ดินเสียหาย ซึ่งทางเทศบาลนครนครสวรรค์ได้ทำตามหลักวิชาการทุกอย่าง ส่วนน้ำที่อยู่บนพื้นพลาสติกที่เราวางไว้จะไหลไปรวมในด้านที่ต่ำ ซึ่งเทศบาลจะได้มีท่อรับน้ำเสียเพื่อนำไปบำบัดเป็นน้ำดีและน้ำดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ต่อไป โครงการที่ได้เตรียมการไว้กว่า 10 ปีนี้ ได้ก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว และบ่อปกติที่วางโครงการไว้ 5 ปี ทางเทศบาลก็เริ่มทิ้งขยะมาประมาณ 1 ปี เศษแล้ว เพราะปัจจุบันเทศบาลต้องขนขยะจากในเมืองวันละ 130 ตัน

ทุกวัน เทศบาลมีรถเก็บขยะทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่อยู่ 35 คัน ต้องขนให้หมดวันละ 130 ตันทุกวัน นำไปทิ้งในบ่อแรก จะเห็นว่าจากโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้เทศบาลนครนครสวรรค์ไม่ประสบปัญหาดังเช่นเทศบาลนครอื่น ๆ ที่เห็นได้ชัด คือ เทศบาลนครเชียงใหม่ อีกทั้งทางเทศบาลนครนครสวรรค์ยังได้รับรางวัลด้านความสะอาดหลายครั้ง คือ ได้รับรางวัลทางการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย รางวัลที่ 2 ประเภท ก ประจำปี พ.ศ. 2537 , 2539 , 2540

5. โครงการตัดถนน ในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์มีปัญหาเรื่องการจราจรมาก ซึ่งจะเห็นว่าในปัจจุบันช่วงเวลาตั้งแต่ 07.00 - 09.00 น. และในช่วง 16.00 - 18.00 น. ปริมาณรถที่มาส่งนักเรียนบ้าง มาจ่ายตลาดบ้าง และมาทำธุระอื่น ๆ บ้าง และตรงกับเวลาทำงานของข้าราชการ และเลิกงาน ทำให้เกิดปัญหาการจราจรและรถติด ซึ่งเป็นปัญหาหนักมาก และโดยเฉพาะถ้าเป็นฤดูเทศกาลเราจะเห็นว่าบริเวณสะพานเดชาติวงศ์จะมีรถติดหนาแน่นมาก โดยเฉพาะปัญหาในเขตเทศบาลซึ่งเป็นเทศบาลนครนครสวรรค์เป็นผู้รับผิดชอบ ทางเทศบาลได้วางโครงการต่าง ๆ ซึ่งแต่ละโครงการต่าง ๆ ใช้เวลามากพอสมควร เริ่มต้นจากเทศบาลจะต้องเสนอโครงการให้สำนักผังเมืองช่วยพิจารณาว่าในเขตเทศบาลควรจะตัดถนนเส้นไหนบ้าง ตรงไหนมีความจำเป็นเร่งด่วน ตรงไหนไม่เร่งด่วน ซึ่งในโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ต้องเสนอโครงการให้กรมการผังเมืองและก็ได้มีการประชุมร่วมกันหลายครั้ง ใช้เวลานานมากกว่ากรมผังเมืองจะเห็นชอบและออกกฤษฎีกา และเมื่อเห็นชอบแล้วก็ต้องเสนอโครงการให้สำนักพัฒนาผังเมือง กระทรวงมหาดไทยพิจารณา เมื่อสำนักพัฒนาเมืองเห็นชอบก็ได้เสนอเรื่องทั้งหมดให้กับกรมโยธาฯ มาสำรวจ ออกแบบ โดยจ้างบริษัทคอนเซ้า (บริษัทที่รับจ้างสำรวจ ออกแบบ คำนวณค่าใช้จ่าย) เข้ามาเป็นผู้ดำเนินงาน ประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และเทศบาลจะมีเงินออกเท่าไร รัฐบาลจะออกเท่าไร ถนนบางเส้นอาจจะตกลงกัน 70 - 30 โดยรัฐบาลออก 70 และเทศบาลออก 30 บางเส้นก็อาจจะเป็น 40 - 60 โดยรัฐบาลออก 60 และเทศบาลออก 40 ตามความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งทั้งหมดแต่ละโครงการใช้เวลาประมาณ 10 ปี ตัวอย่าง เช่น ถนนสวรรคตวิถี 22 ซึ่งตัดจากถนนสวรรคตวิถี ไปทะเลถนนวงษ์สวรรค์ ข้างอุทยานสวรรค์ เป็นระยะทางเพียง 400 เมตรเศษเท่านั้น ต้องใช้เวลาเกือบ 13 ปี กว่าจะแล้วเสร็จ และเมื่อเห็นชอบแล้วก็ต้องรองบประมาณ และเมื่อมีงบประมาณมาแล้วก็ต้องออกกฤษฎีกา เมื่อออกกฤษฎีกาเสร็จแล้วจึงจะได้ใช้เงินตามงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ แล้วก็มีการต่อรองราคากันเป็นเวลาประมาณ 1-2 ปี กว่าจะตกลงกันได้เรียบร้อยและดำเนินการก่อสร้างได้ ซึ่งเมื่อเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งปัจจุบันต้องใช้เวลาประมาณ 13 ปี และเมื่อถนนเส้นนี้เสร็จแล้ว จะมีการวางท่อระบายน้ำทั้งเส้นผ่าศูนย์กลางขนาด 1.00 เมตร ทั้งด้านซ้ายและด้านขวา ตรงไปออกบริเวณถนนสวรรคตวิถี แล้วก็สร้างท่อขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.50 เมตร สีเหลี่ยม รับน้ำทั้งสองท่อย้อนกลับมาออกที่หลังธนาคารกรุงไทยเอ เพื่อระบายน้ำบริเวณนั้น ซึ่งในบริเวณวิมานแมนเป็นพื้นที่ที่ต่ำมาก เมื่อมีฝนตกน้ำจะท่วมทุกครั้ง เมื่อโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ดำเนินการเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว

จะทำให้บริเวณนี้ไม่มีปัญหาน้ำท่วมอีกต่อไป ส่วนถนนที่กำลังดำเนินการอยู่อีก คือ ถนน RB 6 หรือตั้งแต่แม่น้ำเจ้าพระยาผ่านหน้าโรงเหล้าไปจนถึงสันคู เป็นถนนที่กว้างกว่า 16 เมตร มีเกาะกลางถนนที่ได้เวนคืนเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งส่วนใหญ่เป็นที่ราชพัสดุ และอีกเส้นหนึ่งจะเป็นถนน RB 7A และ RB 7B ซึ่งถนนเส้นนี้จะต่อจากถนนที่มาจากบริเวณตลาดใต้ มาถึงตรงโค้งสันคู แล้วตัดตรงจากโค้งสันคูมาทะเลที่ดับไฟ จะมีความยาวประมาณ 4 กิโลเมตร ถนนเส้นนี้จะใหญ่มีการวางท่อระบายน้ำเป็น 3 ขนาด เริ่มต้นจากดับไฟเป็นท่อขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เมตร เป็นท่อกลม ข้ายขวา ยาวประมาณ 1 กิโลเมตร และต่อมาก็จะเป็น 1.50 เมตร สี่เหลี่ยมทั้งซ้ายขวา ยาวประมาณ 1 กิโลเมตร และต่อมาเป็นท่อกว้างขนาด 1.50 เมตร สูง 2.10 เมตร ยาว 1 กิโลเมตร และต่อมาจะเป็นท่อขนาด 2.10 เมตร สี่เหลี่ยมซ้ายขวา ยาวตลอดจนถึงแม่น้ำ ซึ่งจะเป็นท่อระบายน้ำขนาดใหญ่ 2 เส้นคู่ เพราะบริเวณนั้นจะเป็นที่น้ำขังขนาดมหึมา เมื่อถนนเส้นและท่อระบายน้ำนี้เสร็จก็จะกลายเป็นที่อยู่อาศัยที่กว้าง และการจราจรก็จะสะดวกสบาย ผู้ที่จะเดินทางจากบริเวณตลาดสะพานดำหรือบริเวณใกล้เคียง จะไปพิษณุโลก หรือกำแพงเพชรก็ดี ก็จะออกเส้นนั้นโดยไม่ต้องวนเข้ามาในตัวเมือง ซึ่งถนนดังกล่าวนี้ได้ออกกฎฎีกาแล้ว และได้ทำการเวนคืนแล้ว ขณะนี้เหลือเพียงไม่กี่รายการเวนคืนก็จะเสร็จสิ้น งบประมาณจริง ๆ แล้วถนนเส้นนี้ต้องเสร็จตั้งแต่ปี 2542 แต่เนื่องจากรัฐบาลประสบปัญหาเรื่องการจ่ายเงิน คือ ปัญหา IMF จึงให้ชลอถนนเส้นนี้ และลงมือสร้างในปี 2543 - 2544 เป็นเวลา 2 ปี โดยใช้สูตร 70 - 30 ซึ่งเมื่อถนนเส้นนี้สร้างเสร็จ ก็จะเป็นการขยายที่อยู่อาศัย และขยายพื้นที่การจราจรอีกด้วย

6. เรื่องการศึกษาของเทศบาลนครนครสวรรค์ ในระยะเวลา 7 - 8 ปี ที่ผ่านมา เทศบาลนครนครสวรรค์ได้พยายามทุ่มงบประมาณให้กับโรงเรียนเทศบาลทั้ง 8 โรงเรียน เพื่อที่จะพัฒนาโรงเรียนพร้อมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ ซึ่งเราได้เปิดสอนเด็กเกี่ยวกับเรื่องคอมพิวเตอร์มาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปีแล้ว พร้อมทั้งมีเครื่องคอมพิวเตอร์ในแต่ละโรงเรียนเป็นจำนวนมาก ซึ่งเทศบาลอื่น ๆ ยังไม่ค่อยจะมี และยังมีห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ในการเรียน และในปี 2542 ได้มีการเปิดสอนภาษาจีนกลางเพิ่มขึ้นอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งท่านนายกเทศมนตรีเห็นว่า ในปัจจุบันประชากรของโลกมีอยู่ประมาณ 6,000,000,000 คน เป็นจีนประมาณ 25 % โดยอยู่ในประเทศ 1,200,000,000 คน และอยู่ตามเมืองใหญ่ ๆ ทั่วโลกประมาณ 300-400 ล้าน ในด้านธุรกิจการค้า หรือในวงการอื่น ๆ ของประเทศจีน ซึ่งได้มีการพัฒนาอย่างมากมาย ในองค์การสหประชาชาติต้องยอมรับว่า ภาษาจีนเป็นภาษาหนึ่งในห้าภาษาที่ใช้ในองค์การสหประชาชาติ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาสเปน ภาษารัสเซีย และภาษาจีน ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ถนนหนทาง บ้านเมืองที่อยู่อาศัยต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นเป็นที่คาดการณ์ได้ว่า ในอนาคตภาษาจีนจะต้องเป็นภาษาที่สำคัญไม่แพ้ภาษาอังกฤษ ฉะนั้นเพียงแต่คนจีน 1,200 ล้านคน หรือ

เพียง 1 % ของ 1,200 ล้านคน ได้มาเที่ยวประเทศไทยเพื่อชมวัฒนธรรม หรือมาดูชนบทรรมนิยม ประเพณีของไทยที่มีอยู่ ลองคิดดูสิว่าเป็นจำนวนคนเท่าไร เพราะฉะนั้นคนที่รู้ภาษาจีนในอนาคตมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะธุรกิจต่าง ๆ ต่อไปอาจต้องใช้ภาษาจีนมากขึ้น ดังนั้นโอกาสในการหางานในอนาคตจำเป็นต้องรู้ภาษาจีนเพิ่มขึ้นอีกภาษาหนึ่งควบคู่กับภาษาอังกฤษ ทางเทศบาลจึงทำการเปิดสอนภาษาจีนกลางในโรงเรียนเทศบาลทั้ง 8 โรงเรียน โดยในปัจจุบันได้ทำการทดลองสอนอยู่ 4 โรงเรียน และจะทำการเปิดสอนให้ครบทั้ง 8 โรงเรียนในอนาคตอันใกล้นี้ มีหลายท่านที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีนกลาง ท่านนายกเทศมนตรีจึงได้มีการแต่งตั้งให้เป็นที่ปรึกษาเพื่อช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนกลางของเด็กในโรงเรียนเทศบาลนครนครสวรรค์ และที่ผ่านมามีการสอนไปหนึ่งเทอมแล้ว ได้มีการคัดเด็กชั้นละ 5 คน เพื่อให้ท่านที่ปรึกษาได้ตรวจสอบความรู้ ความสามารถ ซึ่งก็เป็นที่ยอมรับว่าภาษาจีนกลางของเด็กในโรงเรียนเทศบาลนครนครสวรรค์ อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งทางเทศบาลนครนครสวรรค์ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนของจังหวัดนครสวรรค์ นอกเหนือจากนั้นแล้วยังมีการอบรมครูทั้งหมด 8 โรงเรียน โดยมีการอบรมในด้านการพัฒนาจิตใจเพื่อให้เป็นผู้ที่มีจิตใจดี มีความเมตตา มีสติที่จะดำเนินการเป็นครูที่ดีต่อไป และยังได้มีการวางแผนพัฒนาเด็กโดยการตั้ง “ โครงการพุทธบุตร ” มีการสอนให้รู้จักในด้านศาสนา ด้านมารยาท ศีลธรรม โดยมีการอบรมโครงการละ 3 คืน 4 วัน เพื่อเป็นการพัฒนาเด็กให้มีพรหมวิหาร 4 มีความกตัญญู มีกิริยามารยาทที่ดีงาม เพื่อให้เด็กเป็นคนดีและคนเก่งในอนาคต และในขณะนี้ได้มีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาออกมาใหม่ โดยจะมอบการศึกษาให้ท้องถิ่น เพราะฉะนั้นโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลต่อไปจะโอนมาอยู่กับเทศบาลทั้งหมด เทศบาลจึงได้วางโครงการที่จะสร้างโรงเรียนขนาดใหญ่ขึ้น โดยจะใช้เนื้อที่ประมาณ 200 กว่าไร่ ในบริเวณถนน RB 7 A และถนน RB 7 B ที่กำลังดำเนินการก่อสร้างในปี 2543 และจะเสร็จสิ้นในปี 2544 จึงต้องวางโครงการการศึกษาขนาดใหญ่เข้าไว้ โดยรับเด็กตั้งแต่อนุบาล ประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาคบังคับ 9 ปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 , 5 และ 6 เป็นภาคที่เรียนโดยสมัครใจ พร้อมทั้งศูนย์กีฬา และสิ่งต่าง ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกและทำให้เด็กมีความเจริญทางด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย พร้อมทั้งจะเป็นคนดีของชาติต่อไป

7. โครงการสร้างที่อยู่อาศัย เทศบาลนครนครสวรรค์ร่วมกับพัฒนาชุมชนเมือง และการเคหะแห่งชาติ ร่วมกันสร้างบ้าน 1,000 หลัง ในโครงการแรก ส่วนโครงการที่ติดตามโครงการเคหะแห่งชาติได้เสนอทางรัฐบาลไว้เป็นจำนวน 2,000 หลังด้วยกัน แต่ระยะแรกซึ่งเป็นโครงการแรกและต้องการให้เป็นโครงการนำร่องแห่งแรกของประเทศไทยในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งทางรัฐบาลเห็นชอบแล้วในโครงการนี้ เพราะฉะนั้นในปี 2543 จะเริ่มโครงการบ้าน 1,000 หลัง หลังหนึ่งมีเนื้อที่ 24 ตารางวา ซึ่งจะสร้างในที่ราชพัสดุ โดยใช้ถนน RB 7 A เป็นหลักในการคมนาคมเป็นการสร้างที่มีการจราจรได้คล่องตัว และในบริเวณบ้าน 1,000 ญูนิตนี้ ก็จะมีการสร้างตลาด

สำหรับจับจ่ายอาหารการกิน มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในโครงการทั้งหมด ซึ่งเทศบาลนครนครสวรรค์ได้รับความร่วมมือจากพัฒนาชุมชนเมืองและการเคหะแห่งชาติเพื่อต้องการสร้างเมืองให้สะอาด สร้างบ้านให้น่าอยู่ อนามัยดี ชีวิตรสดี ซึ่งในหน่วยงานของรัฐ โดยมีสภาพพัฒนาการแห่งชาติ ได้มีการประชุมร่วมกันระหว่างเทศบาล พัฒนาชุมชนเมือง การเคหะแห่งชาติ และหน่วยงานอื่น ๆ อีกประมาณ 7 - 8 หน่วยงาน รวมทั้งกรุงเทพมหานครอีกด้วย ได้มีการประชุมร่วมกันโดยมีสภาพพัฒนาการแห่งชาติเป็นเจ้าของเรื่องได้ทำการประชุมใหญ่มาประมาณ 3 ครั้งแล้ว และที่เทศบาลนครนครสวรรค์ก็ได้มีการประชุมกันมา 3 ครั้งเหมือนกัน เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ยังขาดแคลนที่อยู่อาศัย และต้องการที่จะอยู่ในเขตเทศบาลเพื่อประกอบอาชีพ และเกี่ยวกับเรื่องการใช้ไฟฟ้า น้ำประปา การเก็บขยะ เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความสะอาดสวยงาม และในเรื่องอื่น ๆ ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ได้รับความร่วมมือจากกรมพัฒนาชุมชนเมือง และการเคหะแห่งชาติ พร้อมทั้งสภาพพัฒนาการแห่งชาติยังให้การสนับสนุนอีกด้วย

8. เรื่องการสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลแห่งใหม่ เหตุผลที่ต้องมีการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลแห่งใหม่ สืบเนื่องมาจากนายถาวร นิโรจน์ นายกเทศมนตรีในปัจจุบันได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลสมัยแรก เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2501 และในขณะนั้น นายใหญ่ ศวิตชาติ ได้รับเลือกตั้งให้เป็นนายกเทศมนตรี อาคารของเทศบาลขณะนั้นอยู่ที่ถนนศวิตชาติ เป็นอาคารเรือนไม้สักสมัยก่อนซึ่งอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมมาก เป็นอาคารชนิดสองชั้น มีมุขกลาง และมีที่ทำงานอยู่ชั้นล่างสองข้าง ชั้นบนสองข้างเป็นอาคารขนาดเล็ก ๆ มีพนักงานทำงานประมาณ 50 - 60 คนแล้วทางเทศบาลก็ได้รับเงินอุดหนุนมาจากส่วนกลาง แต่เนื่องจากประชาชนไม่นิยมติดต่อราชการบนชั้นสอง จึงขออนุมัติแก้ไขเป็นชั้นเดียวและมีมุขอยู่ตรงกลาง ข้างบนเป็นห้องประชุมสภาเทศบาล ส่วนข้างล่างเป็นที่ทำงานทั้งสองข้างเป็นอาคารเล็ก ๆ เรียงโต๊ะทำงานข้างละสองแถว แม้กระทั่งที่นั่งของนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาลก็นั่งปะปนกันอยู่ในอาคาร

เมื่อก่อสร้างเสร็จในปี 2503 เทศบาลก็ได้ย้ายอาคารสำนักงานมาอยู่บริเวณที่ตั้งในปัจจุบัน คือบริเวณเชิงเขากบ มีพนักงานประมาณ 50 - 60 คน ซึ่งขณะนั้นเทศบาลประกอบไปด้วยหน่วยงานเล็ก ๆ เช่น สำนักปลัดเทศบาล กองช่าง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และกองการศึกษา โดยในเขตเทศบาลมีประชาชนไม่ถึง 10,000 คน

ต่อมางานของเทศบาลได้ขยายตัวมากขึ้นตามความเจริญของท้องถิ่นในปี 2523 นายถาวร นิโรจน์ ได้เข้ารับตำแหน่งนายกเทศมนตรี จึงได้มีการจัดการซ่อมแซมอาคารหลังเก่า แต่ก็ยังไม่สามารถใช้งานได้ดี จึงต้องมีการซ่อมแซมเกือบทุกปี ปัญหาใหญ่ คือ โครงสร้างเดิมเก่ามาก เมื่อฝนตกก็รั่ว จึงมีการตรวจสอบการเงินของเทศบาลดูปรากฏว่า เทศบาลมีเงินสะสมฝากไว้ที่ กสท. ประมาณ 23 ล้านบาท ท่านนายกเทศมนตรีจึงขอกู้ 25 ล้านบาท เพื่อนำมาก่อสร้างเทศบาลและปรับปรุงที่ทำงานให้เพียงพอับความต้องการ ซึ่งอาคารเก่าได้สร้างห้องประชุมเทศบาลไว้

ด้านบน แต่ปรากฏว่าเข้าประชุมไม่ได้เนื่องจากห้องเล็กเกินไป ทำให้การประชุมสภาเทศบาลในเวลานั้นจะต้องทำการประชุมในวันหยุดราชการ หรือไม่ก็เป็นกลางคืนวันเสาร์หรือกลางคืนวันอาทิตย์ เป็นเช่นนี้เป็นเวลาเกือบ 20 ปี เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข และในอนาคตเทศบาลต้องมีการขยายใหญ่ขึ้นอย่างแน่นอน ท่านนายกเทศมนตรีจึงได้วางแผนขอกู้เงินจาก กสท . จำนวน 25 ล้านบาท จากเงินฝาก 23 ล้านบาท แต่ไม่ได้รับ เพราะ กสท . อ้างว่าจะเอาไว้ให้เทศบาลเล็ก ๆ ที่ฐานะทางการเงินไม่ค่อยดีเยี่ยม จึงได้มีการวางแผนที่จะหาเงินของตนเองจากที่เหลือ เพื่อนำมาใช้ในการก่อสร้าง

ในระยะต่อมาฐานะทางการเงิน และการหมุนเวียนของเทศบาลดีขึ้น เทศบาลได้มีการเก็บเงินที่เหลือจากการประมูลการก่อสร้างต่าง ๆ นำไปฝากไว้ที่ธนาคารเป็นเงินสะสม และในช่วงที่การก่อสร้างถนน และท่อระบายน้ำต่าง ๆ ยังไม่เสร็จ เทศบาลจึงใช้ยอดเงินเหล่านี้รวมฝากไว้ เพื่อให้ได้ดอกเบี้ยส่วนหนึ่งนอกเหนือจากภาษีอากรที่ได้รับจากประชาชนโดยตรง ทำให้เงินสะสมเหลือและบวกเพิ่มขึ้นทุกปี ดอกเบี้ยก็ได้มากขึ้นตั้งแต่ปีละ 3 - 4 ล้านบาทมาเป็น 10 กว่าล้านบาท จนกระทั่งได้ดอกเบี้ยถึงปีละ 40 กว่าล้านบาท เมื่อมีเงินสะสมเพิ่มขึ้นก็เลยมีความคิดที่จะสร้างอาคารขนาดใหญ่เพราะเทศบาลได้ขยายตัวขึ้นมาเป็นเทศบาลนคร และกองต่าง ๆ ก็ได้เพิ่มขึ้นมาถึง 10 กอง เช่น กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ก็ขยายเพิ่มมาเป็นกองช่างสุขาภิบาลอีกกองหนึ่ง ส่วนกองช่างก็ได้ขยายตัวขึ้น กองการศึกษาก็ได้ขยายเป็นสำนักการศึกษา กองคลังก็ได้ขยายตัวและขยายงานมากขึ้น เพราะว่าเขตเทศบาลมีประชาชนเพิ่มขึ้นจากไม่ถึงหมื่นมาเป็นแสนคน นอกจากนี้ยังมีประชาชนแฝงซึ่งเข้ามาเรียนหนังสือบ้าง เข้ามาทำงานบ้าง โดยคนเหล่านี้อยู่นอกเหนือสามะโนคริว และงานในแผนกต่าง ๆ ก็ขยายออกเป็นหลายแผนก เช่น กองคลัง มีการเพิ่มแผนกแผนที่ ภาษี และการจัดเก็บรายได้ เป็นต้น ในกองวิชาการและแผนงาน ก็เพิ่มหน้าที่สำรวจในด้านเศรษฐกิจ การวางแผนพัฒนา รวมทั้งงานนิติการ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทางเทศบาลมีความจำเป็นต้องวางแผนเกี่ยวกับการใช้สถานที่ทำงาน ซึ่งเริ่มจะคับแคบขึ้นทุกวัน

เทศบาลจึงได้วางแผนเก็บเงินเหลือจ่าย ซึ่งเรียกว่าเป็นเงินสะสมฝากเอาไว้เพื่อนำเอาดอกผลที่ได้มาสร้างอาคารแห่งใหม่ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้เป็นเงินประมาณ 164 ล้านบาท และค่าตกแต่งภายในรวมทั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอีกประมาณ 90 ล้านบาท โดยมีการออกแบบให้สวยงามเพื่อเชิดหน้าชูตาของจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีสิ่งที่มีค่ามากที่สุดก็คือ

1. การใช้สอย จะใช้สอยได้ถึง 20 ถึง 30 ปี
2. การติดต่อระหว่างหน่วยงาน และ
3. จากผู้บังคับบัญชา ซึ่งเราเห็นได้จากสำนักงานของเทศบาลหลายจังหวัด เมื่อ

มีเงินครั้งหนึ่งก็ก่อสร้างตัวเทศบาล และเมื่อได้เงินอีกงบประมาณอีกก็จะนำไปก่อสร้างกองต่าง ๆ ซึ่งอยู่คนละส่วนกัน เวลาจะเซ็นหนังสือ ถ้าเป็นฤดูแล้งก็ไม่มีปัญหา แต่พอถึงฤดูฝนก็ต้องเดินตาก

ฝน เพื่อให้ปลัดเทศบาล หรือนายกเทศมนตรีเห็นเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและการให้บริการ จึงได้วางแผนที่จะสร้างอาคารให้เป็นหลังเดียวกัน แล้วแยกเป็นชั้น โดยหน่วยงานที่ติดต่อกับประชาชนมากก็ให้อยู่ชั้นล่าง เช่น งานทะเบียนราษฎร กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองการประปา รองลงมาเป็นกองช่าง กองช่างสุขาภิบาล และกองคลัง ให้อยู่ชั้นสองเพราะเป็นกองที่มีประชาชนมาติดต่อในการเสียภาษีในกองคลัง หรือขออนุญาตก่อสร้างในกองช่าง เพราะฉะนั้นการที่จะก่อสร้างอาคารให้มีการใช้งานได้สมบูรณ์ และคล่องตัวในการทำงานก็เป็นหัวใจอย่างหนึ่ง ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการวางโครงสร้างของอาคารสำนักงาน

อาคารสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ปัจจุบัน เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปลายปี 2536 บนพื้นที่เดิมบริเวณถนนอรรถกวี เชิงเขากบ โดยรื้ออาคารเดิมออก ก่อสร้างเป็นอาคาร คสล. 5 ชั้น พร้อมตาดฟ้า มีขนาดกว้าง 42.00 เมตร ยาว 126.00 เมตร มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 20,000 ตารางเมตร ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี 2542 เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ (72 พรรษา) ในวันที่ 5 ธันวาคม 2542 และได้รับพระมหากรุณาธิคุณ พระราชทานชื่ออาคารสำนักงานหลังนี้ว่า " อาคารเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา " โดยคณะผู้บริหารเทศบาลได้กราบบังคมทูลเชิญ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดแพรคลุมป้ายอาคารสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ประชาชนในเขตเทศบาล เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2542 เวลาประมาณ 10.00 น. ภายในอาคารหลังนี้ประกอบด้วยส่วนราชการของเทศบาลทั้งส่วนที่เป็นสำนักงาน และส่วนสำหรับบริการประชาชน ที่ประชาชนสามารถติดต่อราชการได้เปิดเสร็จในอาคารหลังเดียว โถงเอนกประสงค์ ห้องประชุมขนาดใหญ่ ห้องสมุด ห้องแสดงนิทรรศการประวัติความเป็นมาและผลงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นอาคารสำนักงานที่สมบูรณ์แบบและเพียงพอต่อการดำเนินงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ในอนาคต และเพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งใช้เป็นที่พักประชุมสัมมนาทั้งในระดับจังหวัดและระดับภูมิภาค

ข้อ 4 อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาลที่กำหนดหน้าที่ให้เทศบาลในระดับนครต้องจัดทำ ทางเทศบาลนครนครสวรรค์สามารถดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใด ได้ผลเป็นอย่างไร

จากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาลที่กำหนดให้เทศบาลในระดับนครต้องจัดทำ ซึ่งมีดังนี้คือ

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงศิลปะจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
9. ให้มีน้ำสะอาดหรือน้ำประปา
10. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
11. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์ และรักษาคนเจ็บไข้
12. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
13. ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
14. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
15. ให้มีและดำเนินกิจการโรงรับจำนำ หรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น
16. ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
17. กิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
18. การควบคุมสุขภาพลักษณะ และอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงแรมสห และสถานบริการอื่น
19. การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
20. จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
21. การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง
22. การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนให้ความเห็นว่า ทางเทศบาลนครนครสวรรค์สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ในข้อ 1 - 15 เพราะเป็นอำนาจหน้าที่ที่เทศบาลเมืองต้องจัดทำและได้ดำเนินการมาเป็นเวลานานแล้ว ทางเทศบาลนครนครสวรรค์มีความพร้อมอยู่ในระดับหนึ่งแล้ว แต่อำนาจหน้าที่ในข้อ 16 - 22 เป็นอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นภายหลังการยกฐานะเป็นเทศบาลนคร เป็นอำนาจหน้าที่ใหม่ต้องใช้เวลาพอสมควรในการดำเนินการ โดยเห็นว่าการดำเนินการก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง เพราะไม่มีการบริหารงานที่ไหนจะสามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่นและไม่มีปัญหาเลย เพียงแต่ต่างกันว่า จะประสบปัญหาอะไร มากน้อยแตกต่างกัน แค่นั้นเท่านั้นเอง

ข้อ 5 จากอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติหน้าที่ในด้านใดที่ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะอะไร

จากอำนาจหน้าที่ดังกล่าวทางเทศบาลนครสวรรค์พยายามให้ความสำคัญในทุก ๆ ด้านเท่า ๆ กัน โดยทางผู้บริหารได้มีความใส่ใจการบริหารพอสมควร และพิจารณาว่าในเวลานั้น ๆ มีเรื่องใดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษหรือไม่ ถ้ามีก็ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

ข้อ 6 นโยบายของทีมงานได้ให้ความสำคัญแก่หน้าที่ใดเป็นพิเศษ เพราะอะไร อะไรคือนโยบายหลัก / โครงการหลักของทีมงาน เพราะอะไร

ที่ผ่านมาทางเทศบาลนครสวรรค์ได้มีผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ที่มาจากทีมเดียวกัน คือ จากทีมพัฒนาบ้านเมือง โดยได้รับการเลือกตั้งยกทีมมาเป็นเวลาถึง 4 สมัย และสมัยนี้นับเป็นสมัยที่ 5 ก็ได้รับเลือกตั้งยกทีมอีก ส่งผลให้การบริหารงาน และการดำเนินการในโครงการต่าง ๆ มีความต่อเนื่อง และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยนโยบายของทีมงานพัฒนาบ้านเมืองเป็นนโยบายที่ต้องใช้ความต่อเนื่องในการดำเนินการ ซึ่งพอจะแบ่งได้ดังนี้

1. ปรับปรุงระบบระบายน้ำให้ทั่วถึง มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ให้มีระบบการบำบัดน้ำเสียเพราะจังหวัดนครสวรรค์เป็นแหล่งต้นน้ำเจ้าพระยา เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำเสีย ซึ่งจะส่งผลเสียต่อประชาชนในจังหวัดที่อาศัยอยู่ได้น้ำ
3. ปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานกิจการประปา การขยายกำลังการผลิต และเขตจำหน่ายให้พอเพียงกับความต้องการของประชาชน
4. ปรับปรุงและขยายถนนให้เหมาะสมกับการขยายตัวของเมืองนครสวรรค์
5. พัฒนาการศึกษามีมาตรฐานในการเรียนการสอน รวมทั้งขยายการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

ซึ่งจากนโยบายดังกล่าวที่ทีมงานพัฒนาบ้านเมืองได้ให้ความสำคัญแก่นโยบายทางการศึกษาเป็นพิเศษ โดยมีความเห็นว่าพื้นฐานที่สำคัญของคนอยู่ที่การศึกษา เมื่อประชาชนมีการศึกษาในระดับสูงแล้วจะส่งผลให้โอกาสต่าง ๆ ในชีวิตดียิ่งขึ้นตามไปด้วย โดยจะเน้นให้สามารถออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนได้ ดังนั้นจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเสียใหม่ ให้เข้ากับยุคสมัยและการเปลี่ยนแปลง เช่น เปิดให้มีการสอนวิชาคอมพิวเตอร์มากขึ้น เพราะในปัจจุบันการใช้คอมพิวเตอร์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นมาก นอกจากนี้ยังมีการเปิดสอนภาษาต่างประเทศอีก 2 ภาษา คือ ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ โดยเห็นว่าในอนาคตภาษาจีนน่าจะเป็นอีกภาษาหนึ่งที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลก และสามารถใช้ในการติดต่อสื่อสารได้เป็นอย่างดี

นอกจากการพัฒนาการศึกษาแล้ว ยังต้องมีการสอนคุณธรรมควบคู่ไปด้วย เพื่อให้เด็กนอกจากจะเป็นคนเก่งแล้ว ยังต้องเป็นคนดีของสังคมอีกด้วย

ข้อ 7 การดำเนินงานตามโครงสร้าง อำนาจหน้าที่มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง ปัญหาและอุปสรรคเหล่านี้เหมือนหรือแตกต่างอย่างไรจากครั้งที่ยังเป็นเทศบาลเมือง อำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร

การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด และการบริหารงานมีปัญหาและอุปสรรค ซึ่งพอจะแบ่งได้ดังนี้ คือ

1. ปัญหาเรื่องการกระจายอำนาจ และปัญหาเรื่องอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ ถึงแม้จะมีการรณรงค์ให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และทางรัฐบาลกลางก็ดูเหมือนจะเห็นด้วยดังจะเห็นได้จากการแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ เช่นการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ หรือที่เราเรียกกันว่า รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ซึ่งในมาตราที่ 78 เป็นการแสดงให้เห็นว่าเป็นมาตราที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากขึ้น หรือการแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาลเพื่อให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสในการปกครองตนเองมากขึ้น หรือการออกพระราชบัญญัติการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ก็ตามแต่ ผู้ให้สัมภาษณ์ 80 % ให้ความเห็นว่าล้าวนแล้วแต่เป็นการกระจายอำนาจแต่ในทางทฤษฎี หรือในทางตัวบทกฎหมายเท่านั้น แต่ในทางกลับกันในทางปฏิบัติหรือการบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้นยังไม่สามารถทำได้เท่าที่ควร แสดงให้เห็นถึงความไม่จริงใจ และยังคงหวงอำนาจของรัฐบาลกลางอยู่นั่นเอง

นอกจากจะไม่มี การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากขึ้นในทางปฏิบัติแล้ว ยังกลับมีการรวบอำนาจกลับสู่ส่วนกลางอีก ส่งผลให้เกิดปัญหาเรื่องอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามมา ดังจะเห็นจากการให้สัมภาษณ์ของท่านนายกเทศมนตรีที่ในปัจจุบันอำนาจในการจ้างลูกจ้างชั่วคราวที่เคยสามารถทำได้เมื่อเกิดขาดแคลน กลับไม่สามารถทำได้ในปัจจุบัน ทำให้ส่งผลกระทบต่อ การบริหารงาน เกิดความล่าช้า หรือไม่สามารแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้นอกจากนี้ยังทำให้ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นจากการเจริญเติบโตของเมืองนครสวรรค์ไม่ประสบผลเท่าที่ควร เพราะ รัฐบาลกลางยังคงรวมอำนาจอยู่ แทนที่จะมอบให้เป็นอำนาจของเทศบาล แต่ก็ยังคงให้อยู่ใน อำนาจของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นเครือข่ายของรัฐบาลกลาง เช่น ในปัจจุบันเมืองนครสวรรค์กำลัง ประสบปัญหาการจราจรดังเช่นเมืองใหญ่ทั่ว ๆ ไป แต่ตำรวจจราจรไม่ได้ขึ้นกับทางเทศบาล ทำให้ ทางเทศบาลไม่สามารถกำกับดูแลได้ ถึงแม้ว่าปัญหาจราจรจะเกิดขึ้นในเขตเทศบาลแต่ทางเทศบาลก็ไม่สามารถแก้ไขได้ ทำให้ประชาชนที่ไม่เข้าใจไม่พอใจว่าทำไมทางเทศบาลจึงไม่ยอมแก้ปัญหา โดยประชาชนเหล่านั้นไม่เข้าใจว่าหน้าที่การแก้ไขปัญหารจราจรไม่ใช่หน้าที่ของทางเทศบาล หรืออย่าง เช่น เรื่องถนน แม้ว่าจะเป็นถนนที่อยู่ในเขตเทศบาล แต่ถนนบางสายก็ไม่ได้อยู่ใน

ความรับผิดชอบของเทศบาล อย่างเช่น ถนนตั้งแต่สะพานเดชาติวงศ์มาจนถึงโรงเรียนพลตำรวจ ไม่ได้รับมอบหมายให้เป็นของเทศบาลแต่เป็นของกรมทางหลวง ทำให้การดูแลไม่ราบรื่น ต้องดูว่าพื้นที่ไหนบ้างที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล

2. ปัญหาเรื่องการบริหารงานบุคคล ผู้ให้สัมภาษณ์ 80 % เห็นว่าเนื่องจากการรวมอำนาจของส่วนกลาง ทำให้ท้องถิ่นไม่สามารถคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานตามความต้องการได้ เพราะเป็นหน้าที่ของกองการเจ้าหน้าที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในการจัดส่งบุคคลมาทำงานในแต่ละท้องถิ่น และเมื่อเกิดความขาดแคลนก็ต้องทำการขอ ซึ่งอาจจะได้รับการอนุมัติหรือไม่ก็ได้ ถ้าช่วงไหนขาดแคลนบุคลากรแต่ไม่ได้รับการอนุมัติก็ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ในบางครั้งก็อาจได้รับอนุมัติแต่ไม่ตรงตามที่ขอ เช่น หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลเคยทำการขอเทศกิจเนื่องจากขาดแคลนแต่ส่วนกลางกลับส่งนิติกรมาให้ ก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่านิติกรจะสามารถปฏิบัติงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยได้อย่างไร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานและการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก ทำให้การบริหารงานอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายก็ได้

3. ปัญหาเรื่องระบบราชการ ระบบราชการไทยเป็นระบบที่มีขั้นตอนมากในการปฏิบัติงานส่งผลให้เกิดความล่าช้า และขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ดังที่ท่านนายกเทศมนตรีกล่าวคือ เมื่อมีการเสนอโครงการตามแผนพัฒนาไปต้องมีการตกลงกับสภาพพัฒนาการแห่งชาติก่อนในเรื่องค่าใช้จ่ายว่าจะให้เทศบาลออกเท่าไร โดยจะมีการกำหนดเป็นสูตร เช่น 70 - 30 คือทางรัฐบาลกลางออก 70 และทางเทศบาลออก 30 เพราะท้องถิ่นไม่มีเงินพอ จึงต้องขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลกลาง ต่อจากนั้นก็ส่งเรื่องให้กรมโยธาธิการไปออกแบบ แล้วนำมาเสนอแก่เทศบาล และมีการขออนุมัติซึ่งต้องเป็นไปตามขั้นตอนไปจนถึงระดับอธิบดีกว่าโครงการแต่ละโครงการจะเสร็จเรียบร้อยต้องใช้เวลาานาน ดังเช่น โครงการการก่อสร้างถนนแต่ละโครงการต้องใช้เวลา 10 ปี ซึ่งการปฏิบัติตามขั้นตอนเหล่านี้ทำให้เกิดความล่าช้า ผิดกับประเทศอื่นๆ อย่างเช่น ประเทศจีน รัฐบาลกลางจะมอบอำนาจในการจัดการทั้งหมดให้แก่ท้องถิ่น โดยเทศบาลจะควบคุมทุก ๆ ด้าน มีอำนาจในการพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ทำให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว

4. ปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ส่วนใหญ่เป็นเรื่องการไม่ได้รับความร่วมมือ หรือการประสานงานที่ดีจากหน่วยงานต่าง ๆ เท่าที่ควร ดังเช่นที่ได้กล่าวมาแล้ว ในเรื่องถนนที่ถนนในบางสายที่ถึงแม้จะอยู่ในเขตของเทศบาลนครนครสวรรค์ก็จริง แต่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลยังคงเป็นของกรมทางหลวงอยู่ ทำให้การดูแลรักษาก็ต้องแบ่งกันว่าตรงไหนเป็นหน้าที่ของเทศบาล และตรงไหนเป็นหน้าที่ของกรมทางหลวง ซึ่งในการดูแลรักษาเป็นแบบ

ต่างคนต่างดูแลไม่มีการประสานงานกัน ดังนั้นถ้าถนนที่อยู่ในพื้นที่การดูแลของกรมทางหลวง แต่กรมทางหลวงกลับไม่ดูแล ก็จะมีผลเสียแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ซึ่งตรงจุดนี้ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ก็ไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาให้แก่ประชาชนได้ อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ การที่ทางกองช่างสุขาภิบาลไม่ได้รับความร่วมมือจากองค์กรบริหารส่วนตำบลในเรื่องโครงการบำบัดน้ำเสีย เพราะการบำบัดน้ำเสียต้องใช้พื้นที่มาก ทำให้ต้องออกนอกเขตเทศบาล และพื้นที่ที่เทศบาลหาได้เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบของอบต. โดยทาง อบต. ไม่ยินยอมให้ใช้พื้นที่ เพราะคิดว่าเป็นการกระทำที่ไม่ยุติธรรม ในการที่จะเอาของเสียไปทิ้งในพื้นที่ของตน โดยไม่ยอมรับฟังคำชี้แจงและเหตุผลว่าจะมีการดำเนินการตามหลักวิชาการ จะไม่ส่งผลกระทบใด ๆ และยังสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนโดยรวมอีกด้วย ทำให้ในปัจจุบันเทศบาลนครสวรรค์ยังไม่สามารถดำเนินการด้านการบำบัดน้ำเสียได้

5. ปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กับประชาชน เกิดจากการที่ประชาชนยังไม่เข้าใจกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางเทศบาล และยังไม่เข้าใจหน้าที่ของตนเองที่พึงปฏิบัติในฐานะที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากการไม่ให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แก่ทางเทศบาล โดยผู้อำนวยการกองคลังกล่าวว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการหลบเลี่ยงไม่ยอมจ่ายภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียมในการจอดรถ ค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอย นอกจากนี้ยังมีการร้องเรียนว่าทางเทศบาลไม่มีความเป็นธรรมในการเก็บภาษี และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ โดยประชาชนไม่ได้มีการคำนึงถึงต้นทุน และค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เพิ่มขึ้น ทำให้การจัดเก็บรายได้ของทางเทศบาลน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ และยิ่งในแต่ละวันมีประชากรแฝงเข้ามาใช้บริการด้านสาธารณสุขปกติ และสาธารณสุขการอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าประชากรเหล่านี้ก็ไม่ยอมเสียค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ก็จะทำให้เทศบาลนครสวรรค์ต้องประสบปัญหามากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ปัญหาต่าง ๆ ยังเกิดจากการขาดจิตสำนึกที่ดีของประชาชน โดยประชาชนยังมีความเห็นแก่ตัวอยู่มาก ไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม เอาตนเองสบายไว้ก่อน เช่น การบุกรุกทางเดินเท้าเพื่อทำการค้าขาย ทำให้พื้นที่สำหรับคนเดินเท้าลดน้อยลง และเสี่ยงอันตรายมากขึ้น นับวันเมืองนครสวรรค์ก็มีแต่จะเจริญขึ้น แต่ประชาชนไม่ยอมปรับตัวให้เข้ากับความเจริญ ยังเห็นแก่ตัวและใช้ความเคยชินอยู่

ตารางที่ 4 แสดงความแตกต่างระหว่างปัญหาการบริหารงานในระดับเทศบาลเมืองและในระดับเทศบาลนครในความเห็นของข้าราชการการเมือง

ปัญหา	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
งบประมาณ	ประสบปัญหามากเนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย ไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน	ไม่ค่อยประสบปัญหาด้านงบประมาณเท่าใดนัก เนื่องจากได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น
บุคลากร	ไม่ค่อยเกิดปัญหาเพราะนายกเทศมนตรีมีอำนาจในการจ้างลูกจ้างชั่วคราวเมื่อเกิดขาดแคลนเจ้าหน้าที่	ประสบปัญหามากโดยในบางหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่มากเกินไป ทำให้มีการเกี่ยงกันทำงาน เช่น กองช่าง และกองช่างสุขาภิบาล ส่วนในบางหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่น้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เช่น การขาดแคลนแพทย์ในกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
กฎ ระเบียบต่าง ๆ	มีกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่ส่วนกลางกำหนดให้เทศบาลต้องปฏิบัติตาม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกฎระเบียบที่ส่วนกลางมีอำนาจมาก	ส่วนกลางยังคงรวมอำนาจเหมือนเดิม ทำให้ไม่มีความเป็นอิสระในการบริหารงานเท่าใดนัก แต่ส่วนกลางก็ได้พยายามที่จะกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากขึ้น โดยการออกกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจถึง 7 ฉบับ แต่ก็ยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติเท่าใดนัก และยังคงมีช่องทางให้ส่วนกลางยังสามารถควบคุมได้เหมือนเดิม
ความขัดแย้งในองค์กร	มีบ้างแต่ไม่มากนัก	มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกระหว่างข้าราชการประจำ แต่ไม่ปัญหาสำคัญมากนัก

ปัญหา	เทศบาลเมือง	เทศบาลนคร
ความสัมพันธ์กับ ส่วนกลาง	รัฐบาลกลางมีการควบคุมเทศบาล ในด้านต่าง ๆ ทั้งการควบคุมด้าน กฎหมาย การบริหาร และการปก ครอง	รัฐบาลกลางยังคงมีบทบาทใน การควบคุมเหมือนเดิม โดย เฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมด้าน การบริหารงานบุคคล และยังไม่ม ีการกระจายอำนาจในด้านต่าง ๆ ให้แก่เทศบาลเท่าที่ควร
ความสัมพันธ์กับ หน่วยงานอื่น	ไม่ค่อยมีปัญหาเท่าใดนัก เนื่อง จากปริมาณงานยังไม่มากทำให้ การขอความร่วมมือกับหน่วยงาน อื่นยังไม่มากนัก	ประสบปัญหาในเรื่องการไม่ได้รับ ความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นใน เรื่องต่าง ๆ เท่าที่ควร เช่น การไม่ ได้รับความร่วมมือจากองค์การ บริหารส่วนตำบลบึงอ้อในเรื่อง โครงการบำบัดน้ำเสีย
ความสัมพันธ์กับ ประชาชน	ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือในด้าน ต่าง ๆ เท่าที่ควรแต่ไม่เป็นปัญหา สำคัญมากนัก	ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเหมือน เดิม

ข้อ 8 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานที่ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ต้อง
เผชิญมีอะไรบ้าง ทั้งปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายในและปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ท่านคิดว่า
ระหว่างปัจจัยภายในกับปัจจัยภายนอก ปัจจัยไหนส่งผลต่อปัญหาการบริหารของท่านมากกว่ากัน
จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ 80 % เห็นว่า ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ
บริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์เป็นอยู่จรงมาก ได้แก่ ปัญหาเรื่องการกระจายอำนาจ ซึ่ง
ปัญหานี้ยังส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีก ได้แก่ ปัญหาเรื่องอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และ
ปัญหาเรื่องการบริหารงานบุคคล ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอกมากกว่า ส่วน
ในเรื่องของปัจจัยภายในก็มีปัญหาบ้างแต่ไม่มากนัก

ข้อ 9 ท่านสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไรบ้าง และประสบความสำเร็จเพียงใด

ในการแก้ไขปัญหา ถ้าเป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ปัญหาด้านการ
กระจายอำนาจ เป็นปัญหาที่ท้องถิ่นไม่สามารถแก้ไขได้ต้องแก้มาจากส่วนกลาง เพราะท้องถิ่นจำ
เป็นต้องปฏิบัติตามกฎหมายต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ แต่ถ้าเป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายในก็ยัง

สามารถแก้ไขได้ เช่น ปัญหาเรื่องความขัดแย้งภายในองค์กรที่มีความแตกแยกระหว่างข้าราชการประจำ ได้มีความพยายามในการจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน เป็นต้น

ข้อ 10 ท่านมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์อย่างไรบ้าง

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลนครสวรรค์ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการในโครงการก้าวหน้าต่าง ๆ ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประกอบด้วยโครงการก่อสร้างถนนตามโครงการพัฒนาเมืองหลักรอบที่ 2 มีดังนี้

- โครงการก่อสร้างถนนผิวทางดินถมและระบบระบายน้ำถนนสวรรควิถึที่ตลาดใต้

- โครงการก่อสร้างถนนผิวทาง คสล. , ทางเท้า , ระบบการจราจร ถนนสวรรควิถึที่ตลาดใต้

- โครงการก่อสร้างผิวทางดินถม และระบบระบายน้ำถนนสายหลักแนวเหนือ

- โครงการก่อสร้างถนนผิวทางคสล. และทางเท้าถนนสายหลักแนวเหนือ

- โครงการก่อสร้างถนนผิวหินคลุกและระบบระบายน้ำถนนสายหลักแนวใต้

- โครงการก่อสร้างถนนผิวทาง คสล. และทางเท้าถนนสายหลักแนวใต้

โดยโครงการต่าง ๆ เหล่านี้จะใช้เวลาดำเนินการ 2 ปีงบประมาณ (พ.ศ.2543-2544)

2. ด้านการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 โครงการสอนภาษาจีนในชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์เป็นโครงการต่อเนื่อง 6 ปี (ปีการศึกษา 2542-2547) ซึ่งในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสท้องถิ่นและความต้องการของประชาชน เนื่องจากในอนาคตอันใกล้นี้ภาษาจีนจะมีบทบาทมากขึ้นในภาคพื้นเอเชีย การที่นักเรียนได้มีความรู้ภาษาจีนเพิ่มขึ้นอีก 1 ภาษา ย่อมสามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาและการประกอบอาชีพได้ โดยการสอนภาษาจีนให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยจะทำการเปิดสอนให้ครบทั้ง 8 โรงเรียน

2.2 โครงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ จากสถิติการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนที่จบการศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม 3.) จากโรงเรียนในสังกัดเทศบาล พบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เทศบาลจึงจัดให้มีโครงการเปิดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพที่โรงเรียนเทศบาลวัดจอมคีรีนาคพรต (ท 6.) ในปีการศึกษา 2543 เป็นต้นไป

2.3 โครงการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครนครสวรรค์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลทั่วประเทศและเมืองพัทยา เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2541 เพื่อเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในความรับผิดชอบของเทศบาลและเมืองพัทยาให้มีประสิทธิภาพ บรรลุเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยมาตรฐานการศึกษาใน 4 ด้าน แบ่งเป็น 42 มาตรฐานย่อย ดังนี้

- 1) มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัยการศึกษา แบ่งเป็น 10 มาตรฐานย่อย
- 2) มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการบริหาร 13 มาตรฐานย่อย
- 3) มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต มี 14 มาตรฐานย่อย
- 4) มาตรฐานการศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 5 มาตรฐานย่อย

โดยมาตรฐานย่อยแต่ละข้อจะมีตัวบ่งชี้มาตรฐานเป็นข้อกำหนดซึ่งการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษานี้เป็นการรองรับระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติต่อไป

ถ้าจะกล่าวโดยรวมแล้วจะเห็นว่า เทศบาลนครนครสวรรค์จะเน้นการพัฒนาใน 2 ด้านคือ

1. การพัฒนาพื้นฐานการศึกษา
2. การพัฒนาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ซึ่งการพัฒนาทั้ง 2 ด้าน นับว่ามีความสำคัญมากและต้องดำเนินการร่วมกัน เพราะจะเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านสังคมที่นับวันยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

ข้อ 11 ท่านมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลนครนครสวรรค์อย่างไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลนครนครสวรรค์ไว้ดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้สัมภาษณ์ 80 % ให้ความเห็นว่า รัฐบาลกลางควรมีการกระจายอำนาจในด้านต่าง ๆ ให้แก่ท้องถิ่นมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจในเรื่องการบริหารงานบุคคล โดยให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการรับบุคคลเข้าทำงานได้เองไม่ใช่เป็นอำนาจของส่วนกลางเหมือนเดิม เพราะท้องถิ่นย่อมทราบดีว่าต้องการบุคคลในด้านใด เป็นจำนวนเท่าใด มากกว่าส่วนกลาง

2. ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งให้ความเห็นว่าในเรื่องของความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน ถ้ามีความสัมพันธ์อันดีกับผู้มีอำนาจทางการเมืองก็จะส่งผลดีตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการขออนุมัติงบประมาณในโครงการต่าง ๆ แต่ถ้าเราไม่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้มีอำนาจทางการเมือง การขออนุมัติงบประมาณในโครงการสำคัญ ๆ บางโครงการก็อาจถูกปฏิเสธไปอย่างน่าเสียดาย

3. ควรมีการขยายขอบเขตความสัมพันธ์ในระดับต่าง ๆ ให้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารงานและการพัฒนาจังหวัดโดยรวม เช่น ถ้ามีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์กันทั้งในระดับ อบต. อบจ. และเทศบาลก็จะทำให้การบริหารงานในบางเรื่องที่ต้องให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้น ดังจะเห็นจากปัญหาที่ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ประสบในเรื่องการบำบัดน้ำเสียที่ไม่ได้รับความร่วมมือจาก อบต. ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ ดังนั้นถ้ามีการขยายขอบเขตความสัมพันธ์ระหว่างกันก็อาจจะทำให้สามารถดำเนินการได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อประชาชนโดยรวม

4. จากผลงานที่ผ่านมาของทีมผู้บริหารเทศบาลนครนครสวรรค์จะเห็นว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากกาที่ประชาชนได้เลือกสมาชิกสภาเทศบาลชุดเดิมอย่างต่อเนื่อง และเป็นการเลือกแบบยกทีมทำให้สมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับเลือกตั้งสามารถบริหารงานตามนโยบายต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ได้อย่างต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จ และยังสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ตามลำดับก่อนหลังได้อย่างถูกต้อง เพราะไม่มีความขัดแย้งที่เกิดจากการมีหลายทีมเข้ามาอยู่ในสภาเทศบาลดังเช่น เทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งการดำเนินการตามนโยบายและโครงการต่าง ๆ ต้องใช้เวลานานเพราะโครงการแต่ละโครงการล้นแล้วแต่เป็นโครงการระยะยาวทั้งสิ้น ผู้ให้สัมภาษณ์ 60 % ให้ความเห็นว่าประชาชนควรเลือกผู้บริหารชุดเดิมยกทีมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้การบริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์เป็นไปอย่างราบรื่น มีความต่อเนื่องและส่งผลดีต่อการพัฒนาจังหวัดนครสวรรค์ต่อไปในอนาคต

5. เป็นที่น่าสังเกตว่ามีสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่า นายกเทศมนตรีควรมีการกระจายอำนาจให้แก่สมาชิกสภาเทศบาลมากขึ้น โดยอาจมีการแบ่งงานให้สมาชิกสภาเทศบาลไม่ใช่ให้แก่เทศมนตรีเท่านั้น เพราะสมาชิกสภาเทศบาลไม่มีงานทำมีหน้าที่เพียงแค่เข้าประชุมตามวาระเท่านั้น เท่าที่ผ่านมาจะเห็นว่าปริมาณงานในด้านต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้น

เป็นอย่างมากทำให้เทศมนตรีดูแลไม่ไหว ประกอบกับการทำงานของข้าราชการประจำและเทศมนตรีไม่ได้ลงพื้นที่ทำให้บางครั้งอาจไม่ทราบปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงควรมีการแบ่งให้เทศมนตรีมีสมาชิกสภาเทศบาลช่วยดูแลงานด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ เช่น สภาเทศบาลนครนครสวรรค์มีสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด 24 คน โดยเป็นนายกเทศมนตรี 1 คน และเทศมนตรีอีก 4 คน ยังเหลือสมาชิกสภาเทศบาลอีก 19 คน อาจแบ่ง 19 คนนี้ออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละประมาณ 5 คน เพื่อไปช่วยเทศมนตรีทั้ง 4 คน ทำงานโดยแบ่งกันดูแลพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น และทราบความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงเพื่อนำไปกำหนดเป็นนโยบายเพื่อใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ต่อไป ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นความเข้าใจผิดของสมาชิกสภาเทศบาลท่านนี้ในเรื่องของอำนาจหน้าที่ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร โดยสมาชิกสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติที่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบกฎหมายต่าง ๆ และควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหารเท่านั้น ไม่มีหน้าที่ในการบริหารแต่อย่างใด

6. การพัฒนาการศึกษาของเทศบาลนครนครสวรรค์ไม่ใช่เพียงแค่ปรับปรุงหลักสูตรการสอนให้มีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วเท่านั้น ยังควรมีการสอดแทรกคุณธรรมและจิตสำนึกที่ดีอีกด้วย เพื่อให้เด็กเป็นทั้งคนเก่งและคนดีอีกด้วย และเติบโตเป็นประชาชนที่ดีมีคุณภาพ มีจิตสำนึกที่จะช่วยกันพัฒนาบ้านเมืองโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นใหญ่

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการการเมืองสามารถสรุปประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังนี้ เทศบาลเมืองนครสวรรค์กับเทศบาลนครนครสวรรค์ไม่มีความแตกต่างในสาระสำคัญมากนัก โดยโครงสร้างในการบริหารงานยังเหมือนเดิม อาจแตกต่างบ้างตรงที่มีความสลับซับซ้อนขึ้นบ้างเนื่องมาจากอำนาจหน้าที่ และปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น ส่วนในเรื่องของงบประมาณก็ได้รับการอนุมัติในโครงการต่าง ๆ ที่เสนอไปมากขึ้น อาจเนื่องมาจากส่วนกลางหันมาสนใจของเทศบาลนครมากขึ้น เนื่องจากประชากรที่เพิ่มขึ้น ความต้องการด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่เพิ่มขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ย่อมตามมา

ในเรื่องปัญหาการบริหารงานก็เช่นเดียวกันไม่มีความแตกต่างกันมากนักระหว่างปัญหาการบริหารงานในระดับเทศบาลเมืองกับปัญหาการบริหารงานในระดับเทศบาลนคร ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเดิม ๆ ที่เคยประสบมาก่อน เช่น ปัญหาในเรื่องการถูกควบคุมโดยส่วนกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาการบริหารงานในระดับเทศบาลนครมากที่สุด คือ ปัญหาการถูกควบคุมจากส่วนกลาง และปัญหาการบริหารงานบุคคล

1.2 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้าราชการประจำ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าเทศบาลนครเมื่อเปรียบเทียบกับเทศบาลเมืองได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ หลายด้าน เช่น

- การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้าง ถึงแม้ว่าโครงสร้างในการบริหารงานโดยทั่วไปจะเหมือนเดิมแต่ได้มีขอบข่ายที่กว้างขวางขึ้น ขั้บซ้อนมากขึ้น เนื่องจากประชาชนเพิ่มขึ้นจากเดิมมาก ทำให้ปริมาณงานก็มากขึ้นตามไปด้วย จะเห็นได้ว่าบางหน่วยงานได้มีการเพิ่มงานจากเดิมออกเป็นหลายแผนก เช่น กองคลัง มีการเพิ่มแผนกแผนที่ แผนกภาษี และแผนกจัดเก็บรายได้ กองวิชาการและแผนงานต้องรับผิดชอบการสำรวจด้านเศรษฐกิจ ด้านการวางแผนการพัฒนา รวมทั้งงานนิติการ ซึ่งต้องดูแลเกี่ยวกับงานด้านคดีความ ด้านกฎหมายของเทศบาล และค่าปรับต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีงานด้านประชาสัมพันธ์ , กองสวัสดิการสังคม ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการบริการต่าง ๆ การช่วยเหลือ การให้ความสงเคราะห์ การฝึกอาชีพ ตลอดจนการการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล ซึ่งในปัจจุบันมี 19 ชุมชน และมีกลุ่มแม่บ้านอีก ประมาณ 41 กลุ่ม , กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเดิมต้องดูแลหลายอย่าง ทำให้มีการตั้งกองเพิ่มเป็นกองช่างสุขาภิบาล ทำหน้าที่เกี่ยวกับการก่อสร้างท่อระบายน้ำ การลอกท่อ และการทำความสะอาดต่าง ๆ รวมทั้งการกำจัดขยะ ซึ่งเดิมเรามีขยะวันละประมาณ 3 - 4 ตัน แต่ในปัจจุบันเราต้องเก็บขยะวันละประมาณ 130 ตัน มีรถสำหรับใช้ขนขยะประมาณ 35 คัน และยังมีรถอื่นๆ อีกหลายคัน และจะต้องมีบ่อบำบัดและเก็บขยะให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งงานทุกอย่างก็ได้ขยายไปตามความเจริญ , กองช่างก็ต้องขยายเพราะว่าการก่อสร้างในเขตเทศบาลเพิ่มมากขึ้น , กองการประปาก็ต้องวางแผนที่จะพัฒนาให้การผลิตน้ำเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาล เป็นต้น
- การเปลี่ยนแปลงด้านอำนาจหน้าที่ ซึ่งต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติเทศบาล ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในระดับต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยอำนาจหน้าที่ที่เทศบาลในระดับนครต้องจัดทำเพิ่มขึ้นจากอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในระดับเมือง มีดังนี้ คือ

1. ให้มีการบำรุงและสงเคราะห์มารดาและเด็ก
2. กิจการอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
3. การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น ๆ
4. การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม
5. การจัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
6. การวางผังเมือง และการควบคุมการก่อสร้าง
7. การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

- การเปลี่ยนแปลงด้านงบประมาณ และที่มาแห่งงบประมาณ ข้าราชการประจำส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ภายหลังจากการยกฐานะเป็นเทศบาลนครในเรื่องของงบประมาณไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เนื่องจากเป็นหน้าที่ของข้าราชการการเมืองในการจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ตามแต่ฝ่ายการเมืองจะเห็นว่าเหมาะสม ซึ่งการจัดสรรงบประมาณในบางครั้งข้าราชการประจำบางหน่วยงานเห็นว่าไม่มีความเหมาะสม โดยผู้บริหารมักให้ความสำคัญกับบางหน่วยงานมากเกินไป โดยละเลยบางหน่วยงานทั้ง ๆ ที่มีความสำคัญแก่มาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอย่างมาก เช่น กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

ต่อไปจะเป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ผลงานที่สำคัญ ๆ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน วิธีการแก้ไขปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณของเทศบาล งานเลขานุการและงานประชุมสภาเทศบาล งานประชุมคณะเทศมนตรีและพนักงานเทศบาล งานสาธารณกุศลของเทศบาล และหน่วยงานต่าง ๆ ที่ขอความร่วมมือ งานขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ งานการเจ้าหน้าที่ งานควบคุมเทศพาณิชย์ งานทะเบียนราษฎรและงานเลือกตั้ง งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง งานจัดทำคำสั่งและประกาศของเทศบาล งานรับเรื่องราวร้องทุกข์ งานดูแลรักษาจัดเตรียมและให้บริการเรื่องสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การติดต่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ภายในอาคารสำนักงาน

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาลและรองปลัดเทศบาลคนที่ 2 พบว่าทางสำนักปลัดเทศบาลได้ให้ความสำคัญกับงานที่เกี่ยวกับการให้บริการและการติดต่อสื่อสารกับประชาชนโดยตรง เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่พึงกระทำต่อประชาชน ไม่ว่าจะเป็นงานให้บริการด้านทะเบียนราษฎรที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชน งานด้านการเลือกตั้ง ซึ่งมีความสำคัญมากสำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ยังรวมถึงงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและงานรักษาความสงบเรียบร้อยอีกด้วย

ในการปฏิบัติงานดังกล่าวทางสำนักปลัดเทศบาลสามารถดำเนินการได้ผลเป็นอย่างดี โดยเฉพาะงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เนื่องจากมีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรและทางด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ทำให้ได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมายดังนี้

รางวัลผลงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- รางวัลที่ 2 ประเภท ก ประจำปี 2532 , 2534 , 2537 , 2538
- รางวัลที่ 3 ประเภท ก ประจำปี 2536 , 2539

- รางวัลที่ 2 ประเภทเทศบาลชั้นที่ 1 ประจำปี 2540
- รางวัลที่ 3 ประเภทเทศบาลชั้นที่ 1 ประจำปี 2541

ส่วนด้านการให้บริการด้านทะเบียนราษฎรแก่ประชาชน ก็ได้รับรางวัลต่าง ๆ

มากมายดังนี้

รางวัลผลงานสำนักทะเบียนดีเด่น ประเภทจำนวนราษฎรตั้งแต่ 80,001 คน

ขึ้นไป

- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 3 ประจำปี 2540
- รางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 1 ประจำปี 2541
- สำนักทะเบียนมาตรฐาน รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ประจำปี 2542

อย่างไรก็ตามการปฏิบัติงานก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กับประชาชน เนื่องจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่ใช้ในการติดต่อขอรับบริการจากทางเทศบาลนครนครสวรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการในด้านทะเบียนราษฎร ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความเตรียมพร้อมในด้านหลักฐานต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการติดต่อ ทำให้เกิดความล่าช้า เสียเวลารวมทั้งการสื่อสารระหว่างพนักงานผู้ปฏิบัติงานกับประชาชนยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้ประชาชนบางคนไม่พอใจการให้บริการของทางเทศบาล ซึ่งทางเทศบาลก็ได้แก้ไขโดยพยายามชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงกฎ ระเบียบต่าง ๆ ในการติดต่อขอรับบริการมากขึ้นว่าต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง และพยายามสร้างความเข้าใจอันดี แต่เท่าที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากประชาชนไม่ยอมทำความเข้าใจ และไม่ยอมทำตามกฎ ระเบียบต่าง ๆ จะเอาแต่ความสบายใจว่าทำให้เกิดปัญหากับพนักงานผู้ปฏิบัติงานอยู่บ่อย ๆ

รองปลัดเทศบาลคนที่ 2 ได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาไว้ว่า ถ้ามีความเป็นไปได้จะพยายามนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการประชาสัมพันธ์กับประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย โดยจะมีรายละเอียด และขั้นตอนต่าง ๆ ในการติดต่อกับทางเทศบาล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องหลักฐานรวมทั้งค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการให้บริการแก่ประชาชน ทำให้ประหยัดเวลาและเกิดความรวดเร็วในการให้บริการ และยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพนักงานผู้ปฏิบัติงานกับประชาชนอีกด้วย

2. กองวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- มีหน้าที่เกี่ยวกับงานรวบรวมวิเคราะห์ บริการข้อมูลสถิติที่จำเป็นในการวางแผนและการประเมินตามแผนทุกระดับ การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาในด้านการปกครอง การบริหาร การปฏิบัติงานของเทศบาล รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาในเรื่องดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเทศบาล โครงการพิเศษ และตามนโยบายของทางราชการ

- งานทางกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย ร่าง และพิจารณาตรวจร่างเทศบัญญัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่เกี่ยวกับการจัดทำนิติกรรม งานสอบสวนตรวจพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับวินัยพนักงานเทศบาลและการร้องทุกข์หรือการอุทธรณ์

- รวบรวมข้อมูล สถิติ วิเคราะห์ เสนอแนะให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของเทศบาล และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

- งานเผยแพร่ข่าวสารของเทศบาล สนับสนุนผลงาน นโยบายของเทศบาล จังหวัด และรัฐบาล งานสารนิเทศ รวบรวมข้อมูลสถิติต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์

จากการสัมภาษณ์รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานพบว่า ทางกองวิชาการและแผนงานได้ให้ความสำคัญกับทุก ๆ ด้าน เท่า ๆ กัน เพราะทุกหน้าที่ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการบริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ในด้านการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญที่ใช้ในการวางแผน หรือหน้าที่ในด้านการศึกษาวิจัยปัญหาในด้านต่าง ๆ เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาเรื่องดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การปฏิบัติงานที่ผ่านมาทางกองวิชาการและแผนงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี โดยผลงานที่สำคัญ ๆ เป็นเรื่องการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญที่ใช้ในการวางแผนและการทำงบประมาณ เพราะถ้าการทำหน้าที่ดังกล่าวบกพร่อง อาจทำให้การบริหารงานและการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินได้

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาภายในหน่วยงานมากกว่า เนื่องจากขาดความชัดเจนในงานต่าง ๆ ที่เข้ามาว่าเป็นงานด้านใด เป็นการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในด้านใด ทำให้การทำงานเกิดความล่าช้า ประกอบกับการมีผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นมาก ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งข้อมูลบางอย่างอาจมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อนำไปใช้ในการวางแผน วางนโยบาย และการพัฒนาต่าง ๆ ก็ได้

รักษาการผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงานได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานไว้ว่า ควรมีการแบ่งแยกงานที่เข้ามาให้ชัดเจนว่า เป็นงานในด้านใด เพื่อประโยชน์อะไร และควรมีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานลงบ้างตามความเหมาะสม เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงานให้ทันที่

3. กองคลัง มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบ การบริหารการเงินการคลัง ในด้านการรับ - จ่ายเงินของเทศบาล เช่น การจัดเก็บภาษีประเภทต่าง ๆ อาทิ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ค่าธรรมเนียมค่าปรับ และค่าใบอนุญาตต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนด โดยมีการจัดทำและเก็บข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อใช้ในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล รวมทั้งดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อพัฒนาความเจริญให้แก่ท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองคลังพบว่า ทางกองคลังได้ให้ความสำคัญกับหน้าที่ในด้านต่าง ๆ เท่ากัน เพราะแต่ละหน้าที่ล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก กล่าวคือ เราต้องให้ความสำคัญกับหน้าที่ในด้านการจัดทำ และเก็บข้อมูล แผนที่ภาษี และทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อใช้ในการจัดเก็บรายได้ ต่อจากนั้นก็ต้องมีการบริหารการเงินการคลังในด้านการจัดเก็บรายได้ต่าง ๆ ทั้งภาษี และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เมื่อจัดเก็บรายได้มาแล้วก็ต้องมีการดูแลการใช้จ่ายเงินงบประมาณเหล่านั้นไปในการพัฒนาความเจริญในด้านต่าง ๆ ให้แก่ท้องถิ่นนั่นเอง

การดำเนินการดังกล่าวทางกองคลังสามารถดำเนินการได้ผลเป็นอย่างดี โดยสามารถเก็บภาษีได้ตามประมาณการที่ตั้งไว้ รวมทั้งการเก็บหนี้ค้างชำระต่าง ๆ เนื่องจากทางกองคลังมีความพร้อมทางด้านบุคลากร

ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กับประชาชน โดยประชาชนบางคนหลบเลี่ยงการจ่ายภาษี และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ โดยให้เหตุผลว่าเก็บภาษี และค่าธรรมเนียมแพงเกินไป ไม่มีความยุติธรรม ซึ่งได้แก้ปัญหามาโดยมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์กับประชาชนทราบถึงหน้าที่ของตนเองที่พึงกระทำอย่างทั่วถึงทั้งด้านการจ่ายค่าภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งมีการชี้แจงเหตุผลด้วยเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชน นอกจากนี้ยังประสบปัญหาเรื่องบุคลากร ในด้านพฤติกรรมการทำงานของพนักงานที่ไม่ใส่ใจการทำงานเท่าที่ควร

ผู้อำนวยการกองคลังได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าควรมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพนักงานกับประชาชนอีกด้วย , ผู้บริหารควรมีความใกล้ชิดและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับพนักงานในระดับล่างให้มากขึ้น

4. กองช่าง มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานรับเรื่องการขออนุญาต ออกใบอนุญาต ควบคุมการก่อสร้าง ดัดแปลง ต่อเติม รื้อถอน อาคารภายในเขตเทศบาล ให้ถูกต้องตามกฎหมายและการผังเมือง งานวิศวกรรม งานสถาปัตยกรรม ออกแบบและก่อสร้าง รวมทั้งงานสาธารณูปโภค ในการก่อสร้างบำรุงรักษาอาคาร ถนน สะพาน ทางเท้า และสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ดูแลและจัดให้มีสวน

สาธารณะ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน การติดตั้งบำรุงรักษาไฟฟ้าสาธารณะ สัญญาณไฟจราจรภายในเขตเทศบาล เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองช่างพบว่า ทางกองช่างได้ให้ความสำคัญกับหน้าที่ในทุก ๆ ด้านเท่า ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นงานเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต การควบคุมการก่อสร้าง ดัดแปลง ต่อเติมอาคารต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามกฎหมายและการผังเมือง เพราะถ้าละเลยหน้าที่ในด้านนี้อาจส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของประชาชนได้ รวมทั้งหน้าที่ด้านสาธารณูปโภค เช่น การก่อสร้างบำรุง รักษาถนน ทางเท้า ไฟฟ้า สัญญาณจราจร สวนสาธารณะ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชน

การปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าวทางกองช่างสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เป็นอย่างดี โดยมีผลงานที่สำคัญ ๆ คือ สามารถควบคุมและดูแลการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ในเขตเทศบาลเป็นอย่างดี มีการสร้างถนนเพิ่มขึ้นและปรับปรุงโดยการเปลี่ยนถนนลูกรังเป็นถนนคอนกรีต มีการปรับปรุงทางเดินเท้า สร้างเกาะกลางถนนเพื่อความสวยงาม เพิ่มไฟฟ้าตามจุดต่าง ๆ มากขึ้น มีการปรับปรุงอุทยานสวรรค์ เพื่อให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกายของประชาชนในเขตเทศบาลทั้งในตอนเช้าและในตอนเย็น

ปัญหาในการปฏิบัติงานไม่ค่อยปรากฏเท่าไรนัก จะมีก็เป็นปัญหาเรื่องความเอาใจใส่และความขยันขันแข็งของพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ในระดับล่าง เนื่องจากทางกองช่างมีบุคลากรมากเกินไปมากเกินกว่าปริมาณงานทำให้มีการเกี่ยงกันทำงาน

ผู้อำนวยการกองช่างได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ประชาชนควรช่วยกันดูแลรักษาสาธารณูปโภคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นถนน ทางเท้า ไฟฟ้า สวนสาธารณะ เพื่อให้ตนเองและผู้อื่นที่อาศัยในเขตเทศบาลสามารถใช้ประโยชน์ได้ในระยะยาว

5. กองช่างสุขาภิบาล มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบในการกำจัดขยะมูลฝอยและควบคุมสถานที่กำจัดขยะให้ถูกต้องตามหลักวิชาการสุขาภิบาล งานออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับอาคาร โรงแรม สถานที่ประกอบการ งานออกแบบก่อสร้างและบำรุงรักษาระบบการระบายน้ำทั่วไป เช่น ท่อ ทาง รางระบายน้ำฝนหรือน้ำทิ้ง งานควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์คุณภาพและตรวจสอบการบำบัดน้ำเสียของสถานที่ต่าง ๆ มิให้มีการปล่อยน้ำเสียทำลายสภาพแวดล้อมของธรรมชาติ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์รักษาการผู้อำนวยการกองช่างสุขาภิบาลพบว่า ทางกองช่างสุขาภิบาลได้ให้ความสำคัญกับหน้าที่ในทุก ๆ ด้านเท่า ๆ กัน เพราะล้าแล้วแต่เป็นหน้าที่ที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีของประชาชน ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่บางอย่างก็สามารถดำเนินการได้ผลเป็นอย่างดีแต่ในบางเรื่องก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง

ผลงานที่สำคัญ ๆ ได้แก่ โครงการกำจัดขยะ ซึ่งทางเทศบาลได้ไปซื้อที่ไว้ 266 ไร่ ห่างจากเขตเทศบาลออกไป 13 กิโลเมตร มีการสร้างบ่อกำจัดขยะตามหลักวิชาการ เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำเน่าจากขยะซึมลงไปในดิน ซึ่งอาจทำให้น้ำใต้ดินเสียหายได้ โดยมีการสร้างบ่อกำจัดขยะ 3 บ่อ แต่ละบ่อมีระยะเวลาการใช้งานประมาณ 5 ปี และทางเทศบาลนครนครสวรรค์เพิ่งมีการใช้งานไปเพียง 1 ปี เท่านั้น และยังสามารถรองรับขยะจากเขตเทศบาลอีกเป็นเวลาถึง 10-15 ปี ข้างหน้า ทำให้เทศบาลนครนครสวรรค์คงไม่ประสบปัญหาเรื่องการกำจัดขยะดังเช่นเมืองใหญ่เมืองอื่นที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้อย่างแน่นอน

โครงการเรื่องท่อระบายน้ำ ซึ่งได้ทำการก่อสร้างท่อระบายน้ำขนาดใหญ่เสร็จเรียบร้อยแล้วจำนวน 3 จุดด้วยกันคือ บริเวณถนนอรรถกวี ถนนมาตุลี และถนนดาวดึงส์ ซึ่งสามารถระบายน้ำได้ทันเวลาฝนตกหนัก ทำให้สามารถแก้ปัญหาหาน้ำท่วมได้เป็นอย่างดี

ปัญหาที่ประสบ คือ การไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นเท่าที่ควรทำให้ส่งผลกระทบต่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาเรื่องการบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากระบบระบายน้ำเสียในเขตเทศบาลเป็นระบบระบายน้ำรวม คือ ระบายน้ำทิ้ง น้ำเสีย และน้ำฝนในท่อเดียวกัน ท่อระบายน้ำทั้งหมดได้รวบรวมน้ำให้ไหลลงสู่อ่างน้ำเจ้าพระยาโดยตรง โดยน้ำไม่ได้ถูกบำบัดให้มีคุณภาพดีก่อนปล่อย น้ำเสียที่เกิดขึ้นมีปริมาณเฉลี่ย 30,000 ลูกบาศก์เมตร / วัน สำหรับน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะมีระบบบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงท่อระบายน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติ ปัญหาน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมจึงไม่รุนแรงเหมือนน้ำเสียจากชุมชน ซึ่งทางเทศบาลนครนครสวรรค์ได้วางแผนแก้ไขปัญหานี้ตามโครงการพัฒนาเมืองหลัก รอบที่ 2 ระยะแรก โดยได้คัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย 2 พื้นที่ คือ พื้นที่บริเวณด้านหลังโรงเรียนตำรวจภูธร 6 และบริเวณบึงอ้อ ได้มีการออกแบบรายละเอียดระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสีย โดยใช้พื้นที่บริเวณด้านหลังโรงเรียนตำรวจภูธร 6 เป็นที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสีย ต่อมาพื้นที่ดังกล่าวได้จัดตั้งเป็นศูนย์ราชการรอง จึงจำเป็นต้องหาสถานที่แห่งใหม่เป็นที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งก็ได้กำหนดเป็นให้พื้นที่บริเวณบึงอ้อ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ตามผลการศึกษาของบริษัทที่ปรึกษา เทศบาลจึงได้ดำเนินการขอใช้พื้นที่บริเวณบึงอ้อ ซึ่งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก แต่องค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวไม่ยินยอมให้ใช้พื้นที่ดังกล่าว จึงเป็นอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียของเมืองนครสวรรค์

ทางเทศบาลได้พยายามแก้ปัญหานี้ โดยได้จัดทำโครงการศึกษาออกแบบเบื้องต้น / ออกแบบรายละเอียด และก่อสร้างระบบรวบรวม และระบบบำบัดน้ำเสีย โดยใช้พื้นที่สาธารณะข้างเกาะกวน ซึ่งอยู่ระหว่างเกาะกวนทางฝั่งตะวันออกกับตัวเมืองฝั่งตะวันตก มีพื้นที่

ประมาณ 195 ไร่ บรรจุในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดประจำปีงบประมาณ 2544

รักษาการผู้อำนวยการกองช่างสุขาภิบาลได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐให้มากขึ้น รวมทั้งต้องมีการแก้ที่จิตสำนึกของบุคคลต่าง ๆ ด้วย ให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่และช่วยกันร่วมมือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

6. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในเขตเทศบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อแมลง พาหะนำโรค การป้องกันการติดยาและสารเสพติด การควบคุมการประกอบการค้าที่น่ารังเกียจหรืออาจเป็นอันตรายแก่สุขภาพ การป้องกันควบคุมแก้ไขเหตุรำคาญมลภาวะ ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ การรักษาพยาบาล และงานด้านสาธารณสุขอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในเขตเทศบาล

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมพบว่า ทางกองสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญกับทุก ๆ ด้านเท่า ๆ กัน เพราะล้วนแล้วแต่เป็นหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นสำคัญ ในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวทางกองสาธารณสุขสามารถปฏิบัติงานได้ผลเป็นอย่างดี ผลงานที่สำคัญ ๆ คือ ได้รับรางวัลทางการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย รางวัลที่ 2 ประเภท ก ประจำปี 2537, 2539, 2540

ปัญหาที่ประสบในการปฏิบัติงาน ได้แก่

1. ปัญหาเรื่องขาดแคลนเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานด้านการรักษาพยาบาลและด้านสาธารณสุข ซึ่งเดิมกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีศูนย์บริการสาธารณสุข ซึ่งรับผิดชอบงานด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ และการควบคุมโรคติดต่อ แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลางในเรื่องของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเท่าที่ควร ไม่ว่าจะเป็นพยาบาลวิชาชีพ เภสัชกร ทันตแพทย์ โดยทางกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมบุคลากรเหล่านี้เพียง 9 คน เท่านั้น และในปัจจุบันได้สร้างศูนย์บริการสาธารณสุขขึ้นอีก 1 แห่ง เพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่ห่างไกลตัวเมือง ทำให้เจ้าหน้าที่ที่เดิมขาดแคลนอยู่แล้วกลับยิ่งขาดแคลนมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่าจะได้ทำหนังสือเพื่อขอเจ้าหน้าที่เพิ่มจากกรมการปกครองแล้ว แต่ก็ยังไม่ได้รับการตอบรับ ซึ่งการแก้ไขปัญหาก็ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในระดับสูงในเรื่องของความทันสมัยของอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งสามารถบรรเทาปัญหาลงได้บ้าง

2. ปัญหาเรื่องงบประมาณน้อยเกินไป ที่ผ่านมากองสาธารณสุขได้รับงบประมาณน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เมื่องบประมาณไม่เพียงพอก็ทำให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

ที่ต่าง ๆ ทำได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะผลงานของกองสาธารณสุขประชาชนและผู้บริหารไม่ค่อยเห็นผลงาน เพราะต้องใช้เวลามาก และบางผลงานเป็นรูปธรรมเกินไป เช่น งานด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เป็นต้น ไม่เหมือนงานทางด้านการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ที่ผลงานสามารถเห็นเด่นชัดและเป็นรูปธรรม ทำให้การจัดสรรงบประมาณก็น้อยตามไปด้วย

3. ปัญหาเรื่องความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น เนื่องจากกองสาธารณสุขมีจำนวนเจ้าหน้าที่น้อย ทำให้งานบางอย่างต้องขอความช่วยเหลือ และความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณสุขอำเภอ สาธารณสุขจังหวัด แต่ที่ผ่านมาไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้า ไม่ทันการณ์

4. ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อม เนื่องจากจังหวัดนครสวรรค์อยู่ต้นน้ำเจ้าพระยา และนับวันเมืองนครสวรรค์ก็มีความใหญ่โตขึ้น และจำนวนประชากรก็เพิ่มมากขึ้นด้วย ทำให้ประสบปัญหาการกำจัดขยะ การบำบัดน้ำเสียมากขึ้น แต่ประชาชนไม่ค่อยคำนึงถึงและยังไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยกันรักษาเท่าที่ควร ซึ่งทางกองสาธารณสุขได้พยายามแก้ไขโดยจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ และการอบรมมากขึ้นเพื่อขอความร่วมมือจากประชาชนให้ช่วยกันดูแลรักษา ซึ่งจะส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม

ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ผู้บริหารเทศบาลในระดับสูงควรหันมาให้ความสำคัญกับงานทางด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของงบประมาณ เพราะเรื่องสุขภาพอนามัยของประชาชนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ไม่ว่าจะเป็นด้านการรักษาพยาบาล ตลอดจนงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำรงชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลโดยรวม

7. กองสวัสดิการสังคม มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ประชาชน เด็ก เยาวชน คนชรา คนพิการทุพพลภาพ การจัดตั้งคณะกรรมการชุมชน การฝึกอบรมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน การพัฒนาปรับปรุงชุมชนในเขตเทศบาลให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมีความอยู่ดีกินดีตามความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคมพบว่า ทางกองสวัสดิการสังคมได้ให้ความสำคัญกับงานด้านการพัฒนาชุมชนเป็นพิเศษ เพราะจะส่งผลให้ประชาชนชุมชนต่าง ๆ มีความอยู่ดีกินดีตามความจำเป็นพื้นฐาน และจะส่งผลให้งานด้านการสังคมสงเคราะห์ประชาชน เด็ก เยาวชน คนชรา ตลอดจนคนพิการ ทุพพลภาพลดลงตามไปด้วย การปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว กองสวัสดิการสังคมสามารถปฏิบัติงานได้ผลดีในระดับหนึ่ง โดยผลงานที่สำคัญ ๆ มีดังนี้คือ

- การปรับปรุงชุมชนย่อย ซึ่งชุมชนในเขตเทศบาลมีทั้งหมด 19 แห่ง โดยส่วนมากบุกรุกที่สาธารณะ และที่ราชพัสดุ

- มีการจัดตั้งกลุ่มสตรีขึ้นในชุมชนต่าง ๆ จำนวน 41 กลุ่ม

- มีกลุ่มออมทรัพย์ 24 กลุ่ม โดยได้รวมตัวกันเป็นเครือข่ายการพัฒนาชุมชนเมืองนครสวรรค์ เพื่อนำกระบวนการออมทรัพย์มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่น โดยแยกงานออกเป็น 5 แผนงานด้วยกัน คือ ด้านการพัฒนากระบวนการออมทรัพย์, ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม, ด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัย, ด้านการพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาสวัสดิการ

ปัญหาที่ประสบ คือ ปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงานทำให้การดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคมได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าควรมีการเพิ่มบุคลากรให้มากกว่านี้ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับปริมาณงานในแต่ละหน่วยงาน และงานของกองสวัสดิการสังคมเป็นงานที่ต้องลงพื้นที่ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดประชาชน จึงมีความจำเป็นต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก

8. กองการประปา มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการผลิตและการจำหน่ายน้ำประปา เพื่อบริการน้ำสะอาดแก่ประชาชนในเขตเทศบาล

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองการประปาพบว่าทางกองการประปาสามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ผลเป็นอย่างดี และผลงานที่เห็นเด่นชัด คือ ทางกองการประปาของเทศบาลนครนครสวรรค์สามารถดำเนินกิจการน้ำประปา โดยเก็บราคาค่าน้ำประปาถูกที่สุดในประเทศไทย คือ เริ่มต้นจากราคาลูกบาศก์เมตรละ 2 บาท จนถึงราคาสูงสุดเพียงลูกบาศก์เมตรละ 5 บาท เท่านั้น ซึ่งราคานี้นับว่าเป็นราคาค่าน้ำประปาที่นับว่าถูกที่สุดในประเทศไทย เมื่อเทียบกับราคาค่าน้ำประปาที่ดำเนินกิจการโดยการประปาส่วนภูมิภาค และการประปานครหลวง

นอกจากนี้ยังสามารถผลิตน้ำประปาได้ถึงวันละ 70,800 ลูกบาศก์เมตร / วัน แต่อัตราใช้น้ำจริง ๆ ในปัจจุบันเฉลี่ยวันละ 40,000 ลูกบาศก์เมตร / วันเท่านั้น ซึ่งการผลิตเช่นนี้ทำให้สามารถจ่ายน้ำให้แก่ประชาชนได้อย่างเพียงพอในอีก 10 – 15 ปีข้างหน้า

ปัญหาที่ประสบส่วนใหญ่ เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับประชาชนมากกว่า เช่น ประชาชนมีการค้างชำระค่าน้ำประปา ประชาชนไม่ช่วยกันดูแลรักษาอุปกรณ์ที่ใช้ในการประปา ทำให้ปริมาณงานเกี่ยวกับการซ่อมแซมมากเกินความจำเป็น

ผู้อำนวยการกองการประปาได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ประชาชนควรให้ความร่วมมือแก่ทางเทศบาลให้มากกว่านี้ทั้งในด้านกรจ่ายค่าน้ำประปา และควรช่วยกันดูแลรักษา

อุปกรณ์ในการใช้น้ำประปา ให้สามารถใช้งานได้อย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ และเวลาในการทำงานของพนักงานมากขึ้น

9. สำนักงานการศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารการศึกษาและวิชาการ ให้การศึกษาแก่เด็กในเขตเทศบาลทั้งระดับก่อนวัยเรียน วัยบังคับที่อยู่ในเกณฑ์บังคับตาม พระราชบัญญัติการประถมศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน งานนิเทศการศึกษา งานเกี่ยวกับศาสนา งานส่งเสริมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่น ตลอดจนงานกีฬา และกิจกรรมนันทนาการของเยาวชน และประชาชนในเขตเทศบาล

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาพบว่า ทางสำนักงานการศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับงานด้านการบริหารการศึกษา และวิชาการให้แก่เด็ก ๆ ในเขตเทศบาลเป็นพิเศษ เพราะถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญมากในการดำรงชีวิต ซึ่งผลงานที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

- มีการเปิดโอกาสให้เด็กที่ด้อยโอกาส และมีปัญหาทางครอบครัวเข้าเรียน ตั้งแต่อายุ 7 - 15 ปี
- มีการรณรงค์ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหายาเสพติดแก่เด็กในเขตเทศบาล
- มีการอบรม สัมมนา ส่งเสริมการจัดกีฬา และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ปัญหาที่ประสบ ได้แก่

1. ปัญหาเรื่องการขาดแคลนครู ทำให้ครูไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน ได้แก้ไขโดยมีการจ้างครูมาสอนเป็นรายชั่วโมงเมื่อเกิดขาดแคลน

2. ปัญหาเรื่องงบประมาณ เงินงบประมาณจากส่วนกลางและจากกระทรวงศึกษาธิการมีมากพอ แต่ปัญหาอยู่ที่ว่า ผู้บริหารในระดับสูงของเทศบาลจะทำการจัดสรรงบประมาณมาให้เท่าไร ในบางครั้งมีการจัดสรรงบประมาณมาให้น้อยกว่าความเป็นจริง

3. ปัญหาเรื่องตัวเด็ก เด็กที่ได้มาจากชุมชนต่าง ๆ มักเป็นเด็กที่มีปัญหา เช่น ครอบครัวแตกแยก ขาดแคลนเงินในการศึกษา ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก ได้มีการแก้ปัญหาโดยมีการส่งครูเข้าไปสัมผัสกับเด็กในชุมชนต่าง ๆ มีการไต่ถามถึงปัญหาและช่วยแก้ปัญหา ซึ่งบางครั้งก็สามารถแก้ไขได้ บางครั้งก็แก้ไขไม่ได้

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานในอนาคต จะมีการวางนโยบายและหลักสูตรในการสอนที่ได้มาจากประชาชน โดยจะมีตัวแทนจากโรงเรียนละ 9 - 15 คน ในการทำหลักสูตรโดยดูว่าท้องถิ่นต่าง ๆ ต้องการอะไร ต้องการให้เด็กเมื่อจบการศึกษาแล้วประกอบอาชีพอะไร และต้องการเน้นให้ความสำคัญในด้านใด

ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ผู้บริหารในระดับสูงควรลงไปคลุกคลีกับชาวบ้านโดยตรงให้มากขึ้นเพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการ และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมในการเรียนให้หันมาส่งบุตรหลานเรียนในโรงเรียนเทศบาลมากขึ้น แทนที่จะไปเรียนโรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียงแต่ค่าใช้จ่ายสูง ซึ่งไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนเทศบาลหรือโรงเรียนเอกชนก็มีศักยภาพในการเรียนการสอนไม่ต่างกันมากนัก

10. หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- งานตรวจสอบบัญชี ทะเบียน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- งานตรวจสอบเอกสารการเบิกจ่ายเงิน
- งานตรวจสอบเอกสารการรับเงินทุกประเภท
- งานตรวจสอบภาษีทั้งภายนอกและภายใน
- งานตรวจสอบการเก็บรักษาหลักฐานการเงิน การบัญชี และการจัดเก็บ

รายได้

- งานตรวจสอบพัสดุและการเก็บรักษา
- งานตรวจสอบทรัพย์สินของเทศบาล
- งานตรวจสอบการทำประโยชน์ทรัพย์สินของเทศบาล

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในพบว่า หน่วยงานตรวจสอบภายในจัดว่าเป็นหน่วยงานที่เล็กที่สุดในเทศบาลนครนครสวรรค์ ซึ่งมีหน้าที่ในการตรวจสอบความถูกต้อง และความเรียบร้อยของงานในด้านต่าง ๆ อีกครั้งหนึ่งเท่านั้น จึงไม่มีผลงานอะไรเด่นชัดมากนัก แต่งานในหน่วยงานนี้นับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะถ้าการปฏิบัติหน้าที่บกพร่องอาจส่งผลเสียหายต่อการบริหารงานโดยรวมได้

ปัญหาที่ประสบ คือ การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานเพราะหน่วยงานตรวจสอบภายในมีเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานเพียงคนเดียวเท่านั้น นับว่าไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงควรมีการเพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงานให้มากกว่านี้ เพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เพราะงานต่าง ๆ นับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญไม่ควรให้มีผิดพลาดเกิดขึ้น และจำนวนเจ้าหน้าที่เพียงคนเดียวไม่เพียงพออย่างแน่นอนควรมีผู้มาช่วยตรวจสอบให้มากกว่านี้

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการประจำสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังตาราง

ตารางที่ 5 แสดงการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ภายหลังจากยกฐานะเป็นเทศบาลนครในความเห็นของข้าราชการประจำ

ด้าน	การเปลี่ยนแปลง
โครงสร้าง	ยังเหมือนเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก แต่มีข้อบกพร่องงานที่ซับซ้อนขึ้นเนื่องจากปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น
อำนาจหน้าที่	จะมีบางหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาลที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ที่เทศบาลในระดับนครต้องจัดทำเพิ่มเติมจากเทศบาลในระดับเมือง
งบประมาณ	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เพราะอำนาจในการจัดสรรงบประมาณเป็นของข้าราชการการเมือง ถึงแม้จะได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพิ่มขึ้น แต่ในบางหน่วยงานก็ยังคงได้รับงบประมาณเท่าเดิม ซึ่งบางครั้งก็ไม่เพียงพอต่อการบริหารงาน

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ จะสามารถเห็นความเหมือนและความแตกต่างของความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความเห็นของข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำเรื่องการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ภายหลังจากยกฐานะเป็นเทศบาลนคร

การเปลี่ยนแปลง	ข้าราชการการเมือง	ข้าราชการประจำ
โครงสร้างการบริหารงาน	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
อำนาจหน้าที่	เพิ่มขึ้น	เพิ่มขึ้น
งบประมาณ	มีการเปลี่ยนแปลงโดยได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น	ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากผู้บริหารในระดับสูงของเทศบาล ยังมีการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เป็นธรรม

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบความเห็นของข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำในเรื่องปัญหาการบริหารงานในระดับเทศบาลนคร

ประเด็นปัญหา	ข้าราชการการเมือง	ข้าราชการประจำ
งบประมาณ	มีปัญหาเรื่องงบประมาณล่าช้าบ้าง	มีปัญหาเรื่องการได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย และการได้รับงบประมาณล่าช้า
บุคลากร	เกิดความขาดแคลนในบางหน่วยงาน	บางหน่วยงานขาดแคลน บางหน่วยงานมีมากเกินไป
อำนาจในการบริหารงาน	ไม่ค่อยมีอำนาจเท่าที่ควร ยังถูกควบคุมจากส่วนกลางอยู่ ส่งผลต่อการบริหารงานโดยรวม	มีอำนาจหน้าที่ตามที่ข้าราชการการเมืองมอบหมายให้ ซึ่งมีระบบอุปถัมภ์เข้าแทรกแซงบ้าง
กฎ ระเบียบ	มีกฎ ระเบียบต่าง ๆ มากเกินไป ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน	มีกฎ ระเบียบต่าง ๆ มากเกินไป ทำให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน
ความขัดแย้งในองค์กร	ไม่มีความขัดแย้งในองค์กร	มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก ระหว่างข้าราชการประจำ
ความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	ถูกควบคุมจากส่วนกลางทั้งทางด้านกฎหมาย การบริหาร การปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานบุคคล	ถูกควบคุมจากส่วนกลางในด้านกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก
ความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น	ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เท่าที่ควร ทำให้การบริหารงาน และการแก้ไขปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร	ไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เท่าที่ควร ทำให้การบริหารงานและการแก้ไขปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร
ความสัมพันธ์กับประชาชน	ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เท่าที่ควร	ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

ส่วนที่ 2 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามประชากร จำนวน 2 กลุ่ม คือ พนักงานเทศบาล และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ดังนี้คือ

5.3 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามพนักงานเทศบาล จำนวน 45 คน

5.3.1 เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายปิด

ก. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	20	44.4
หญิง	25	55.6
รวม	45	100.0

จากตารางที่ 8 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 25 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 45 คน คิดเป็นร้อยละ 55.69 และเป็นเพศชายจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-30 ปี	6	13.3
30-40 ปี	30	66.7
40-50 ปี	5	11.1
50 ปี ขึ้นไป	4	8.9
รวม	45	100.0

จากตารางที่ 9 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 30-40 ปี ซึ่งมีจำนวน 30 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 45 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ช่วงอายุระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และช่วงอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	3	6.7
อนุปริญญา	1	2.2
ปริญญาตรี	37	82.2
ปริญญาโท	4	8.9
รวม	45	100.0

จากตารางที่ 10 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 37 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 45 คน คิดเป็นร้อยละ 82.2 รองลงมาคือการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 การศึกษาในระดับมัธยมปลายหรือเทียบเท่าจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7 และการศึกษาในระดับอนุปริญญา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
สำนักปลัดเทศบาล	5	11.1
กองวิชาการและแผนงาน	5	11.1
กองคลัง	9	20.0
กองช่าง	6	13.3
กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	5	11.1
สำนักการศึกษา	5	11.1
กองสวัสดิการสังคม	4	8.9
กองการประปา	4	8.9
กองช่างสุขาภิบาล	2	4.4
รวม	45	100.0

จากตารางที่ 11 ผู้ตอบแบบสอบถามจะกระจายไปตามหน่วยงานต่าง ๆ โดยหน่วยงานส่วนใหญ่มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ซึ่งมีจำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักปลัดเทศบาล กองวิชาการและแผนงาน กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และสำนักการศึกษา รองลงมาเป็นหน่วยงานที่มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ได้แก่ กองสวัสดิการสังคม และกองการประปา โดยหน่วยงานที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ กองคลัง ซึ่งมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 รองลงมา คือ กองช่าง ซึ่งมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ส่วนหน่วยงานที่มีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด คือ กองช่างสุขาภิบาล ซึ่งมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน

ระยะเวลาในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1-9 ปี	15	33.3
10-14 ปี	14	31.1
15 ปี ขึ้นไป	16	35.6
รวม	45	100.0

จากตารางที่ 12 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาในการทำงานมีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนักโดยจะเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาในการทำงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปมีจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวน 16 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 45 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาในการทำงานอยู่ในช่วงเวลา 1-9 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเป็นผู้ที่มีระยะเวลาในการทำงานอยู่ในช่วงเวลา 10-14 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 ตามลำดับ

ข. แสดงความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลต่อปัญหาในการปฏิบัติ
งานตามอำนาจหน้าที่

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติ
หน้าที่

ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก ปราศจากปัญหาและอุปสรรค	4	8.9
ดี แต่ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง	31	68.9
พอใช้ได้ และยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง	7	15.6
ยังไม่ดีเท่าที่ควร ยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก	2	4.4
ต้องปรับปรุงเนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก	1	2.2
รวม	45	100.0

จากตารางที่ 13 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของ
เทศบาลอยู่ในระดับดี แต่ก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง จำนวน 31 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบ
สอบถามทั้งหมด 45 คน คิดเป็นร้อยละ 68.9 รองลงมาเป็นผู้ที่มีความคิดว่าการปฏิบัติหน้าที่ของเทศ
บาลอยู่ในระดับพอใช้ได้ และยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง ซึ่งมีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6
มีผู้คิดว่าการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับดีมาก โดยปราศจากปัญหาและอุปสรรค จำนวน 4 คน คิดเป็น
ร้อยละ 8.9 คิดว่าการปฏิบัติหน้าที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก จำนวน 2
คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ต้องปรับปรุง เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคอยู่มาก
จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ในทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการ
ปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลอยู่ในระดับดี แต่ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง ซึ่งแตกต่างออกไปตาม
อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในด้านต่าง ๆ

ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการเงิน	19	13.2
ด้านบุคลากร	32	22.2
ด้านการบริหารทั่วไป	16	11.1
ด้านความขัดแย้งในองค์กร	11	7.6
ด้านอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	22	15.2
ด้านความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	19	13.2
ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น	13	9.0
ด้านความสัมพันธ์กับประชาชน	12	8.3
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 14 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านบุคลากร ซึ่งมีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 ปัญหาและอุปสรรครองลงมา ได้แก่ ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ปัญหาด้านการเงิน และปัญหาด้านความสัมพันธ์กับส่วนกลาง ซึ่งมีจำนวนเท่ากันจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 ปัญหาด้านการบริหารทั่วไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับประชาชน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และปัญหาด้านความขัดแย้งในองค์กร จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ในทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านบุคลากร ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาลที่ประสบน้อยที่สุด คือ ปัญหาด้านความขัดแย้งในองค์กร

สาเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบเช่นนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าอาจเนื่องมาจากปัญหาด้านบุคลากรเป็นปัญหาที่เกิดจากการบริหารและการจัดการจากส่วนกลาง ส่วนปัญหาเรื่องความขัดแย้งในองค์กรเป็นปัญหาที่เกิดภายในองค์กร ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะไม่กล้าตอบตามความเป็นจริงและต้องการปิดความรับผิดชอบให้กับส่วนกลาง

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการเงินในเรื่องต่าง ๆ

ปัญหาด้านการเงิน	จำนวน	ร้อยละ
งบประมาณน้อย	11	16.4
งบประมาณล่าช้า	15	22.3
การจัดเก็บรายได้มีประสิทธิภาพต่ำ	4	5.9
มีอำนาจจำกัดในการจัดเก็บรายได้จำกัด	3	4.4
กฎหมายเกี่ยวกับภาษีและค่าธรรมเนียมยังล้าสมัย	5	7.4
มีกฎระเบียบต่าง ๆ มากเกินไป	16	23.8
ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลน้อย	13	19.4
รวม	67	100.0

จากตารางที่ 15 ปัญหาด้านการเงินที่หน่วยงานต่าง ๆ ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาในเรื่องการมีกฎ ระเบียบต่าง ๆ มากเกินไป ทำให้ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 รองลงมาเป็นปัญหาในด้านการได้รับงบประมาณล่าช้า จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 ปัญหาเรื่องการได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลน้อย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 ปัญหาเรื่องการได้รับงบประมาณน้อย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ปัญหาเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับภาษีและค่าธรรมเนียมยังล้าสมัย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 ปัญหาเรื่องการจัดเก็บรายได้มีประสิทธิภาพต่ำ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 ปัญหาเรื่องการมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้อย่างจำกัด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาด้านการเงินที่หน่วยงานต่าง ๆ ประสบมากที่สุดคือ ปัญหาในเรื่องการมีกฎ ระเบียบต่าง ๆ มากเกินไป ส่วนปัญหาด้านการเงินที่หน่วยงานต่าง ๆ ประสบน้อยที่สุด คือ ปัญหาเรื่องการมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้อย่างจำกัด

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านบุคลากรในเรื่องต่าง ๆ

ปัญหาด้านบุคลากร	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ	20	25.3
เจ้าหน้าที่มากเกินไปจนความต้องการ	15	18.9
เจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตน	18	22.7
มีระบบอุปถัมภ์	26	15
รวม	79	100.0

จากตารางที่ 16 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านบุคลากรที่ประสบมากที่สุด คือ การมีระบบอุปถัมภ์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 รองลงมาเป็นปัญหาเรื่องการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตน เนื่องจากขาดความชัดเจนด้านกฎหมาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 และปัญหาเรื่องบางแผนกมีเจ้าหน้าที่มากเกินไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาด้านบุคลากรที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องการมีระบบอุปถัมภ์ ส่วนปัญหาด้านบุคลากรที่ประสบน้อยที่สุด คือ ปัญหาเรื่องบางแผนกมีเจ้าหน้าที่มากเกินไป

สาเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบเช่นนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องการบอกว่าในหน่วยงานของตนมีเจ้าหน้าที่มากเกินไป ซึ่งทำให้หน้าที่ความรับผิดชอบของตนน้อยตามไปด้วย เพราะต้องกระจายหน้าที่ให้เท่า ๆ กัน หรือบางคนอาจไม่มีงานจะทำ และผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องการมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่ลดลง จะสังเกตว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าปัญหาที่ประสบมากที่สุด คือ การมีระบบอุปถัมภ์ เป็นการปิดความรับผิดชอบให้กับระดับผู้บริหาร และผู้ที่ตอบเช่นนี้อาจเป็นผู้ที่ไม่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้บริหารก็เป็นได้

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการบริหารทั่วไป ในเรื่องต่าง ๆ

ปัญหาด้านการบริหารทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
มีความล่าช้าในการปฏิบัติงาน	7	9.4
ขาดการประสานงานภายในหน่วยงาน	11	14.8
มีอิทธิพลเข้ามาแทรกแซงในการดำเนินงาน	13	17.1
ขาดอำนาจในการตัดสินใจ	14	18.9
ขาดการติดตามผลงานและการประเมินผล	12	16.2
ขาดระบบการพัฒนาคูคน	17	22.9
รวม	74	100.0

จากตารางที่ 17 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านการบริหารทั่วไปที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องการขาดระบบพัฒนาคูคน จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมาเป็นปัญหาเรื่องการขาดอำนาจในการตัดสินใจ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ปัญหาเรื่องการมีอิทธิพลเข้ามาแทรกแซงการดำเนินงาน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ปัญหาเรื่องการขาดการติดตามและประเมินผลงาน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ปัญหาเรื่องการขาดการประสานงานภายในหน่วยงาน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 และปัญหาเรื่องความล่าช้าในการปฏิบัติงาน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาด้านการบริหารทั่วไปที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องการขาดระบบพัฒนาคูคน ส่วนปัญหาด้านการบริหารทั่วไปที่ประสบน้อยที่สุด คือ ปัญหาเรื่องความล่าช้าในการปฏิบัติงาน

สาเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบเช่นนี้ ผู้ศึกษาคิดว่าเนื่องมาจากเป็นการให้พนักงานเทศบาลประเมินตัวเอง ดังนั้นผู้ประเมินย่อมต้องไม่ตอบว่าตนเองมีการปฏิบัติงานที่ล่าช้าอย่างแน่นอนและต้องการที่จะบอกว่าตนเองต้องการไปอบรมเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านความขัดแย้งในองค์กรในเรื่องต่าง ๆ

ปัญหาด้านความขัดแย้งในองค์กร	จำนวน	ร้อยละ
มีความขัดแย้งระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายประจำ	16	37.2
มีความแตกแยกระหว่างพนักงานประจำ	3	6.9
มีการแสวงหาผลประโยชน์จากงบประมาณของเทศบาล	10	23.2
ผู้บริหารไม่มีความเป็นประชาธิปไตย	10	23.2
นโยบายการบริหารไม่ตรงกัน	4	9.3
รวม	43	100.0

จากตารางที่ 18 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านความขัดแย้งในองค์กรที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องมีความขัดแย้งระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายประจำ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 รองลงมาเป็นปัญหาเรื่องมีการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนจากงบประมาณของเทศบาลและปัญหาที่มีผู้บริหารที่ไม่มีความเป็นประชาธิปไตย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 ปัญหาเรื่องการเมืองนโยบายการบริหารไม่ตรงกัน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3 และปัญหาเรื่องมีความแตกแยกระหว่างพนักงานประจำ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาด้านความขัดแย้งในองค์กรที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องมีความขัดแย้งระหว่างฝ่ายการเมืองกับฝ่ายประจำ ส่วนปัญหาด้านความขัดแย้งในองค์กรที่ประสบน้อยที่สุด คือ ปัญหาเรื่องมีความแตกแยกระหว่างพนักงานประจำ

สาเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบเช่นนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าเนื่องมาจากผู้ตอบไม่ต้องการบอกว่าภายในหน่วยงานของตนมีความขัดแย้ง ไม่มีความสามัคคีปรองดองกัน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่เกิดกับฝ่ายการเมืองมากกว่า โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เป็นธรรม

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานในเรื่องต่าง ๆ

ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ขาดความเป็นอิสระ	11	20.3
ไม่มีอำนาจดำเนินการอย่างแท้จริง	21	38.8
แบ่งแยกอำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจนระหว่างข้าราชการ การการเมืองและข้าราชการประจำ	9	16.6
ยังต้องพึ่งพาหน่วยงานอื่นอยู่มาก	13	24.0
รวม	54	100.0

จากตารางที่ 19 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องการไม่มีอำนาจในการดำเนินงานอย่างแท้จริง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาเป็นปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีอำนาจเพียงพอ ยังต้องพึ่งพาหน่วยงานอื่นอยู่มาก จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 24.07 ปัญหาเกี่ยวกับการขาดความเป็นอิสระ เนื่องจากการถูกควบคุมมากเกินไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 และปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจนระหว่างข้าราชการประจำกับข้าราชการการเมือง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องการไม่มีอำนาจดำเนินการอย่างแท้จริง ส่วนปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ประสบน้อยที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจนระหว่างข้าราชการประจำกับข้าราชการการเมือง

ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านความสัมพันธ์กับส่วนกลางในเรื่องต่าง ๆ

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับส่วนกลาง	จำนวน	ร้อยละ
ขาดการประสานงานที่ดี	14	42.2
รัฐบาลกลางควบคุมมากเกินไป	19	57.6
รวม	33	100.0

จากตารางที่ 20 จะเห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านความสัมพันธ์กับส่วนกลางที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับการที่รัฐบาลกลางยังมีบทบาทในการควบคุมมากเกินไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 รองลงมาเป็นปัญหาเรื่องการขาดการประสานงานที่ดีในด้านต่าง ๆ กับรัฐบาลกลาง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นในเรื่องต่าง ๆ

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น	จำนวน	ร้อยละ
ขาดการประสานงานที่ดีต่อกัน	21	45.6
ไม่เข้าใจในระเบียบและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น	12	26.1
มีหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน	7	15.2
ผลประโยชน์ขัดกัน	2	4.3
กฎ ระเบียบขัดแย้งกัน	4	8.7
รวม	46	100.0

จากตารางที่ 21 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาในเรื่องการขาดการประสานงานที่ดีต่อกัน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาเป็นปัญหาในเรื่องความไม่เข้าใจในระเบียบและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.1 ปัญหาเรื่องการมีหน้าที่ซ้ำซ้อนกัน จำนวน 7 คน คิดเป็น

ร้อยละ 15.2 ปัญหาเรื่องการมีกฎ ระเบียบที่ขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงาน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.7 และปัญหาเรื่องการมีผลประโยชน์ขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงาน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาในเรื่องการขาดการประสานงานที่ดีต่อกัน ส่วนปัญหาด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นที่ประสบน้อยที่สุด คือ ปัญหาเรื่องการมีผลประโยชน์ขัดแย้งกันระหว่างหน่วยงาน

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านความสัมพันธ์กับประชาชนในเรื่องต่าง ๆ

ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
ประชาชนขาดระเบียบวินัย	25	36.2
ประชาชนเห็นว่าเทศบัญญัติของเทศบาลไม่ชอบด้วยเหตุผล	5	7.2
ประชาชนเห็นว่าพนักงานเทศบาลทำตัวเป็นนายประชาชน	5	7.2
ประชาชนเห็นว่าการให้บริการของเทศบาลยังไม่ดี	11	15.9
ประชาชนเห็นว่ามีความเหลื่อมล้ำในการให้บริการ	12	17.4
ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับทางเทศบาลเท่าที่ควร	11	15.9
รวม	69	100.0

จากตารางที่ 22 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาด้านความสัมพันธ์กับประชาชนที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนขาดระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไม่ชอบปฏิบัติตามเทศบัญญัติหรือกฎเกณฑ์ของสังคม จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาเป็นปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนเห็นว่ายังมีความเหลื่อมล้ำในการให้บริการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนเห็นว่าการให้บริการในด้านต่าง ๆ ของทางเทศบาลยังไม่ดีเท่าที่ควร และปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือแก่ทางเทศบาลเท่าที่ควร จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 ปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนเห็นว่าเทศบัญญัติหรือคำสั่งของเทศบาลเป็นสิ่งที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล และปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนเห็นว่าพนักงานเทศบาลทำตัวเป็นนายประชาชน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับประชาชนที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนขาดระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ไม่ชอบปฏิบัติตามเทศบัญญัติหรือกฎเกณฑ์ของสังคม ส่วนปัญหาด้านความสัมพันธ์กับประชาชนที่ประสบน้อยที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนเห็นว่าเทศบัญญัติหรือคำสั่งของเทศบาลเป็นสิ่งที่ไม่ชอบด้วยเหตุผล และปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนเห็นว่าพนักงานเทศบาลทำตัวเป็นนายประชาชน

สาเหตุที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบเช่นนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าอาจเนื่องมาจากผู้ตอบแบบสอบถามต้องการปิดความรับผิดชอบให้ประชาชนว่าประชาชนขาดระเบียบวินัยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของทางเทศบาลมากกว่าที่จะยอมรับว่าเป็นความผิดของตน

5.3.2 เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด

ข้อ 1 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านการเงินอย่างไรบ้าง ?

ในส่วนของปัญหาเรื่องงบประมาณล่าช้า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 % เห็นว่ารัฐบาลกลางควรมีการพิจารณาอนุมัติงบประมาณประจำปีให้มีความรวดเร็วกว่าเดิม โดยพิจารณาให้เสร็จตามกำหนดเวลาที่ตั้งไว้ และควรมีปรับปรุงกฎ ระเบียบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบต้องมีการศึกษากฎ ระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ และมีการชี้แจงให้ทุกหน่วยงานทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อให้มีการถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง จะได้ไม่เกิดความล่าช้าและยังส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามกำหนดอีกด้วย

ในส่วนของปัญหาเรื่องของการจัดเก็บรายได้ที่มีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งจะส่งผลต่อปัญหาเรื่องรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งอยู่แผนกกองคลัง จำนวน 8 คน เห็นว่าควรมีการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ให้ดียิ่งขึ้น โดยการปรับปรุงแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินให้มีความเป็นปัจจุบัน ครบถ้วนและถูกต้องอยู่เสมอ ซึ่งจะส่งผลให้การจัดเก็บรายได้สามารถทำได้มากขึ้น และปัญหาเรื่องรายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายหมดตามไปด้วย

ข้อ 2 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรอย่างไรบ้าง ?

ในส่วนของปัญหาเรื่องขาดแคลนเจ้าหน้าที่ หรือบางแผนกมีเจ้าหน้าที่มากเกินไป ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 77 % เห็นว่าปัญหานี้ต้องแก้มาจากส่วนกลาง เพราะอำนาจในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลเป็นอำนาจของส่วนกลาง ส่วนกลางเท่านั้นที่จะมีอำนาจในการส่งเจ้าหน้าที่ไปให้แก่เทศบาลต่างๆ ทั่วประเทศ โดยส่วนกลางอาจไม่ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้

จริง ทำให้บางแผนกเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ หรือบางแผนกมีเจ้าหน้าที่มากเกินไปเมื่อเทียบกับปริมาณงาน ดังนั้นส่วนกลางควรกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นมากกว่าเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจในเรื่องการบริหารงานบุคคล ให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการรับบุคคลเข้าทำงานได้ตามความเหมาะสมและความต้องการอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้สามารถพิจารณาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

ในส่วนของปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ขาดความเข้าใจบทบาท และหน้าที่ของตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 33 % เห็นว่าควรจัดให้มีการอบรมสัมมนาพร้อมกันเพื่อชี้แจงให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคล แต่ละแผนกที่ต้องปฏิบัติว่าหน่วยงานใด บุคคลใดมีหน้าที่อะไรบ้าง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสับสนเรื่องอำนาจหน้าที่และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ในส่วนของปัญหาเรื่องระบบอุปถัมภ์ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 57 % เห็นว่าเป็นปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขได้ เพราะเป็นปัญหาที่มีมาช้านานแล้ว แต่บางคนบอกว่าการแก้ไขนั้นขึ้นอยู่กับจิตสำนึกของผู้มีอำนาจมากกว่าว่าจะเลือกใช้ระบบใดในการบริหาร จะใช้ระบบคุณธรรมที่คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคลเป็นหลัก หรือจะเลือกใช้ระบบอุปถัมภ์ที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก ถึงแม้ว่าเราจะมีกระบวนการเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย เช่น ให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งที่ชัดเจน แต่ถ้าผู้มีอำนาจไม่เห็นด้วยและไม่ปฏิบัติตามก็ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด

ข้อ 3 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารทั่วไปอย่างไรบ้าง ?

ในส่วนของปัญหาเรื่องความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกิดจากการมีกฎ ระเบียบ และขั้นตอนในการปฏิบัติงานมากเกินไป ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 % เห็นว่าวิธีการแก้ไขจึงควรแก้ที่กฎ ระเบียบ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน โดยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นออกไป นอกจากนี้ปัญหายังอาจเกิดจากเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจกฎ ระเบียบต่าง ๆ ดังนั้นจึงควรมีการอบรม และชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เข้าใจกฎ ระเบียบในการปฏิบัติงาน เพื่อสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเกิดความรวดเร็ว

ในส่วนของปัญหาเรื่องการประชุมประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 46 % เห็นว่าควรมีการจัดการประชุม อบรม สัมมนาพร้อมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ในต่าง ๆ เพื่อชี้แจงให้เห็นถึงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่พึงให้ความร่วมมือต่อกัน นอกจากนี้ยังควรมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันอยู่เสมอเพื่อ

เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการประสานงานที่ดีในการทำงานระหว่างกัน อีกด้วย

ในส่วนของปัญหาเกี่ยวกับการขาดอำนาจในการตัดสินใจ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 % เห็นว่าควรมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่าง ๆ ให้มากขึ้น ไม่ใช่มีการกระจุกตัวของอำนาจอยู่ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงผู้เดียว ซึ่งจะส่งผลต่อการสั่งสมอำนาจในระยะยาวได้

ในส่วนของปัญหาเกี่ยวกับการขาดการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 26 % เห็นว่าควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง โดยคัดเลือกจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ เพื่อมาทำหน้าที่ในการติดตามผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน และแสวงหาแนวทางปรับปรุงการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในแต่ละหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในส่วนของปัญหาเรื่องการขาดระบบการพัฒนาบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 37 % เห็นว่าควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ เช่น อาจจัดให้มีการอบรมทุก 3 เดือน โดยหลักสูตรในการอบรมควรมีการพัฒนาอยู่เสมอให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน มีการนำวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ มาให้อยู่เสมอ ถ้าระบบเก่าระบบใดที่ยังสามารถใช้ได้ดีก็สามารถใช้ต่อไปได้ ส่วนระบบใดที่ใช้ไม่ได้แล้วก็ควรมีการนำระบบใหม่ ๆ มาใช้แทน เพื่อเป็นการพัฒนาบุคคลและวิธีการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสม และสามารถใช้งานได้อยู่เสมอ

ข้อ 4 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านความขัดแย้งในองค์กรอย่างไรบ้าง

ในส่วนของปัญหาเรื่องมีความแตกแยกและแบ่งพรรคแบ่งพวกระหว่างข้าราชการประจำ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 35 % เห็นว่าควรจัดให้ข้าราชการประจำได้มีการทำกิจกรรม และพบปะกันร่วมกันอยู่เสมอ เช่น จัดให้มีการแข่งขันกีฬาเพื่อกระชับมิตร หรือจัดให้มีการทัศนศึกษาร่วมกัน เป็นต้น มีการสร้างบรรยากาศที่แจ่มใสในการทำงาน รวมทั้งผู้บริหารควรสร้างความสามัคคีให้เป็นตัวอย่างแก่เจ้าหน้าที่ในระดับล่างด้วย

ในส่วนของปัญหาเรื่องมีการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวจากงบประมาณของเทศบาล ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยนครสวรรค์ไม่มีฝ่ายค้ำในสภาเทศบาล เนื่องจากได้รับการเลือกตั้งเข้ามายกทีม ซึ่งการเลือกยกทีมก็มีทั้งผลดีและผลเสีย ด้านผลเสียคือ ทำให้ไม่มีฝ่ายที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในการตรวจสอบและถ่วงดุลการทำหน้าที่บริหาร ทำให้อาจเป็นช่องโหว่ให้มีการแสวงหาผลประโยชน์จากงบประมาณของเทศบาลได้ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 22 % เห็นว่าประชาชนควรเลือกบุคคลที่

มาจากทีมอื่นที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นฝ่ายค้าน เพื่อตรวจสอบการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงบประมาณ นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานของผู้บริหารมากขึ้น และผู้บริหารควรมีการบริหารที่เปิดเผย โปร่งใส ประชาชนสามารถตรวจสอบได้

ในส่วนของปัญหาเรื่องผู้บริหารไม่มีความเป็นประชาธิปไตย ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 % เห็นว่าควรแก้โดยผู้บริหารควรหันมาใช้หลักการบริหารที่มีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น โดยเป็นการบริหารที่นำระบบคุณธรรมที่คำนึงถึงความรู้ความสามารถของบุคคลเป็นหลักมาใช้ แทนการใช้ระบบอุปถัมภ์ที่คำนึงถึงความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้การบริหารมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

ข้อ 5 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

ในส่วนของปัญหาเรื่องการขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน เนื่องจากถูกควบคุมมากเกินไป และปัญหาเรื่องการไม่มีอำนาจในการดำเนินอย่างแท้จริง ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 24 % เห็นว่าจุดสำคัญควรแก้ที่ส่วนกลางให้มีการกระจายอำนาจและลดการควบคุมให้ท้องถิ่นมากกว่านี้ ซึ่งจะทำให้ท้องถิ่นมีอิสระและมีอำนาจมากขึ้นในการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ

ในส่วนของปัญหาเรื่องการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ไม่ชัดเจนระหว่างข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 20 % เห็นว่าควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำ เพื่อทำการชี้แจงและทำความเข้าใจระหว่างกันให้ชัดเจนในเรื่องขอบข่ายอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ต่อจากนั้นก็ควรมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้บุคคลต่าง ๆ อย่างชัดเจนตามกรอบตำแหน่งงาน

ข้อ 6 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านความสัมพันธ์กับส่วนกลางอย่างไรบ้าง ?

ในส่วนของปัญหาเรื่องการขาดการประสานงานที่ดีในด้านต่าง ๆ กับรัฐบาลกลาง ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 31 % เห็นว่ารัฐบาลกลางควรเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถเข้าถึงในการติดต่อขอความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากรัฐบาลกลางมากขึ้น โดยลดขั้นตอนการปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ให้น้อยลง และพยายามรับฟังความคิดเห็น ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นมากขึ้น และมีการพิจารณาให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ที่ทางท้องถิ่นร้องขอมากขึ้น

ในส่วนของปัญหาเรื่องการถูกควบคุมจากรัฐบาลกลางมากเกินไป ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 28 % เห็นว่ารัฐบาลกลางควรเปิดใจให้กว้างขึ้นในการยอมรับความรู้ความสามารถของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น เมื่อท้องถิ่นใดมีความพร้อม และมีความสามารถที่จะปกครองและบริหารงานด้วยตนเองได้อย่างแท้จริงก็ควรเปิดโอกาสโดยการกระจายอำนาจให้สามารถปกครองตนเองมากขึ้นตามความเหมาะสม

ข้อ 7 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่นอย่างไรบ้าง ?

ในส่วนของปัญหาเรื่องการขาดการประสานที่ดีต่อกัน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 46 % เห็นว่าควรจัดให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และเพื่อประโยชน์ในการประสานงานที่ดีระหว่างกันตามมา

ในส่วนของปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจในกฎระเบียบและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 26 % เห็นว่าควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีในเรื่องกฎ ระเบียบของหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนมีการปรึกษาหารือร่วมกันในการทำงาน มีการเอื้อเฟื้อข้อมูลซึ่งกันและกัน ซึ่งผลดีต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ โดยรวม

ข้อ 8 ท่านมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาด้านความสัมพันธ์กับประชาชนอย่างไรบ้าง ?

เนื่องจากประชาชนขาดความเข้าใจการทำงาน การให้บริการ รวมทั้งกฎ ระเบียบของทางเทศบาล จึงทำให้เกิดปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับเทศบาลขึ้น ดังนั้นทางเทศบาลควรพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดย

- มีการทำเอกสารเพื่อการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบถึงสิทธิหน้าที่ของตนเองที่พึงปฏิบัติ รวมทั้งในเรื่องบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ที่ทางเทศบาลพึงกระทำ
- เทศบาลควรมีศูนย์กลางเพื่อรับฟังความคิดเห็น และความต้องการในด้านต่าง ๆ ของประชาชนให้มากขึ้น เพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในการแสวงหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงการทำงานของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- เทศบาลต้องมีการลงพื้นที่เพื่อเข้าไปสัมผัสกับประชาชนอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน รวมทั้งควรมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันให้มากขึ้น
- ต้องแก้ไขที่ตัวพนักงานผู้ปฏิบัติงานให้มีความเต็มใจให้บริการ และให้บริการด้วยความรวดเร็ว เป็นธรรมชาติ ไม่มีการเลือกปฏิบัติในการให้บริการ

ข้อ 9 ท่านคิดว่าการเจริญเติบโตของเมืองนครนครสวรรค์ด้านต่าง ๆ ในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานของหน่วยงานของท่านหรือไม่ ? อย่างไร ?

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 60 % ได้ให้ที่เห็นความเห็นว่า การเจริญเติบโตของเมืองนครสวรรค์ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อเทศบาลนครนครสวรรค์ที่เห็นได้ชัดก็คือ ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากประชาชนที่เพิ่มขึ้น ความต้องการสาธารณูปโภค สาธารณูปการก็มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ในเทศบาลนครนครสวรรค์ต้องขยายหน่วยงานโดยบางหน่วยงานต้องมีการเพิ่มบุคลากรในการทำงาน เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้เหมาะสมกับขอบเขตและปริมาณงานที่ขยายวงกว้างขึ้น ขยายการให้บริการในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนให้เพียงพอตามอำนาจหน้าที่ที่พึงกระทำตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เพื่อรองรับประชาชน และสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงและพอเพียง

นอกจากนี้หน่วยงานต่าง ๆ ต้องพยายามปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ผลเป็นอย่างดี ซึ่งบางหน่วยงานก็ไม่สามารถปรับตัวได้ทันเนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง รวมทั้งไม่ได้รับความร่วมมือหรือความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร อีกทั้งประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมืออีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจ่ายภาษี และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เนื่องจากประชาชนเห็นว่าไม่มีความเป็นธรรมเมื่อทางเทศบาลมีการปรับค่าภาษีและค่าธรรมเนียมขึ้นตามความเหมาะสมโดยประชาชนไม่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการผลิตที่เพิ่มขึ้น เคยจ่ายค่าภาษีและค่าธรรมเนียมในอัตราเท่าไร เมื่อเวลาผ่านไปเป็นสิบ ๆ ปีก็ยังคงให้เก็บในอัตราเดิมอยู่ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ ที่นับวันก็ทวีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

ข้อ 10 ท่านคิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงาน ในระดับเทศบาลนคร เหมือนหรือแตกต่างอย่างไร ? จากปัญหาและอุปสรรคในระดับเทศบาลเมือง

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 70 % เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานในระดับเทศบาลนครไม่มีความแตกต่างจากปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานในระดับเทศบาลเมือง กล่าวคือ ปัญหาต่าง ๆ ที่เคยประสบก็ยังคงประสบเหมือนเดิม แต่อาจจะมีขอบข่ายของปัญหาที่กว้างขวางและซับซ้อนกว่า และอาจมีปัญหาลักษณะใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้นจากเดิมอีกด้วย อีกประการหนึ่งการบริหารงานในระดับเทศบาลเมืองมีขั้นตอนไม่มากนัก แต่พอได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนครแล้วทำให้มีขั้นตอนต่าง ๆ ในการบริหารงานมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานตามมา

ข้อ 11 ท่านมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ โดยรวมอย่างไรบ้าง ?

ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานโดยรวมแก่เทศบาลนครนครสวรรค์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

- ในด้านความสัมพันธ์กับส่วนกลาง ทางส่วนกลางควรมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อท้องถิ่นจะได้มีอำนาจในการปกครองตนเองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนอย่างแท้จริง
- ในด้านความสัมพันธ์กับประชาชน เทศบาลควรมีการปรับปรุงการประชาสัมพันธ์กับประชาชนให้ดีกว่าเดิม โดยควรมีการประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน แน่นนอน และเข้าถึงประชาชนมากกว่าเดิม เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน
- ในด้านการบริหารทั่วไป มีข้อเสนอแนะดังนี้คือ
 - ควรเปิดโอกาสให้ข้าราชการชั้นผู้น้อยได้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงานมากขึ้น โดยผู้ที่มีอำนาจต้องมีการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งโดยใช้ความรู้ความสามารถของบุคคลเป็นเกณฑ์ แทนที่จะใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นเกณฑ์
 - ควรมีการพิจารณาบุคคลต่าง ๆ เข้าทำงานในสายงานต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
 - ผู้บริหารควรมีความใกล้ชิดกับผู้ใต้บังคับบัญชาในระดับล่างให้มากกว่านี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจดีในการทำงาน
 - ในด้านความขัดแย้งภายในองค์กร ควรจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างพนักงานให้มากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ความสามัคคี ซึ่งจะส่งผลดีต่อการประสานงานและความร่วมมือที่ดีในการทำงานต่อไป

จากข้อมูลที่ได้จากพนักงานเทศบาลดังกล่าว จะเห็นว่าพนักงานผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ผลเป็นอย่างดี แต่ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่บ้าง โดยปัญหาที่ประสบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านบุคลากร เช่น การขาดแคลนบุคลากร หรือการมีบุคลากรมากเกินไป และปัญหาที่ประสบน้อยที่สุด คือ ปัญหาเรื่องความขัดแย้งในองค์กร

ผู้ศึกษาเห็นว่า การให้ข้อมูลเช่นนี้ อาจเป็นการให้ข้อมูลในเชิงบวกของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามอาจต้องการที่จะบอกว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเทศบาลนครนครสวรรค์ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก คือ เกิดจากการรวมศูนย์อำนาจของส่วนกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องการบริหารงานบุคคลที่ถูกควบคุมโดยส่วนกลางมากกว่าเกิดจากปัจจัยภายในที่เกิดจากการบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพของเทศบาล หรือความขัดแย้งภายในองค์กรนั่นเอง

5.4 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาล จำนวน 185 คน

5.4.1 เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายปิด

ก. แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	63	34.1
หญิง	122	65.9
รวม	185	100.0

จากตารางที่ 23 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน คิดเป็นร้อยละ 65.9 และเป็นเพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	19	10.3
20-30 ปี	71	38.4
30-40 ปี	39	21.1
40-50 ปี	43	23.2
50 ปี ขึ้นไป	13	7.0
รวม	185	100.0

จากตารางที่ 24 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 71 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 , อายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 , อายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปีมากที่สุด และเป็นผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	32	17.3
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	10	5.4
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	24	13.0
อนุปริญญา	21	11.4
ปริญญาตรี	92	49.7
ปริญญาโท	4	2.2
ปริญญาเอก	2	1.1
รวม	185	100.0

จากตารางที่ 25 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 95 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน คิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลงมาเป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.3 , ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 , ระดับอนุปริญญา จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 , ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 , ระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2 และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด และเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ	30	16.2
พนักงานบริษัทเอกชน	21	11.4
ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	31	16.8
รับจ้าง	34	18.4
นักเรียน / นักศึกษา	54	29.2
อื่น ๆ	15	8.1
รวม	185	100.0

จากตารางที่ 26 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 54 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 รองลงมาเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 , อาชีพค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 , อาชีพรับราชการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 , อาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และอาชีพอื่น ๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึงอาชีพแม่บ้าน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 ตามลำดับ

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียน / นักศึกษา มากที่สุด และเป็นแม่บ้านน้อยที่สุด

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล

ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาล	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 15 ปี	62	33.5
15-26 ปี	62	33.5
26 ปี ขึ้นไป	61	33.0
รวม	185	100.0

จากตารางที่ 27 ผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความแตกต่างกันมากนักในเรื่องระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลน้อยกว่า 15 ปี และอาศัยอยู่ในช่วง 15-26 ปี เป็นจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน 62 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 และเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ในด้านต่าง ๆ

ข้อ ที่	การปฏิบัติงาน	จำนวนและร้อยละของความพึงพอใจ					— x	S.D.
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่ สุด		
1.	การรักษาความสงบ เรียบร้อยของประชาชน	15 (8.1)	59 (31.9)	92 (49.7)	17 (9.2)	2 (1.1)	185 3.36	0.8042
2.	การบำรุงทางบกและ ทางน้ำ	3 (1.6)	57 (30.8)	101 (54.6)	19 (10.3)	5 (2.7)	185 3.18	0.7436
3.	การรักษาความสะอาด ของถนน ทางเดิน ที่ สาธารณะ และการกำจัด ขยะมูลฝอย	7 (3.8)	77 (41.6)	85 (45.9)	13 (7.0)	3 (1.6)	185 3.38	0.7445
4.	การป้องกันและระงับ โรคติดต่อ	2 (1.1)	84 (45.4)	87 (47.0)	12 (6.5)	0 (0.0)	185 3.41	0.6289
5.	การดับเพลิง	5 (2.7)	81 (43.8)	82 (44.3)	15 (8.1)	2 (1.1)	185 3.38	0.7222
6.	การศึกษา	6 (3.2)	85 (45.9)	84 (45.4)	8 (4.3)	2 (1.1)	185 3.45	0.6834
7.	การพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และ ผู้พิการ	3 (1.6)	35 (18.9)	102 (55.1)	43 (23.2)	2 (1.1)	185 2.96	0.7291

ชื่อ ที่	การปฏิบัติงาน	จำนวนและร้อยละของความพึงพอใจ					— x	S.D.
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่ สุด		
8.	การบำรุงศิลปะ และ วัฒนธรรมของท้องถิ่น	1 (0.5)	51 (27.6)	97 (52.4)	34 (18.4)	2 (1.1)	185 3.08	0.7215
9.	ด้านการประปา	16 (8.6)	86 (46.5)	68 (36.8)	11 (5.9)	4 (2.2)	185 3.53	0.8210
10.	ด้านโรงฆ่าสัตว์	0 (0.0)	41 (22.2)	116 (62.7)	17 (9.2)	11 (5.9)	185 3.01	0.7445
11.	ด้านสถานพิทักษ์และ รักษาคนเจ็บไข้	6 (3.2)	44 (23.8)	104 (56.2)	27 (14.6)	4 (2.2)	185 3.11	0.7683
12.	ด้านทางระบายน้ำ	4 (2.2)	60 (32.4)	88 (47.6)	27 (14.6)	6 (3.2)	185 3.15	0.8158
13.	ด้านสิ่งแวดล้อม	1 (0.5)	25 (13.5)	81 (43.8)	55 (29.7)	23 (12.4)	185 2.60	0.892
14.	ด้านไฟฟ้า	16 (8.6)	90 (48.6)	60 (32.4)	15 (8.1)	4 (2.2)	185 3.53	0.8471
15.	ด้านโรงรับจำนำ	3 (1.6)	69 (37.3)	89 (48.1)	19 (10.3)	5 (2.7)	185 3.24	0.7681
16.	การบำรุง สงเคราะห์ มารดาและเด็ก	7 (3.8)	39 (21.1)	109 (58.9)	26 (14.1)	4 (2.2)	185 3.10	0.7629
17.	ด้านสาธารณสุข	10 (5.4)	72 (38.9)	93 (50.3)	10 (5.4)	0 (0.0)	185 3.44	0.6823
18.	การควบคุมอนามัยในร้าน อาหาร และสถานบริการ	2 (1.1)	32 (17.3)	103 (55.7)	38 (20.5)	10 (5.4)	185 2.88	0.7919
19.	การจัดการที่อยู่อาศัย และการปรับปรุงแหล่ง เสื่อมโทรม	4 (2.2)	33 (17.3)	81 (55.7)	51 (20.5)	16 (5.4)	185 2.77	0.9162

ข้อ ที่	การปฏิบัติงาน	จำนวนและร้อยละของความพึงพอใจ					— x	S.D.
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่ สุด		
20.	การควบคุมตลาด และที่ จอดรถ	1 (0.5)	43 (23.2)	85 (45.9)	41 (22.1)	15 (8.1)	185 2.85	0.8857
21.	การวางผังเมืองและการ การควบคุมการก่อสร้าง	2 (1.1)	48 (25.9)	79 (42.7)	40 (21.6)	16 (8.6)	185 2.89	0.9262
22.	การส่งเสริมกิจการ ท่องเที่ยว	5 (2.7)	66 (35.7)	78 (42.2)	24 (13.0)	12 (6.5)	185 3.15	0.9141

ค่าเฉลี่ยรวม = 3.15

หมายเหตุ	ระดับคะแนน	4.51 – 5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
	ระดับคะแนน	3.51 – 4.50	หมายถึง	พึงพอใจมาก
	ระดับคะแนน	2.51 – 3.50	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
	ระดับคะแนน	1.51 – 2.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
	ระดับคะแนน	1.00 – 1.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

จากตารางที่ 28 จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ใน
ด้านต่าง ๆ ของเทศบาลนครนครสวรรค์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน สำหรับข้อที่มีความพึงพอใจสูง
สุด คือ การปฏิบัติหน้าที่ในด้านการประปา และด้านไฟฟ้า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 รองลงมาเป็น
ความพึงพอใจด้านการศึกษา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ
ด้านส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60

ค. แสดงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของพนักงานเทศบาลในด้านต่าง ๆ

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการเคย / ไม่เคยไปรับบริการจากสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ด้วยตนเอง

การรับบริการ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	167	90.3
ไม่เคย	18	9.7
รวม	185	100.0

จากตารางที่ 29 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยไปติดต่อ / ขอรับบริการจากสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ด้วยตนเอง จำนวน 167 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน คิดเป็นร้อยละ 90.3 และเป็นผู้ที่ไม่เคยไปติดต่อ / ขอรับบริการด้วยตนเอง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของพนักงานเทศบาลในด้านต่าง ๆ

ข้อ ที่	การให้บริการ ในด้าน	จำนวนและร้อยละของความพึงพอใจ					- x	S.D.
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่ สุด		
1.	ความสุภาพ	6 (3.6)	39 (23.2)	102 (61.1)	16 (9.6)	4 (2.4)	167 2.85	1.1727
2.	ความรวดเร็ว	5 (3.0)	49 (29.3)	83 (49.7)	26 (15.5)	4 (2.3)	167 2.84	1.2079
3.	ความถูกต้อง	14 (8.4)	79 (47.3)	63 (37.7)	9 (5.4)	2 (1.2)	167 3.21	1.2882
4.	ความสะอาด	5 (3.0)	59 (35.3)	77 (46.1)	22 (13.2)	4 (2.4)	167 2.91	1.2287
5.	ความเป็นกันเอง	5 (3.0)	41 (24.5)	82 (49.1)	29 (17.3)	10 (6.0)	167 2.71	1.2278

ค่าเฉลี่ยรวม = 2.90

จากตารางที่ 30 จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านต่าง ๆ ของพนักงานเทศบาลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการให้บริการในด้านต่าง ๆ ของพนักงานเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพึงพอใจด้านความถูกต้อง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 รองลงมาเป็นความพึงพอใจด้านความสะอาด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านความเป็นกันเอง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71

ง. แสดงการให้ความร่วมมือของประชาชนในด้านต่าง ๆ แก่ทางเทศบาลนครนครสวรรค์

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แก่ทางเทศบาลนครนครสวรรค์

ข้อที่	การให้ความร่วมมือ	จำนวนและร้อยละของความร่วมมือ					- x	S.D.
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
1.	การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	42 (23.1)	84 (46.2)	42 (23.1)	9 (4.9)	5 (2.7)	182 3.75	1.0647
2.	การปฏิบัติตามกฎหมาย	26 (14.3)	77 (42.3)	68 (37.4)	9 (4.9)	2 (1.1)	182 3.57	0.5622
3.	การจ่ายค่าภาษีค่าธรรมเนียม	25 (13.7)	79 (43.4)	65 (35.7)	10 (5.5)	3 (1.6)	182 3.56	0.9599

ค่าเฉลี่ยรวม = 3.62

จากตารางที่ 31 จะเห็นว่าค่าเฉลี่ยของการให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แก่ทางเทศบาลนครนครสวรรค์ของประชาชนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แก่เทศบาลนครนครสวรรค์ในระดับมากเช่นกัน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 รองลงมา คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และการจ่ายค่าภาษีและค่าธรรมเนียม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

เมื่อพิจารณาจากการสัมภาษณ์ข้าราชการประจำที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ การแจกแบบสอบถามพนักงานเทศบาล และตารางที่ 31 จะเห็นถึงความแตกต่างกันของข้อมูลที่ได้รับ คือ ข้าราชการจะให้ข้อมูลว่าปัญหาประการหนึ่งที่ประสบ คือ ปัญหาความสัมพันธ์กับประชาชน โดยประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เท่าที่ควร ส่วนทางด้านประชาชนก็ตอบว่าได้ให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แก่ทางเทศบาลเป็นอย่างดี ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้ให้ข้อมูลแต่ละฝ่ายจะโยนความผิดให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง และให้ข้อมูลในด้านดีของตนเท่านั้น

จ. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในเรื่องต่าง ๆ

ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านโรงฆ่าสัตว์กับอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความพึงพอใจ	อายุ			รวม
	ต่ำกว่า 30 ปี	30-50 ปี	50 ปีขึ้นไป	
มาก	15	21	5	41
	36.6 %	51.2 %	12.2 %	22.2 %
ปานกลาง	56	56	4	116
	48.3 %	48.3 %	34.5 %	62.7 %
น้อย	19	5	4	28
	67.8 %	17.8 %	14.3 %	15.1 %
รวม	90	82	13	185
	48.6 %	44.3 %	7.0 %	100.0 %

ค่า Chi - Square = 14.399 Sig = 0.006

จากตารางที่ 32 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน โดยแบ่งเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6 , เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 30-50 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3 และเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจการปฏิบัติงานด้านโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลนครนครสวรรค์ในระดับปานกลาง จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 แบ่งเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี และผู้ที่มีอายุระหว่าง 30-50 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 116 คน ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5

รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 โดยเป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 30-50 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 51.2 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 41 คน ที่มีความพึงพอใจมาก เป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 36.6 และผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2

และเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 โดยเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 67.8 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 28 คน ที่มีความพึงพอใจน้อย เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 30-50 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 และผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3

เมื่อพิจารณาจากค่า Chi - Square ซึ่งมีค่าเท่ากับ 14.399 และค่า Sig ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.006 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม กล่าวคือ อายุที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลนครนครสวรรค์ที่แตกต่างกันตามไปด้วย

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านโรงฆ่าสัตว์กับระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความพึงพอใจ	ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาล			รวม
	น้อยกว่า 15 ปี	15-26 ปี	26 ปีขึ้นไป	
มาก	7	14	20	41
	17.1 %	34.1 %	48.8 %	22.7 %
ปานกลาง	41	40	35	116
	35.3 %	34.5 %	30.2 %	62.7 %
น้อย	14	8	6	28
	50.0 %	28.6 %	21.4 %	15.1 %
รวม	62	62	61	185
	33.5 %	33.5 %	33.0 %	100.0 %

ค่า Chi - Square = 10.450 Sig = 0.03

จากตารางที่ 33 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน โดยแบ่งเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อยกว่า 15 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 , เป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 15-26 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 และเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจการปฏิบัติงานด้านโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลนครนครสวรรค์ในระดับปานกลาง จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 แบ่งเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อย

กว่า 15 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 116 คน ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 15-26 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 และผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2

รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 โดยเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 48.8 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 41 คน ที่มีความพึงพอใจมาก เป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อยกว่า 15-26 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 และผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อยกว่า 15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1

และเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 โดยเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อยกว่า 15 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 28 คน ที่มีความพึงพอใจน้อย เป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 15-26 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4

เมื่อพิจารณาจากค่า Chi - Square ซึ่งมีค่าเท่ากับ 10.450 และค่า Sig ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.03 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม กล่าวคือ ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลนครนครสวรรค์ที่แตกต่างกันตามไปด้วย

ตารางที่ 34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านสถานพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้กับระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความพึงพอใจ	ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาล			รวม
	น้อยกว่า 15 ปี	15-26 ปี	26 ปีขึ้นไป	
มาก	18	15	17	50
	36.0 %	30.0 %	34.0 %	27.0 %
ปานกลาง	27	35	42	104
	26.0 %	33.6 %	40.4 %	56.2 %
น้อย	17	12	2	31
	54.9 %	38.7 %	6.4 %	16.8 %
รวม	62	62	61	185
	33.5 %	33.5 %	33.0 %	100.0 %

ค่า Chi - Square = 14.865 Sig = 0.05

จากตารางที่ 34 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน โดยแบ่งเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อยกว่า 15 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 , เป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 15-26 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 และเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจการปฏิบัติงานด้านสถานที่พิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ของเทศบาลนครนครสวรรค์ในระดับปานกลาง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 แบ่งเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 104 คน ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 15-26 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 และผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อยกว่า 15 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0

รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 โดยเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อยกว่า 15 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 50 คน ที่มีความพึงพอใจมาก เป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 และผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 15-25 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0

และเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 โดยเป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลน้อยกว่า 15 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 54.9 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 31 คน ที่มีความพึงพอใจน้อย เป็นผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 15-26 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 และผู้ที่มีระยะเวลาอาศัยในเขตเทศบาลตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4

เมื่อพิจารณาจากค่า Chi - Square ซึ่งมีค่าเท่ากับ 14.865 และค่า Sig ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.05 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม กล่าวคือ ระยะเวลาที่อาศัยในเขตเทศบาลที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านสถานที่พิทักษ์และรักษาคนไข้ของเทศบาลนครนครสวรรค์ที่แตกต่างกันตามไปด้วย

ตารางที่ 35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านสถานที่พิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้กับเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความพึงพอใจ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
มาก	18	32	50
	36.0 %	64.0 %	27.0 %
ปานกลาง	41	63	104
	39.4 %	60.6 %	56.2 %
น้อย	4	27	31
	13.0 %	87.0 %	16.8 %
รวม	63	122	185
	34.0 %	66.0 %	100.0 %

ค่า Chi - Square = 7.595 Sig = 0.02

จากตารางที่ 35 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน โดยแบ่งเป็นเพศชายจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจการปฏิบัติงานด้านสถานที่พิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ของเทศบาลนครนครสวรรค์ในระดับปานกลาง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 แบ่งเป็นเพศ

หญิง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 60.6 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 104 คน ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และเป็นเพศชาย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4

รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 50 คน ที่มีความพึงพอใจมาก และเป็นเพศชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0

และเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 87.0 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 31 คน ที่มีความพึงพอใจน้อย และเป็นเพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0

เมื่อพิจารณาจากค่า Chi - Square ซึ่งมีค่าเท่ากับ 7.595 และค่า Sig ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.02 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม กล่าวคือ เพศที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านสถานพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้ของเทศบาลนครนครสวรรค์ที่แตกต่างกันตามไปด้วย

ตารางที่ 36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านโรงรับจำนำกับเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความพึงพอใจ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
มาก	28	44	72
	38.9 %	61.1 %	39.0 %
ปานกลาง	22	67	89
	24.7 %	75.3 %	48.0 %
น้อย	13	11	24
	54.2 %	45.8 %	13.0 %
รวม	63	122	185
	34.0 %	66.0 %	100.0 %

ค่า Chi - Square = 8.526 Sig = 0.01

จากตารางที่ 36 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 โดยผู้

ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจการปฏิบัติงานด้านโรงรับจำนำของเทศบาลนครนครสวรรค์ในระดับปานกลาง จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 แบ่งเป็นเพศหญิง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 89 คน ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และเป็นเพศชาย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7

รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 50 คน ที่มีความพึงพอใจมาก และเป็นเพศชาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9

และเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 โดยเป็นเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 24 คน ที่มีความพึงพอใจน้อย และเป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8

เมื่อพิจารณาจากค่า Chi – Square ซึ่งมีค่าเท่ากับ 8.526 และค่า Sig ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.01 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม กล่าวคือ เพศที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านโรงรับจำนำของเทศบาลนครสวรรค์ที่แตกต่างกันตามไปด้วย

ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านการควบคุมสุษลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพและสถานบริการอื่น ๆ กับเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความพึงพอใจ	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
มาก	15	19	34
	44.1 %	55.9 %	18.4 %
ปานกลาง	27	76	103
	26.2 %	73.8 %	55.7 %
น้อย	21	27	48
	43.8 %	56.2 %	25.9 %
รวม	63	122	185
	34.0 %	66.0 %	100.0 %

ค่า Chi – Square = 6.362

Sig = 0.04

จากตารางที่ 37 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 185 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 และเป็นเพศหญิง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 66.0 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจการปฏิบัติงานด้านการควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพและสถานบริการอื่น ๆ ของเทศบาลนครนครสวรรค์ในระดับปานกลาง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 55.7 แบ่งเป็นเพศหญิง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 103 คน ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และเป็นเพศชาย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2

รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 48 คน ที่มีความพึงพอใจน้อย และเป็นเพศชาย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8

และเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 โดยเป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 34 คน ที่มีความพึงพอใจน้อย และเป็นเพศชาย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1

เมื่อพิจารณาจากค่า Chi - Square ซึ่งมีค่าเท่ากับ 6.362 และค่า Sig ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.04 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม กล่าวคือ เพศที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านการควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพและสถานบริการอื่น ๆ ของเทศบาลนครนครสวรรค์ที่แตกต่างกันตามไปด้วย

ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อการให้บริการของพนักงานเทศบาล
ด้านความรวดเร็วกับอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความพึงพอใจ	อาชีพ						รวม
	รับราชการ	พนักงานบริษัทเอกชน	ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้าง	นักเรียน / นักศึกษา	อื่น ๆ	
มาก	1	9	12	10	16	6	54
	1.9 %	16.6 %	22.2 %	18.5 %	29.6 %	11.1 %	32.3 %
ปานกลาง	15	10	17	19	18	4	83
	18.1 %	12.0 %	20.5 %	22.9 %	21.7 %	4.8 %	49.7 %
น้อย	12	1	2	5	8	2	30
	40.0 %	3.3 %	6.6 %	16.6 %	26.6 %	6.6 %	18.0 %
รวม	28	20	31	34	42	12	167
	16.8 %	12.0 %	18.6 %	20.3 %	25.1 %	7.2 %	100.0 %

ค่า Chi - Square = 25.835 Sig = 0.04

จากตารางที่ 38 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 167 คน โดยเป็นผู้ที่มีอาชีพรับราชการ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 , อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 , อาชีพค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 , อาชีพรับจ้าง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 , อาชีพนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และอาชีพอื่น ๆ ซึ่งในที่นี้ คือ อาชีพแม่บ้าน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของพนักงานในเรื่องความรวดเร็วในระดับปานกลาง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 49.7 โดยเป็นผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 83 คน ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลางเป็นผู้ที่มีอาชีพนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 , อาชีพค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 , อาชีพรับราชการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ

18.1 , อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8

รองลงมาเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจมาก จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 โดยเป็นผู้ที่มีอาชีพนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 54 คน ที่มีความพึงพอใจมาก เป็นผู้ที่มีอาชีพค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 , อาชีพรับจ้าง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 , อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 , อาชีพอื่น ๆ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และผู้ที่มีอาชีพ ราชการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9

และเป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความพึงพอใจน้อย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 โดยเป็นผู้ที่มีอาชีพรับราชการ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 30 คน ที่มีความพึงพอใจน้อย เป็นผู้ที่มีอาชีพนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 , อาชีพรับจ้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 , อาชีพค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6 และผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

เมื่อพิจารณาจากค่า Chi – Square ซึ่งมีค่าเท่ากับ 25.835 และค่า Sig ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.04 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม กล่าวคือ อาชีพที่แตกต่างกันส่งผลทำให้มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของพนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์ด้านความรวดเร็วที่แตกต่างกันตามไปด้วย

5.4.2 เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด

ข้อ 1 ท่านมีความพึงพอใจการปฏิบัติงานในด้านใดของเทศบาลนครนครสวรรค์เป็นพิเศษหรือไม่ ? อย่างไร ?

จากข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามสามารถสรุปความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ได้ดังนี้

- การดำเนินการด้านกิจการประปา ซึ่งสามารถผลิตได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และเป็นน้ำประปาที่สะอาด ปัญหาเรื่องน้ำไม่ไหลไม่ค่อยมี ถ้าจะมีการหยุดให้บริการน้ำประปาเป็นการชั่วคราวก็จะมีการประกาศล่วงหน้า เพื่อให้เตรียมการได้อย่างทันท่วงที และที่สำคัญอัตราค่าน้ำประปาเป็นอัตราที่นับว่าถูกลงมาก ทำให้ไม่ส่งผลกระทบต่อประชาชนเท่าใดนัก

- การดำเนินการด้านถนนหนทางต่าง ๆ โดยมีการสร้างถนน , ขยายถนนเพื่อความสะดวกสบายในการเดินทางของประชาชนมากขึ้นตลอดจนมีการปรับปรุงถนนในพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีความชำรุดเป็นหลุมเป็นบ่อ
- การปรับปรุงทางเท้าในพื้นที่ต่าง ๆ มีการขยายทางเท้าให้กว้างขวางขึ้น มีการปูกระเบื้อง และจัดอย่างสวยงาม ซึ่งสร้างความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้ใช้ทางเท้ามากขึ้น
- การปรับปรุงเกาะกลางถนน มีการปลูกต้นไม้และจัดสวนหย่อมอย่างสวยงาม ทำให้บ้านเมืองดูสวยงามขึ้น
- การดำเนินการด้านการเก็บและการกำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งสามารถทำได้ผลดีในระดับหนึ่งไม่มีปัญหาในเรื่องขยะล้นเมือง
- การดำเนินการด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย โดยเฉพาะด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่สามารถแก้ปัญหาได้ทุกครั้งที่มีสถานการณ์เกิดขึ้น
- การดำเนินการด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ มีการรณรงค์ เผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ให้สามารถป้องกันไม่ให้ติดโรคและไม่ให้แพร่เชื้อสู่คนอื่นได้เป็นอย่างดี
- การดำเนินการด้านการศึกษาที่มีโรงเรียนเทศบาลในการให้บริการทางการศึกษาแก่ประชาชนถึง 8 โรงเรียนและยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียนอีก 1 แห่ง รวมทั้งมีการปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่เสมอ
- การให้บริการโรงรับจำนำโดยมีสถานธนาบาลที่ให้บริการแก่ประชาชน 3 แห่ง และสามารถให้บริการให้ประชาชนเป็นอย่างดีและมีความยุติธรรม
- การให้บริการด้านสวนสาธารณะ โดยควรมีการปรับปรุงอุทยานสวรรค์อยู่เสมอให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และสถานที่ออกกำลังกายของประชาชนในเขตเทศบาลนครสวรรค์ ซึ่งนับว่าเป็นสวนสาธารณะที่มีความสะอาด มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ สำหรับรองรับ และให้บริการแก่ประชาชน
- ด้านอาคารสถานที่ในการให้บริการแก่ประชาชน โดยได้มีการสร้างสำนักงานเทศบาลแห่งใหม่ขึ้น ซึ่งมีความใหญ่โต ใ่อ่า กว้างขวางให้ความสะดวกสบายแก่ประชาชนมากขึ้น เช่น พื้นที่ในหน่วยงานต่าง ๆ มีความกว้างขวาง มีที่จอดรถที่กว้างขวาง อีกทั้งยังจัดให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนอีกแห่งหนึ่งของประชาชนอีกด้วย มีการจัดสวนหย่อมที่มีความสวยงาม มีน้ำพุดนตรี มีพื้นที่สำหรับออกกำลังกายให้แก่ประชาชน ถึงแม้จะไม่กว้างขวางนักแต่ก็สามารถรองรับประชาชนได้ในระดับหนึ่ง

ข้อ 2 ท่านมีความไม่พึงพอใจการปฏิบัติงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ในด้านใดหรือไม่? อย่างไร ?

จากข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามสามารถสรุปความพึงไม่พอใจของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ได้ดังนี้

- ด้านการจัดการเรื่องขยะมูลฝอย ซึ่งในบางจุดยังมีจำนวนถังขยะน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อความต้องการ รวมทั้งคิดว่าการเก็บค่าบริการในอัตราที่แพงเกินไป
- ด้านการรักษาความสะอาดของสถานที่ต่าง ๆ เช่น ถนนในบางจุด ที่จอดรถท่าเรือ ตลาดสด โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดสดทั้ง 5 แห่งยังมีความสกปรกอยู่มาก
- การให้บริการเรื่องไฟฟ้าโดยในบางจุดยังมีจำนวนน้อยเกินไป โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเปลี่ยวในตอนกลางคืน
- การดำเนินการด้านถนน โดยถนนในบางจุดยังไม่ได้รับการแก้ไข ถนนมีความขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ สร้างความลำบากในการคมนาคมของประชาชนในพื้นที่
- การควบคุมดูแลในเรื่องการตั้งร้านขายของบนทางเท้า ยังปล่อยให้มีการตั้งร้านขายของจำนวนมากเกิดการลู่ล้าทางเดินเท้า ทำให้พื้นที่ทางเท้าลดลง สร้างความลำบากให้แก่ประชาชนผู้ใช้ทางเท้า อีกทั้งยังสร้างความสกปรกอีกด้วย
- การรักษาความสงบเรียบร้อยของที่จอดรถ ยังไม่มีความเป็นระเบียบเท่าที่ควรจนบางครั้งเกิดการกีดขวางการจราจรและทำให้รถติดได้
- การดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งมีความสกปรกมาก ส่งกลิ่นเหม็น ไม่มีคนดูแลและทำความสะอาดเท่าที่ควร สร้างความลำบากแก่ผู้ใช้บริการ รวมทั้งยังมีจำนวนน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อการให้บริการ
- การดำเนินการด้านความปลอดภัยของประชาชนยังไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างสะพานลอยยังมีน้อยเกินไป ทำให้เกิดความเสี่ยงแก่ประชาชนที่ต้องข้ามถนนไปมา รวมทั้งสัญญาณไฟจราจรมักเสียอยู่บ่อย ๆ ไม่ค่อยได้รับการแก้ไขซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้รถใช้ถนนได้
- การให้บริการด้านสาธารณสุขยังไม่ดีและทั่วถึงเท่าที่ควร
- การดำเนินการด้านการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมยังไม่ดีเท่าที่ควร
- การให้บริการประชาชนของพนักงานเทศบาลยังไม่มีการปรับปรุงเท่าที่ควร โดยพนักงานไม่มีความสุข ไม่มีความเต็มใจในการให้บริการเท่าที่ควร และยังมีบริการที่ล่าช้ามาก ทำให้เสียเวลาบางครั้งการมาติดต่อขอรับบริการต้องใช้เวลาเกือบครึ่งวัน

- การก่อสร้างสำนักงานเทศบาลที่มีความใหญ่โตเกินไป ทำให้ต้องใช้เงินในการดูแลรักษาจำนวนมาก เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณโดยใช่เหตุ แทนที่จะนำเงินดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาด้านอื่น ๆ

ข้อ 3 ภายหลังจากยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ท่านคิดว่าเทศบาลนครนครสวรรค์ มีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ หรือไม่ ? อย่างไร ? และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อท่านหรือไม่ ? อย่างไร ?

ผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งผู้ที่เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงและไม่มีการเปลี่ยนแปลง โดยผู้ที่เห็นว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงมักเป็นผู้นั่งมองด้านการให้บริการของพนักงานมากกว่า โดยเห็นว่าถึงแม้จะมีการยกฐานะเป็นเทศบาลนคร แต่พฤติกรรมการให้บริการประชาชนยังไม่มี การปรับปรุงให้ดีขึ้นแต่อย่างใด มีการเปลี่ยนแปลงแต่ด้านสิ่งก่อสร้าง คือ อาคารสถานที่ที่ใหญ่โตขึ้น เท่านั้น ซึ่งเป็นการเน้นด้านสิ่งก่อสร้างโดยไม่ได้เน้นคุณภาพชีวิตของประชาชนเท่าที่ควร ส่วนผู้ที่มีความคิดว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้น ผู้ศึกษาวิจัยสามารถรวบรวมมาเสนอได้ ดังนี้คือ

- มีการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการมากขึ้น เช่น มีการดำเนินการเรื่องถนนมากขึ้นทั้งการสร้างถนนเพิ่มและการปรับปรุงถนนที่ชำรุด ซึ่งเพิ่มความสะดวกรสบายในการคมนาคมและประหยัดเวลาในการเดินทาง อีกทั้งยังเป็นการช่วยแก้ปัญหาการจราจรอีกทางหนึ่งด้วย , การปรับปรุงทางเท้า , เกาะกลางถนน , ไฟฟ้าตามสถานที่ต่าง ๆ เป็นการเพิ่มความสะดวกรสบายและความปลอดภัยในชีวิตให้แก่ประชาชนมากขึ้น

- มีการปรับปรุงด้านการรักษาความสะอาดเพิ่มขึ้น เช่น มีการเก็บขยะในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งทุกจุดในแต่ละวันจะมีการเก็บขยะถึง 2 ครั้ง รวมทั้งมีการทำความสะอาดถนนมากขึ้นด้วย เป็นการช่วยลดเชื้อโรคหรือสิ่งสกปรกต่าง ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดโรคต่าง ๆ ให้น้อยลง และยังเป็นการขจัดกลิ่นเหม็นไม่ให้ส่งกลิ่นรบกวนประชาชนอีกด้วย

- การปรับปรุงสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมากขึ้น ทำให้ประชาชนมีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

- มีการเปลี่ยนแปลงด้านอาคารสถานที่ในการให้บริการประชาชน ทำให้เกิดความสะดวกรสบายมากขึ้นในการติดต่อราชการ

ข้อ 4 ท่านมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงาน / การปฏิบัติงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ในด้านต่าง ๆ หรือไม่ ? อย่างไร ?

จากข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามสามารถสรุปความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้เทศบาลนครนครสวรรค์ดำเนินการปรับปรุงเป็นพิเศษได้ดังนี้

- การปรับปรุงเรื่องถนนในบางจุด ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไขและปรับปรุงเท่าที่ควร เช่น การปรับปรุงพื้นผิวถนนโดยมีการลาดยางถนนตามตรอกซอกซอยต่าง ๆ และซ่อมแซมถนนที่ชำรุดอย่างเร่งด่วน รวมทั้งมีการขยายถนนในพื้นที่ที่มีการจราจรติดขัด เพื่อให้รถวิ่งได้สะดวกขึ้น
- ควรมีการเพิ่มการติดตั้งไฟฟ้าตามจุดต่าง ๆ โดยเฉพาะบริเวณที่เปลี่ยวให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการเดินทาง และป้องกันอันตรายจากปัญหาอาชญากรรมอีกด้วย
- ควรมีการสร้างสะพานลอยให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะบริเวณสะพานดำ และหน้าร้านโมจิ ซึ่งเป็นจุดที่มีประชาชนข้ามถนนกันมากเพราะเป็นแหล่งชุมชน
- ควรมีการปรับปรุงเรื่องสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น โดยในปัจจุบันยังขาดแคลนอยู่มาก ควรสร้างเพิ่มขึ้นตามแหล่งชุมชน สวนสาธารณะต่าง ๆ ให้เพียงพอในการให้บริการกับประชาชน และเพิ่มมาตรฐานในการสร้างก่อสร้าง ดูแลรักษา และซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อยู่เสมอ
- ควรมีปรับปรุงด้านการรักษาความสะอาดและการเก็บขยะในบางจุดให้มากขึ้น เช่น ถนน ไหล่ทาง ตลาดสด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา และมีการเพิ่มการติดตั้งถังขยะตามจุดต่าง ๆ ให้มากขึ้น และควรลดค่าบริการการเก็บขยะลงเพราะค่าบริการเดือนละ 20 บาท คิดว่าเป็นค่าบริการที่แพงเกินไป
- ควรมีการควบคุมในด้านความสะอาดและสุขอนามัยในร้านอาหารให้มากกว่านี้ว่าถูกสุขลักษณะหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจสอบการผลิตน้ำดื่มบรรจุขวดรายย่อยว่าถูกสุขลักษณะหรือไม่
- ควรปรับปรุงในเรื่องความสะอาดของท่อระบายน้ำ โดยมีการทำความสะอาดท่อระบายน้ำที่อุดตันและส่งกลิ่นเหม็น เพื่อไม่ให้เป็นที่สะสมของเชื้อโรคและส่งกลิ่นรบกวนประชาชนต่อไป
- ควรมีการจัดระเบียบของการขายของให้มากขึ้น โดยเฉพาะร้านแผงลอยให้มีความเป็นระเบียบกว่าเดิม ไม่ลู่ล้าและกีดขวางการจราจร
- ควรมีการควบคุมดูแลเรื่องความเป็นระเบียบของที่จอดรถในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เป็นการกีดขวางการจราจร
- ควรจัดให้มีการบำบัดน้ำเสียอย่างเร่งด่วน เพราะนับวันปัญหาน้ำเสียก็ยิ่งทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดนครสวรรค์เท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อประชาชนที่อยู่ในจังหวัดใกล้เคียงอีกด้วย

- ควรมีการปรับปรุงการให้บริการด้านสาธารณสุขให้มากกว่าเดิม โดยมีการให้บริการอย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และมีการรักษาพยาบาลฟรีแก่ผู้ยากไร้ด้วย
- ควรมีการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมให้มากขึ้น โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยตามชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งมีการวางระบบผังเมืองให้ดูเป็นระเบียบมากขึ้น
- ควรมีการเพิ่มเติมแหล่งให้ความรู้กับประชาชนมากขึ้น เช่น ห้องสมุดประชาชน รวมทั้งปรับปรุงหนังสือต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยมากขึ้น
- ควรจัดให้มีการฝึกฝนอาชีพ และความรู้พิเศษในด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนมากขึ้น โดยคิดราคาถูก
- ควรปรับปรุงสวนสาธารณะและสนามเด็กเล่นให้มากขึ้น โดยมีการจัดสร้างเพิ่มเติม การดูแลรักษาอยู่เสมอ รวมทั้งมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดีด้วย
- ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยมีการเผยแพร่ทั้งด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ๆ ของจังหวัด เพื่อเป็นการชักจูงให้ชาวต่างจังหวัดมาเที่ยวจังหวัดเรามากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีทางด้านเศรษฐกิจแก่จังหวัด เช่น ประชาชนมีโอกาสมีงานทำมากขึ้น รวมทั้งการค้าขายที่จะเติบโตตามไปด้วย
- ควรปรับปรุงเรื่องการให้บริการของพนักงาน ให้มีการให้บริการที่สุภาพ รวดเร็ว และเป็นกันเองให้มากกว่านี้
- ควรมีหน่วยบริการเพื่อให้ประชาชนสามารถร้องทุกข์ในเรื่องต่าง ๆ ได้
- ควรมีการบริหารงานที่โปร่งใสเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการปรับปรุงการบริหารงานของเทศบาลได้อย่างกว้างขวาง และทางเทศบาลควรรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเหล่านั้น แล้วนำไปปรับปรุงการบริหารงานให้ตรงตามความต้องการของประชาชน เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารที่ดีต่อไป

ส่วนที่ 3 5.5 การพิสูจน์สมมติฐาน

ในส่วนนี้เป็นส่วนของการวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ผู้ศึกษาวิจัยได้ตั้งไว้ก่อนการศึกษาวิจัย โดยผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้ข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ ที่ได้รับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ข้าราชการประจำ จำนวน 15 คน และข้าราชการการเมือง จำนวน 10 คน
2. ข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม แบ่งออกเป็นพนักงานเทศบาล จำนวน 45 คน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จำนวน 185 คน
3. ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ

ผู้ศึกษาวิจัยได้ตั้งสมมติฐานก่อนการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

“ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเทศบาลนครนครสวรรค์ในปัจจุบันเกิดจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก “

ผู้ศึกษาวิจัยได้มีการนำแนวคิดทฤษฎีทั้ง 2 แนวคิด คือ แนวคิดเกี่ยวกับตัวแบบระบบ และแนวคิดเรื่องการรวมศูนย์อำนาจเกินขอบเขต มาใช้วิเคราะห์เพื่อประกอบการพิสูจน์สมมติฐานดังนี้ คือ

5.5.1 การวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับตัวแบบระบบ

จากรูปที่ 2-3 จะเห็นว่าอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล เปรียบเสมือนเป็นปัจจัยนำเข้า (Inputs) ที่ป้อนเข้าสู่ระบบการเมือง (Political system) ซึ่งในที่นี้คือ ระบบการบริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ และปัจจัยนำออกที่ออกมา (Outputs) อันได้แก่ ผลของการบริหารงาน และนโยบายต่าง ๆ ปรากฏว่า เทศบาลนครนครสวรรค์สามารถบริหารงานและปฏิบัติหน้าที่เหล่านั้นได้ผลเป็นที่พอใจของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สังเกตได้จากค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของเทศบาลนครนครสวรรค์ ดังตารางที่ 28 ที่มีค่าเท่ากับ 3.15 แต่อย่างไรก็ตามในการบริหารงานและการปฏิบัติงานก็ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการ ได้แก่

1.1 ปัญหาด้านการเงิน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข และหัวหน้าสำนักการศึกษา พบว่างบประมาณของแต่ละหน่วยงานที่ได้รับน้อยเกินไป ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดสรรงบประมาณของผู้บริหารในระดับสูงของเทศบาลมากกว่าเป็นการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลาง โดยมีการจัดสรรงบประมาณให้แก่บางหน่วยงานมากเกินไปจนทำให้บางหน่วยงาน

ที่มีความจำเป็นจริง ๆ เกิดความขาดแคลน จากตารางที่ 39 จะเห็นว่างบประมาณโดยรวมของเทศบาลนครนครสวรรค์ในแต่ละปีเพียงพอต่อความต้องการโดยมีรายรับมากกว่ารายจ่ายเสมอ

ตารางที่ 39 แสดงรายรับ – รายจ่ายของเทศบาลนครนครสวรรค์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2540

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	ปี พ.ศ. 2536	ปี พ.ศ. 3537	ปี พ.ศ.3538	ปี พ.ศ. 2539	ปี พ.ศ.2540
รายรับ	241,376,689	375,535,780	335,721,390	495,849,119	490,912,703
รายจ่าย	210,034,255	353,931,867	307,276,089	616,563,582	452,892,615

ที่มา : ประมวลสถิติการคลังเทศบาลและเมืองพัทธยา ประจำปีงบประมาณ 2536 – 2540 งานข้อมูลรายได้และการคลังท้องถิ่น สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากตารางจะเห็นว่า ในแต่ละปีเทศบาลนครนครสวรรค์จะมีรายได้มากกว่ารายจ่าย ทำให้เทศบาลนครนครสวรรค์มีงบประมาณเหลือเก็บเกือบทุกปี จนทำให้ขณะนี้เทศบาลนครสวรรค์มีเงินสะสมทั้งหมด 133,637,207 บาท โดยฝากไว้กับ กสท. เป็นเงิน 26,558,412 บาท

นอกจากนี้พนักงานเทศบาลผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 22.3 มีความเห็นว่า ในการปฏิบัติงานได้ประสบปัญหาเรื่องงบประมาณล่าช้า ซึ่งทำให้การดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ไม่ทันท่วงที บางครั้งอาจทำให้ได้รับความเสียหายเนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างทันท่วงที ซึ่งปัญหานี้นับเป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นปัญหาที่ต้องแก้มาจากส่วนกลาง เพราะการที่มีการอนุมัติงบประมาณจากส่วนกลางล่าช้าส่งผลให้การจัดสรรงบประมาณให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ของเทศบาลก็ต้องล่าช้าตามไปด้วย การดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ อาจหยุดชะงักและส่งผลเสียหายต่อประชาชนโดยรวมได้ ส่วนเรื่องการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เป็นธรรมเป็นปัญหาที่ต้องแก้ที่เทศบาลเอง โดยต้องมีการเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจจัดสรรงบประมาณให้มากที่สุด เพื่อผู้ที่มีอำนาจจะได้สามารถพิจารณาว่าในขณะนั้น ๆ หน่วยงานใดบ้างที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่ต้องใช้งบประมาณในการปฏิบัติงานมาก เช่น ที่ผ่านมากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมที่มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งนับว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก แต่กลับได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน สำนักการศึกษาก็เช่นเดียวกันมีหน้าที่ในการให้การศึกษาเพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณ

ภาพชีวิตที่ดีในอนาคตก็กลับได้รับงบประมาณน้อยกว่าที่ควรจะเป็น โดยหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากจะเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวกับด้านสาธารณสุขภาค สาธารณูปการ เช่น กองช่าง ถึงแม้ว่าหน่วยงานเหล่านี้ก็เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญ แต่ในบางครั้งได้รับงบประมาณมากเกินไปจนทำให้เราจะเห็นมีการทุบถนนทิ้งแล้วสร้างใหม่อยู่เรื่อย ๆ เป็นที่น่าเสียดายงบประมาณเป็นอย่างยิ่งแทนที่จะเอางบประมาณเหล่านี้ไปจัดสรรให้แก่หน่วยงานที่มีความจำเป็นจริง ๆ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผลงานทางด้านสาธารณสุขภาคและสาธารณูปการเป็นผลงานที่เป็นรูปธรรม เห็นได้ชัดและใช้เวลาไม่มากนัก แต่ผลงานด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนนั้นมีความเป็นนามธรรมมากเกินไป อีกทั้งยังต้องใช้ระยะเวลาานาน ทำให้ผู้บริหารจึงหันไปให้ความสำคัญแก่หน่วยงานที่เห็นผลงานได้ชัดเจนมากกว่า

1.2 ปัญหาด้านบุคลากร ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม และหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน พบว่าได้ประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติงาน ส่วนกองช่างและกองช่างสุขาภิบาลประสบปัญหาการมีบุคลากรมากเกินไป ทำให้มีการเกี่ยงกันทำงาน ส่งผลโดยตรงต่อการบังคับบัญชา ซึ่งปัญหาทั้ง 2 ด้านนี้เป็นปัญหาที่ไม่สามารถควบคุมได้เนื่องจากอำนาจในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลที่ขึ้นอยู่กับส่วนกลางเป็นหลัก โดยมีอำนาจในการจัดส่งบุคลากรไปให้แก่เทศบาลในแต่ละแห่งทั่วประเทศโดยไม่ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ถ้าพิจารณาจากปัญหาด้านการเงินที่กล่าวมาด้วยแล้ว จะเห็นถึงความคล้ายคลึงกันของการให้ความสำคัญแก่หน่วยงานต่าง ๆ อย่างไม่เท่าเทียมกัน โดยปัญหาด้านการเงินเป็นการให้ความสำคัญโดยการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เป็นธรรมของตัวผู้บริหารของทางเทศบาลเอง แต่ในส่วนของปัญหาด้านบุคลากรเป็นการให้ความสำคัญในการจัดส่งบุคลากรที่ไม่เป็นธรรมของส่วนกลาง มีข้อสังเกตที่เห็นได้ชัด คือ ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนท้องถิ่นเองต่างก็ให้ความสำคัญเหมือนกัน คือ ให้ความสำคัญกับหน่วยงานที่เห็นผลงานชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากกว่า

นอกจากนี้พนักงานเทศบาลผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 32.9 เห็นว่ายังมีปัญหาเรื่องระบบอุปถัมภ์ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อขวัญและกำลังใจของผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจ แต่ไม่มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ทำให้บุคลากรบางท่านถึงกับท้อแท้ ไม่มีกำลังใจในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร เพราะถึงตั้งใจทำงานเท่าใดก็ไม่เห็นผลต่อตนเท่าใดนัก ปัญหานี้จึงเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของเทศบาลนครนครสวรรค์

1.3 ปัญหาด้านการบริหารทั่วไป พนักงานเทศบาลผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 23.8 เห็นว่าประสบปัญหาเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงานเนื่องจากการมีกฎ ระเบียบ และขั้นตอนในการปฏิบัติงานมากเกินไป นับเป็นอีกปัญหาที่ต้องแก้มาจากส่วนกลางเช่นกัน โดยส่วนกลางมีอำนาจในการออกกฎหมายต่าง ๆ ที่เทศบาลต่าง ๆ จำเป็นต้องปฏิบัติตาม ประกอบกับชั้น

ตอนการปฏิบัติงานของราชการที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน และต้องใช้เวลามาก จนกลายเป็นเอกลักษณ์ของระบบราชการไปแล้ว ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายทั้งแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานเองและประชาชนผู้ไปติดต่อ การขออนุมัติเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจต้องใช้เวลาเกือบครึ่งเดือน หรืออาจนานเป็นเดือน ๆ จนอาจลืมไปเลยก็ได้

1.4 ปัญหาด้านความขัดแย้งภายในองค์กร พนักงานเทศบาลผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 37.2 เห็นว่าประสบปัญหาเรื่องเกิดความแตกแยกและแบ่งพรรคแบ่งพวกระหว่างพนักงานเทศบาล

1.5 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับส่วนกลาง เนื่องจากการรวมศูนย์อำนาจของรัฐบาลกลาง ทำให้ส่วนกลางยังมีบทบาทในการควบคุมการปกครองท้องถิ่นอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมในด้านการปกครอง ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ในส่วนของการควบคุมเทศบาลตามมาตรา 71 - 75 คือ

มาตรา 71 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้น ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้มีอำนาจชี้แจงแนะนำ ตักเตือนเทศบาลและตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติอื่นใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้

ให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ให้ปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้มีอำนาจชี้แจงแนะนำ ตักเตือนเทศบาลตำบลและตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติอื่นใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้

มาตรา 72 เมื่อนายอำเภอ ในกรณีแห่งเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีแห่งเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร เห็นว่า คณะเทศมนตรี หรือเทศมนตรีผู้ใด ปฏิบัติการของเทศบาลไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาลหรือเสียหายแก่ราชการ และนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี มีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีนั้นไว้ก่อนได้ แล้วให้รีบรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยทราบภายในกำหนดสิบห้าวัน เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควร

มาตรา 73 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีผู้ใด ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจ หน้าที่ หรือมีความประพฤติในทางจะมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ศักดิ์

ตำแหน่งหรือแก่เทศบาลหรือแก่ราชการ ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วยหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอาจสั่งให้คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีผู้ใด ออกจากตำแหน่งก็ได้

มาตรา 74 เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตเทศบาลหรือประโยชน์ของ ประเทศเป็นส่วนรวม ผู้ว่าราชการจังหวัดจะรายงานเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง มหาดไทยเพื่อยุบสภาเทศบาลก็ได้

มาตรา 75 เมื่อเห็นความจำเป็นที่จะให้เทศบาลใดอยู่ในความดูแลของกระทรวง มหาดไทยโดยตรง ก็ให้ทำได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

โดยนายกเทศมนตรีซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของเทศบาล ยังมีอำนาจจำกัดในการ บริหารงาน เช่น มีอำนาจในการแต่งตั้ง โยกย้าย พนักงานเทศบาลในระดับต่ำกว่า ซี 3 เท่านั้น นอกจากนั้นให้เป็นอำนาจของส่วนกลางในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย

1.6 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น พนักงานเทศบาลผู้ตอบแบบ สอบถาม ร้อยละ 45.6 เห็นว่าประสบปัญหาเรื่องขาดการประสานงานที่ดีต่อกัน และร้อยละ 26.1 เห็นว่าประสบปัญหาเรื่องการไม่เข้าใจ กฎ ระเบียบ และอำนาจหน้าที่ระหว่างกัน โดยปัญหาที่พบ ส่วนมากเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดกับหน่วยงานภายนอกเทศบาลมากกว่า โดยไม่ได้รับความร่วมมือ ในด้านต่าง ๆ เท่าที่ควร เช่น การขอความช่วยเหลือจากสาธารณสุขจังหวัดของกองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม หรือการขอความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบลบึงอ้อในเรื่องโครงการ บำบัดน้ำเสียของกองช่างสุขาภิบาล เป็นต้น

1.7 ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับประชาชน โดยพนักงานเทศบาลผู้ตอบแบบสอบ ตาม ร้อยละ 36.2 เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และไม่ ชอบปฏิบัติตามเทศบัญญัติหรือกฎเกณฑ์ของสังคม

จากปัญหาต่าง ๆ ที่กล่าวมาล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและการปฏิบัติงานของ เทศบาลนครนครสวรรค์มากน้อยแตกต่างกันออกไป ทำให้ผลการปฏิบัติงานที่ออกมามีทั้งที่สร้าง ความพอใจและไม่พอใจให้แก่ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาล ถ้าผลการปฏิบัติงานในเรื่องใดเป็นที่ ฟังพอใจประชาชน ๆ ก็ให้การสนับสนุนและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แก่เทศบาล แต่ถ้าผลการ ปฏิบัติงานในเรื่องใดไม่เป็นที่ฟังพอใจประชาชน ๆ ก็จะไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของทางเทศบาล ไม่ให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ แก่ทางเทศบาล รวมทั้งอาจมีการป้อนข้อเรียกร้องและความ ต้องการกลับเข้าสู่ระบบการบริหารงานของทางเทศบาลอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งทางเทศบาลต้องพยายาม แสวงหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารให้เป็นไปตามความต้องการของ ประชาชน ที่ผ่านมามีทั้งปัญหาที่แก้ไขได้และแก้ไขไม่ได้ ปัญหาที่แก้ไขได้มักเป็นปัญหาที่เกิดจาก ปัจจัยภายใน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับตัวพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก

นั้นแก้ไขลำบากโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่ต้องแก้มาจากส่วนกลาง ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อการบริหารและการปฏิบัติงานของเทศบาลมากที่สุด เช่น ปัญหาเรื่องการถูกควบคุมในด้านต่าง ๆ จากส่วนกลางมากเกินไปจนขาดความเป็นอิสระ และขาดอำนาจที่แท้จริงในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งการควบคุมที่สำคัญที่สุด คือ การควบคุมด้านการบริหารงานบุคคลของเทศบาล

ระบบการบริหารงานบุคคลของเทศบาลไทยเป็นระบบที่ให้มีความระดมการบริหารงานบุคคลในระดับชาติของรัฐบาลเป็นผู้วางหลัก และควบคุมการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาลทุกแห่งทั่วประเทศ โดยคาดหวังที่จะให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงในการบริหารการปกครองประเทศเป็นสำคัญ ส่วนในระดับที่ต่ำกว่าลงไปนั้นให้มีการจัดอนุกรรมการบริหารงานบุคคลลดหลั่นกันลงไป ซึ่งสามารถแยกอธิบายองค์กรกลางบริหารงานบุคคลแต่ละองค์กรได้ดังนี้

- คณะกรรมการพนักงานเทศบาล (ก.ท.) เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของเทศบาลในระดับชาติ ซึ่งมีอยู่เพียงองค์กรเดียว ซึ่งประกอบด้วย

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	เป็นประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นกรรมการ
3. อธิบดีกรมการปกครอง	เป็นกรรมการ
4. อธิบดีกรมโยธาธิการ	เป็นกรรมการ
5. อธิบดีกรมบัญชีกลาง	เป็นกรรมการ
6. เลขาธิการคุรุสภา	เป็นกรรมการ
7. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)	เป็นกรรมการ
8. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	เป็นกรรมการ
9. ผู้ที่ได้รับเลือกและแต่งตั้งจาก ก.ท. คนหนึ่ง	เป็นกรรมการ

ส่วนอำนาจหน้าที่ของ ก.ท. นั้น กฎหมายว่าด้วยระเบียบพนักงานเทศบาลบัญญัติให้ ก.ท. มีฐานะและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้สำหรับคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ออกกฎหมายว่าด้วยระเบียบพนักงานเทศบาล (ก.ท.) ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดให้ออกกฎ (ก.พ.)
- 2) อนุมัติการโอนพนักงานเทศบาลของเทศบาลหนึ่งไปเป็นพนักงานเทศบาลของอีกเทศบาลหนึ่ง และอนุมัติการรับโอนข้าราชการมาเป็นพนักงานเทศบาล

3) มีมติให้โอนพนักงานเทศบาลของเทศบาลหนึ่งไปเป็นพนักงานของอีกเทศบาลหนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่งานของทางราชการตามระเบียบที่ ก.ท. กำหนด

4) แต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญให้ปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ ก.ท.

มอบหมาย

5) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชกฤษฎีกา และระเบียบพนักงานเทศบาล พ.ศ. 2519 กำหนดว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ท.

- คณะกรรมการพนักงานเทศบาลประจำจังหวัด (อ.ก.ท. จังหวัด) เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของเทศบาลในระดับจังหวัด โดยทุกจังหวัดจะมีอยู่ 1 องค์กร ซึ่งประกอบด้วย

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด	เป็นประธานกรรมการ
2. รองผู้ว่าราชการจังหวัด	เป็นอนุกรรมการ
3. ปลัดจังหวัด	เป็นอนุกรรมการ
4. หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ซึ่งกระทรวง เป็นอนุกรรมการ
ทบวง กรมต่าง ๆ แต่งตั้งไปประจำจังหวัด	

กฎหมายได้กำหนดให้ อ.ก.ท. จังหวัดมีฐานะและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้สำหรับคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกระทรวง (อ.ก.พ. กระทรวง) แห่งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกรม (อ.ก.พ. กรม)

- คณะกรรมการพนักงานเทศบาลประจำเทศบาล (อ.ก.ท.เทศบาล) เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของเทศบาลในระดับต่ำสุด โดยจะมีอยู่ในเทศบาลทุกแห่งและมีองค์ประกอบดังนี้

1. นายกเทศมนตรี	เป็นประธานอนุกรรมการ
2. เทศมนตรี	เป็นอนุกรรมการ
3. ปลัดเทศบาล	เป็นอนุกรรมการ
4. รองปลัดเทศบาล	เป็นอนุกรรมการ
5. สุมหบัญชี่	เป็นอนุกรรมการ
6. หัวหน้าส่วนการบริหารตามที่ ก.ท. กำหนด
ในเทศบาลนั้น	เป็นอนุกรรมการ
7. อนุกรรมการคนหนึ่งหรือพนักงานเทศบาลอื่น ๆ เป็นอนุกรรมการที่ได้รับการ
แต่งตั้ง	

กฎหมายได้กำหนดให้ อ.ก.ท. เทศบาล มีหน้าที่ช่วย อ.ก.ท. จังหวัด และ ก.ท. ปฏิบัติงานในเทศบาลนั้น และให้ อ.ก.ท. เทศบาลมีฐานะและอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้สำหรับคณะอนุกรรมการข้าราชการพลเรือนประจำจังหวัด (อ.ก.พ. จังหวัด)

จะเห็นว่าระบบการบริหารบุคคลของเทศบาลยังต้องขึ้นกับส่วนกลางอยู่ โดยส่วนกลางมีหน้าที่กำกับดูแลอย่างชัดเจน สังเกตได้จากองค์ประกอบขององค์การกลางบริหารงานบุคคลของเทศบาลในระดับสูงไม่ว่าจะเป็น ก.ท. หรือ อ.ก.ท. จังหวัด ล้วนแต่ประกอบด้วยบุคคลที่เป็นข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั้งสิ้น โดยมีข้าราชการส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) อยู่ในองค์การกลางบริหารงานบุคคลของเทศบาลในระดับต่ำสุดเท่านั้น และมีหน้าที่เพียงช่วย ก.ท. และ อ.ก.ท. จังหวัด ปฏิบัติงานเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่ ข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเหล่านั้นไม่ได้อยู่ในท้องถิ่นไม่สามารถทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเทศบาลที่ต่าง ๆ ได้ ส่งผลให้เทศบาลส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านบุคลากรเป็นส่วนใหญ่ และปัญหานี้เองซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานและการปฏิบัติงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ในปัจจุบัน

5.5.2 การวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดเรื่องการรวมศูนย์อำนาจเกินขอบเขต

จากแนวคิดเรื่องการรวมศูนย์อำนาจเกินขอบเขตของชัยอนันต์กล่าวว่า ปัจจุบันเมืองต่าง ๆ กำลังเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่ในทางกลับกันโครงสร้างทางการเมืองและการบริหารกลับมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก โดยรัฐบาลกลางยังคงพยายามรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางอยู่เช่นเดิม ซึ่งในอดีตการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลางเพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่รัฐ เพื่อตอบโต้การกดดันจากชาติตะวันตก ฯลฯ และได้มีการสร้างความแข็งแกร่งให้อำนาจรัฐเรื่อยมา โดยมีการเพิ่มหน่วยราชการต่าง ๆ ของรัฐบาลกลางในจังหวัดต่าง ๆ ในขณะที่ภาคประชาสังคมยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาน้อยมาก

จากการศึกษาเมืองนครสวรรค์พบว่าปัจจุบันเมืองนครสวรรค์ต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาการเป็นเมืองใหญ่ที่แตกต่างจากเมืองอื่น ๆ ในภาคเหนือตอนล่างมากเกินไป เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่รัฐบาลมีโครงการที่จะพัฒนาเทศบาลนครสวรรค์ให้เป็นเมืองหลักรอบที่ 2 (เมืองหลักรอบที่ 2 ประกอบด้วย เทศบาลเมืองพิษณุโลก เทศบาลเมืองหาดใหญ่ เทศบาลเมืองภูเก็ต เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี เทศบาลเมืองอุดรธานี เทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลเมืองราชบุรี และเทศบาลเมืองนครสวรรค์) ซึ่งโครงการพัฒนาเมืองหลักรอบที่ 2 เริ่มเมื่อกลางปี พ.ศ. 2531 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (สมริักษ์ รักษาทรัพย์ และเชาวนะ ไตรมาส, 2538)

1.1 แก้ไขปัญหาความไม่เพียงพอของสิ่งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็นต่าง ๆ ในเมืองหลักรอบที่ 2

1.2 จัดหาสิ่งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็น เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองหลักรอบที่ 2 ที่กำลังจะเจริญขึ้นในอนาคตอันใกล้

1.3 ปรับปรุงระบบบริหารและการเงินการคลังของเมืองหลัก ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการและบำรุงรักษาสิ่งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ

1.4 สร้างสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และการสร้างงานในเมืองหลัก

จากการดำเนินการตามโครงการพัฒนาเมืองหลักรอบที่ 2 ดังกล่าวทำให้เมืองนครสวรรค์และอีกหลาย ๆ เมืองที่อยู่ในแผนได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระยะเริ่มแรกของแผนจนกระทั่งปัจจุบัน จะสังเกตได้ว่าก่อนการเริ่มแผน เมืองทั้ง 8 เมืองที่ระบุในแผนล้วนแล้วแต่มีฐานะเป็นเพียงเทศบาลเมืองเท่านั้น แต่ในปัจจุบันเมืองที่อยู่ในแผนถึง 4 เมือง ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลนครเนื่องจากมีความเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างมาก คือ เทศบาลนครพิษณุโลก เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครอุดรธานี และเทศบาลนครนครสวรรค์

ผลจากการดำเนินการตามโครงการพัฒนาเมืองหลักรอบที่ 2 เมืองนครสวรรค์ในปัจจุบันได้กลายเป็นเมืองใหญ่ที่มีความแตกต่างจากเมืองอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงเป็นอย่างมาก ดังตารางที่ 40 ทำให้เมืองนครสวรรค์ต้องรองรับประชาชนที่หลั่งไหลมาจากจังหวัดใกล้เคียงที่เข้ามาหางานทำและเข้ามาศึกษาเล่าเรียน จนทำให้ประสบกับปัญหาเมืองตามมา

ตารางที่ 40 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนประชากร สถานประกอบการอุตสาหกรรม โรงเรียน โรงพยาบาล และธนาคารของจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดใกล้เคียง ในปี พ.ศ.2541

จำนวน	จังหวัด			
	นครสวรรค์	อุทัยธานี	ชัยนาท	พิจิตร
ประชากร	1,137,945	331,295	353,749	104,039
สถานประกอบการ อุตสาหกรรม	1,333	356	321	681
โรงเรียน	729	298	245	445
โรงพยาบาล	395	135	113	222
ธนาคาร	15	17	31	50

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรปี พ.ศ.2542

2. ปัญหาเมือง การกลายเป็นเมืองหลักของเมืองนครสวรรค์ในปัจจุบันได้สร้างปัญหามากมาย ซึ่งกลายเป็นปัญหาของประชาชนทั้งจังหวัด และยังส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนอีกด้วย ได้แก่ (กองวิชาการ: เทศบาลนครนครสวรรค์, 2542)

2.1 สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติถูกทำลาย และปัญหามลพิษ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศในเขตเทศบาลนครสวรรค์มีพื้นที่เป็นภูเขาและแม่น้ำ เช่น เขาใหญ่ เขากบ แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเดิมมีภูมิประเทศที่สวยงามมาก เป็นพื้นที่สาธารณะ ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่ในปัจจุบันมีการบุกรุกพื้นที่สาธารณะที่เป็นภูเขา แม่น้ำ และพื้นที่สาธารณะต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก อีกทั้งสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติถูกทำลาย แม่น้ำเจ้าพระยาสกปรก เพราะการปล่อยน้ำเสียและการทิ้งขยะมูลฝอยจากบ้านเรือน ชุมชน และสถานประกอบการโดยตรงโดยน้ำไม่ได้บำบัดให้มีคุณภาพดีก่อนปล่อย ทำให้มีปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นเฉลี่ย 30,000 ลูกบาศก์เมตร / วัน ประกอบกับจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มจำนวนขึ้นทุกปีส่งผลให้เกิดปัญหามลพิษซึ่งส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยรวม ดังตารางที่ 41 - 42

ตารางที่ 41 แสดงจำนวนยานยนต์ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติยานยนต์ และตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 – 2541

หน่วย : คัน

พระราชบัญญัติ	จำนวนยานยนต์ที่จดทะเบียน		
	ปี พ.ศ. 2539	ปี พ.ศ. 2540	ปี พ.ศ. 2541
พระราชบัญญัติยานยนต์	240,177	241,542	272,458
พระราชบัญญัติการขนส่ง	12,442	12,540	13,535

ที่มา : สำนักงานขนส่งนครสวรรค์ พ.ศ. 2541

ตารางที่ 42 แสดงจำนวนการตายของประชาชนในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามกลุ่มสาเหตุที่สำคัญ และเพศ ในปี พ.ศ.2541

กลุ่มสาเหตุ	ชาย	หญิง	รวม
อุบัติเหตุและการเป็นพิษ	684	197	881
โรคหัวใจ	437	345	782
มะเร็งทุกชนิด	316	221	537
ความดันโลหิตสูงและโรคหลอดเลือดในสมอง	219	174	393
โรกระบบทางเดินหายใจ ยกเว้นระบบหายใจส่วนบน	238	106	341
ปอดอักเสบและโรคอื่น ๆ ของปอด	224	114	338
โลหิตเป็นพิษ	146	118	264

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2541

2.2 ถนน ซอย และทางเท้าคับแคบ ชำรุดและไม่เพียงพอ โดยปัจจุบันพื้นที่ในเขตเทศบาลมีทั้งสิ้น 27.87 ตารางกิโลเมตร แต่มีพื้นที่ผิวจราจรเพียง 1.503 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 5.21 ของพื้นที่เทศบาลทั้งหมด ซึ่งตามมาตราฐานขั้นต่ำในเขตเทศบาลต้อง

มีพื้นที่ผิวจราจรประมาณร้อยละ 7 - 12 ของพื้นที่ในเขตเทศบาลหรือเท่ากับ 1.95 - 5.85 ตารางกิโลเมตร สำหรับทางเท้าในเขตเทศบาลมีความยาว 25,190 เมตร โดยพบว่าส่วนใหญ่เป็นทางเท้าที่อยู่ในย่านธุรกิจหนาแน่น และก่อสร้างมานาน ชำรุด ไม่เป็นระเบียบ

2.3 ปัญหาการศึกษาที่สามารถแบ่งได้หลายประเภท คือ

2.3.1 การกระจุกตัวของเยาวชนที่เข้ามาเรียนในตัวเมือง เพราะอำเภอรอบนอกมีจำนวนโรงเรียนไม่เพียงพอ ดังตารางที่ 43 ทำให้เกิดปัญหาการรวมศูนย์การศึกษา

ตารางที่ 43 แสดงจำนวนโรงเรียน จำแนกตามสังกัด เป็นรายอำเภอ ปีการศึกษา 2541

อำเภอ / กิ่งอำเภอ	สังกัด					รวม
	กรม สามัญ ศึกษา	สนง. คณะ กรรมการ การ ประถม ศึกษาแห่ง ชาติ	สนง. คณะ กรรมการ การศึกษา เอกชน	สนง. การ ศึกษาท้อง ถิ่น	อื่น ๆ	
เมือง	8	67	19	8	6	108
โคกพระ	1	27	1	-	-	29
ชุมแสง	2	44	6	3	-	55
หนองบัว	2	50	1	-	1	54
บรพตพิสัย	3	60	1	-	1	65
เก้าเดี้ยว	2	23	1	-	-	26
ตาคลี	6	66	11	1	1	85
ท่าตะโก	2	52	2	-	-	56
ไพศาลี	3	41	4	-	1	49
พยุหะคีรี	2	43	2	-	-	47
ลาดยาว	3	60	2	-	1	66
ตากฟ้า	2	38	2	-	1	43
แม่วงก์	1	29	-	-	-	30
กิ่งอำเภอ แม่เปิน	-	6	-	-	-	6
กิ่งอำเภอ ชุมตาบง	1	9	-	-	-	10
รวมยอด	38	615	52	12	12	729

ที่มา : สำนักงานการศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. 2541

2.3.2 ขาดแคลนสถาบันการศึกษาขั้นสูง เมืองนครสวรรค์เป็นเมืองใหญ่ แต่ปรากฏว่าไม่มีมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษา ที่จะรองรับประชาชนในท้องถิ่นที่ต้องการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ต้องไปศึกษาในระดับอุดมศึกษาในต่างจังหวัด เช่น กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ และเมื่อเร็ว ๆ นี้เพิ่งมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งแรกของจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของเอกชน เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2541

2.4 การจราจรติดขัด จากการเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญ (เมืองหลัก) ทำให้เมืองนครสวรรค์ในปัจจุบันโดยเฉพาะในเขตเทศบาลมีการเจริญเติบโตในทุก ๆ ด้าน เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ ซึ่งพบว่า ในช่วงโมงเร่งด่วนเวลา 7.30 - 9.00 และ 15.30 - 17.00 มีการจราจรคับคั่ง ติดขัด การเดินทางไม่คล่องตัวในถนนสายหลัก เช่น ถนนโกสีย์ ถนนสวรรคคีณี ถนนมาตุลี บริเวณตลาดสด และหน้าสถานศึกษาต่าง ๆ

2.5 ชุมชนแออัด จากลักษณะทางด้านภูมิศาสตร์ในเขตเทศบาลเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำปิง แม่น้ำน่านไหลผ่าน และภูเขาล้อมรอบเป็นส่วนใหญ่ ทั้งยังเป็นเมืองศูนย์กลางการคมนาคม และเศรษฐกิจ ประชาชนต่างถิ่นจึงอพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำ และอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก จึงเป็นเหตุให้เกิดการบุกรุกที่ดินของรัฐ พื้นที่เขา วัด เอกชน และที่สาธารณะอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดชุมชนแออัดหรือชุมชนผู้มีรายได้น้อย (สลัม) ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความหนาแน่น ไร้ระเบียบ และขาดเหตุผลทางสังคม ประชาชนอยู่กันอย่างแออัด มีสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมอันอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ อนามัยของประชาชนได้

ในปัจจุบันเขตเมืองของจังหวัดนครสวรรค์มีชุมชนแออัดถึง 19 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนหัวเมืองพัฒนา , ชุมชนหน้าวัดนครสวรรค์ , ชุมชนหน้าอุทยานสวรรค์ , ชุมชนหลังอุทัยจิตต์ , ชุมชนหิมพานต์ , ชุมชนตลาดตายอม , ชุมชนนวมินทร์ , ชุมชนพระบางมงคล , ชุมชนซอนตะวัน , ชุมชนเขาโรงครัว , ชุมชนบางปรอง , ชุมชนตลาดใหม่ , ชุมชนหนองปลาแห้ง , ชุมชนวัดเขาจอมคีรีนาคพรต , ชุมชนเขาโกรกพม่า , ชุมชนเจ้าแม่ศรีจันทร์ , ชุมชนหลวงปู่ท้าวพัฒนา , ชุมชนหน้าโรงเกลือ , ชุมชนเกาะยม

การที่มีประชากรจำนวนมากอาศัยกันอย่างหนาแน่น โดยขาดมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดี เป็นสาเหตุหนึ่งทีอาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา ดังตารางที่ 44

ตารางที่ 44 แสดงจำนวนคดีที่เกิดขึ้น จำแนกตามประเภทคดี พ.ศ. 2539 – 2541

ประเภทคดี	จำนวน		
	พ.ศ. 2539	พ.ศ. 2540	พ.ศ. 2541
คดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ	151	142	132
คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน	403	443	479
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	549	681	929

ที่มา : กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ.2541

2.6 ระบบระบายน้ำและการบำรุงรักษายังไม่ได้มาตรฐาน ในเขตเทศบาลมีการเจริญเติบโตในด้านสิ่งก่อสร้างเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ระบบระบายน้ำที่มีอยู่เดิมไม่เพียงพอที่จะรองรับได้ ในบางพื้นที่เมื่อมีฝนตกหนักก็จะเกิดปัญหาน้ำท่วมขัง โดยเฉพาะในเขตเทศบาล ไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน เนื่องจากมีเศษหิน ดิน ทวาย ค้างสะสมไว้ในท่อระบายน้ำ ประกอบกับเมืองนครสวรรค์มีลักษณะภูมิประเทศเป็นแอ่งกระทะ ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมบ่อยมาก ดังจะเห็นจากการเกิดน้ำท่วมใหญ่เมื่อปี พ.ศ. 2539 ที่ผ่านมา

3. ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างตัวเมืองกับตัวชนบท เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาให้นครสวรรค์เป็นเมืองหลัก มีการกระจายความเจริญในด้านต่าง ๆ สู่มืองนครสวรรค์ ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เมืองนครสวรรค์มีความใหญ่โต และมีความเจริญแตกต่างจากจังหวัดใกล้เคียง เช่น อุทัยธานี พิจิตร ชัยนาท เท่านั้น แต่ยังทำให้เกิดช่องว่างอย่างมากระหว่างตัวเมืองกับชนบทอีกด้วย

การที่เมืองนครสวรรค์มีความเจริญในด้านต่าง ๆ มากขึ้น แต่ความเจริญนั้นกลับกระจุกตัวอยู่ในตัวเมืองเท่านั้น ทำให้พื้นที่ชนบทตกอยู่ในภาวะการขาดแคลนหลายด้าน เช่น โรงเรียน ดังตารางที่ 43 และสถานพยาบาล ดังตารางที่ 45 ประกอบกับการเดินทางเพื่อเข้ามาศึกษาเล่าเรียนหรือเข้ามารับการรักษาพยาบาลในเขตเทศบาลยังไม่ได้รับความสะดวกมากนัก ทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกันมาก

ตารางที่ 45 แสดงจำนวนสถานพยาบาล จำแนกเป็นรายอำเภอ ปี พ.ศ. 2541

อำเภอ / กิ่ง อำเภอ	รพ. รัฐบาล	รพ. เอกชน	สถานี อนามัย	คลินิก	รวม
เมืองนครสวรรค์	3	5	22	96	126
โกรกพระ	1	-	9	4	14
ชุมแสง	1	-	14	8	23
หนองบัว	1	-	15	7	23
บรรพตพิสัย	1	-	17	5	23
เก้าเลี้ยว	1	-	6	-	7
ตาคลี	2	2	15	21	40
ท่าตะโก	1	-	16	7	24
ไพศาลี	1	-	13	-	14
พยุหะคีรี	2	-	13	6	21
ลาดยาว	1	-	17	19	37
ตากฟ้า	1	-	8	11	30
แม่วงก์	1	-	8	5	14
กิ่งอำเภอแม่เปิน	-	-	2	-	2
กิ่งอำเภอชุมตาบง	-	-	3	4	7
รวม	17	7	178	193	395

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. 2541

เป็นที่น่าสังเกตว่าการศึกษาเมืองนครสวรรค์มีความคล้ายคลึงกับการศึกษาปัญหาของเมืองเชียงใหม่ของ ธเนศวร์ เจริญเมือง ใน " การปกครองเมืองในสังคมไทย : กรณีเชียงใหม่ 7 ศตวรรษ " ผลการศึกษาปรากฏว่า เมืองเชียงใหม่ประสบกับปัญหาที่สำคัญ อันเกิดจากการรวมศูนย์อำนาจเกินขอบเขตของรัฐบาลกลาง 3 ปัญหาด้วยกัน คือ

1. ปัญหาการเป็นเอกนครระดับภาค
2. ปัญหาความแตกต่างระหว่างตัวเมืองกับชนบท

3. ปัญหาเมือง ได้แก่ ปัญหาารถติด ปัญหาอุบัติเหตุ ปัญหามลพิษ ปัญหามลทัศน์ ปัญหาการขาดแคลนสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ และปัญหาการทำลายเอกลักษณ์ของเมือง เป็นต้น

จากปัญหาของทั้ง 2 เมือง จะเห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของปัญหา ดังนี้ คือ

- ความเหมือนกันของปัญหา ทั้ง 2 เมือง ต่างประสบกับปัญหาความแตกต่างระหว่างตัวเมืองกับชนบท และปัญหาเมืองเหมือนกัน

- ความต่างกันของปัญหา ภาคเหนือตอนบนมีเมืองเชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่เพียงเมืองเดียว ทำให้ความเจริญในทุก ๆ ด้านมากระจุกตัวอยู่ที่เมืองเชียงใหม่ จนทำให้เชียงใหม่กลายเป็นเมืองเอกนครระดับภูมิภาค

ส่วนในภาคเหนือตอนล่าง มี 2 เมืองใหญ่ คือ เมืองนครสวรรค์ และเมืองพิษณุโลก ทำให้ความเจริญในทุก ๆ ด้านไม่กระจุกตัวอยู่ที่เมืองใดเมืองหนึ่งเพียงเมืองเดียว ดังตารางที่ 46 แต่ถึงจะแยกเป็น 2 เมือง แต่ปัญหาของเมืองนครสวรรค์ที่กล่าวมาก็นับว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่อาจจะทวีความรุนแรงเทียบเท่าเมืองเชียงใหม่ในอนาคตได้

ตารางที่ 46 แสดงจำนวนสาขาธนาคาร และปริมาณเงินฝากของจังหวัดต่าง ๆ ในภาคเหนือ
ในปี พ.ศ. 2541

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	จำนวนสาขาธนาคาร	ปริมาณเงินฝาก
ภาคเหนือตอนบน	304	160,425.3
เชียงใหม่	127	78,242.0
เชียงราย	56	28,626.0
แม่ฮ่องสอน	10	1,700.6
ลำพูน	17	7,257.1
พะเยา	19	6,648.8
น่าน	10	3,703.0
แพร่	16	7,285.1
ลำปาง	30	18,354.3
ตาก	19	8,369.3
ภาคเหนือตอนล่าง	219	103,834.0
กำแพงเพชร	22	8,350.2
พิจิตร	31	13,121.9
พิษณุโลก	34	17,791.8
สุโขทัย	23	10,851.4
อุตรดิตถ์	17	7,791.0
นครสวรรค์	50	28,156.9
เพชรบูรณ์	27	11,211.9
อุทัยธานี	15	6,558.9
รวมภาคเหนือ	523	264,020.2

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2542

ซึ่งปัญหาต่าง ๆ ทั้งของเมืองนครสวรรค์และเมืองเชียงใหม่ เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มาสนับสนุน ซึ่งมีทั้งปัจจัยที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันออกไป ได้แก่

- ปัจจัยภายนอก ปัญหาส่วนใหญ่ของทั้งเมืองนครสวรรค์และเมืองเชียงใหม่ล้วนแต่เกิดจากการรวมศูนย์อำนาจเกินขอบเขตของรัฐบาลกลางอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวมศูนย์อำนาจในการตัดสินใจโดยไม่คำนึงถึงความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของเมืองนครสวรรค์ หรือเมืองอื่น ๆ ที่อยู่ในแผนพัฒนาเมืองหลักและเมืองรอง รัฐบาลคิดเพียงว่าจะทำอย่างไรเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่รุนแรงในเมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานครได้ มาตราการที่สำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาหรือลดความรุนแรงของปัญหาลงได้ คือ ต้องสกัดกั้นการอพยพเข้ามาหางานทำและเข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพมหานครของประชาชนจากทั่วประเทศให้ได้ จึงมีการกำหนดแผนพัฒนาเมืองหลักและเมืองรองขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระจายความเจริญในด้านต่าง ๆ สู่อำเภอใกล้เคียง โดยไม่มีการศึกษาความพร้อมของจังหวัดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความสามารถในการปรับตัวของประชาชนในท้องถิ่น รวมทั้งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเติบโตอย่างรวดเร็วเกินไป อีกทั้งรัฐบาลไม่ได้เอาปัญหาที่เมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานครเคยประสบมาแล้วเป็นบรรทัดฐานในการพัฒนา ทำให้ปัญหาเก่าที่เคยเกิดขึ้นในที่หนึ่งขยายวงกว้างมาสู่ที่แห่งใหม่ แทนที่จะเป็นการแก้ปัญหาที่มีอยู่เดิมกลับเป็นการเพิ่มปัญหาให้มากขึ้นกว่าเดิม

วิธีการรวมอำนาจของส่วนกลางวิธีหนึ่งทำโดยการจัดตั้งหน่วยราชการในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งจากการศึกษาเมืองนครสวรรค์ ในปี พ.ศ. 2542 - 2543 ปรากฏว่า ในจังหวัดนครสวรรค์ มีหน่วยราชการทั้งสิ้น 254 แห่ง แบ่งเป็น หน่วยราชการส่วนกลาง 78 แห่ง ส่วนภูมิภาค 32 แห่ง และส่วนท้องถิ่น 144 แห่ง เมื่อพิจารณาจากรายการที่ 47 จะเห็นว่าถึงแม้เมืองนครสวรรค์จะมีจำนวนหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ก็ตาม แต่น่าสังเกตว่าในระดับบน คือ หน่วยราชการส่วนกลางไม่ได้มีการลดลงจากเดิมแต่กลับเพิ่มขึ้น ซึ่งถ้าเป็นความต้องการที่จะกระจายอำนาจที่แท้จริง ควรจะมีหน่วยราชการท้องถิ่นเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และมีหน่วยราชการส่วนกลางลดลงเรื่อย ๆ ต่างหาก

ตารางที่ 47 แสดงจำนวนหน่วยราชการทั้งหมดในจังหวัดนครสวรรค์

ปี พ.ศ .	หน่วยราชการ		
	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	ส่วนท้องถิ่น
2538	74	32	83
2542	78	32	144

ที่มา : สำนักงานจังหวัดนครสวรรค์

- ปัจจัยภายใน ปัญหาของทั้ง 2 เมือง ต่างเกิดจากความอ่อนแอของภาคประชาสังคม (Weak civil society) โดยประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ยังไม่อาจออกความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและทิศทางการพัฒนาบ้านเมืองของตนได้ ซึ่งความอ่อนแอของภาคประชาสังคมของทั้ง 2 เมืองนี้ แสดงออกมาในหลายด้าน มีทั้งด้านที่เหมือนและแตกต่างกัน คือ

1. ด้านที่เหมือนกัน แสดงออกใน 3 ด้าน ด้วยกัน คือ

- การนำของตัวแทนรัฐบาลกลาง เนื่องจากขาดองค์การนำที่มีประสิทธิภาพ เมืองเชียงใหม่และเมืองนครสวรรค์ก็เหมือนเมืองอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้ระบบรวมศูนย์อำนาจที่ขาดประสิทธิภาพ คือ มีองค์กรที่มีได้ทำหน้าที่นำ ผู้ว่าราชการจังหวัดและข้าราชการระดับต่าง ๆ ไม่มีอำนาจริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ เนื่องจากเข้ามาทำงานไม่กี่ปีก็ต้องย้ายไปรับตำแหน่งในจังหวัดอื่น ระบบเช่นนี้ไม่ได้ส่งผู้ว่าราชการจังหวัดให้มาเป็นผู้บริหารที่จะกำหนดนโยบายที่จะพัฒนาเมือง แต่ให้มาเป็นเกียรติคอยรับแขกบ้านแขกเมือง และคอยประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เท่านั้น

- องค์กรปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น (Local self government) ที่ควรจะมีบทบาทนำแต่กลับไม่มีบทบาทดังกล่าว ที่ผ่านมาองค์กรปกครองท้องถิ่นของทั้ง 2 เมืองต้องประสบปัญหาหลายด้าน เช่น มีหลายองค์กรเกินไป และองค์กรเหล่านี้ขาดเอกภาพ มีอำนาจและงบประมาณจำกัด มีรูปแบบที่ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาอันสลับซับซ้อนของเมือง ส่วนกลางที่รับผิดชอบกลับสนใจที่จะควบคุมและครอบงำมากกว่าจะปรับปรุงโครงสร้าง และระบบการทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง

- ภาคธุรกิจยังมีบทบาทน้อยในทางการเมือง ไม่มีการรวมตัวเป็นกลุ่มพลังทางการเมือง ที่จะมีความสำคัญในการผลักดันให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนในการพัฒนาบ้านเมือง เพื่อให้ท้องถิ่นและประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

- ภาคองค์กรประชาชนยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเท่าที่ควร โดยประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นคล้อยตามความเจริญทางวัตถุ และมีการสนับสนุนให้เมือง

กลายเป็นเมืองใหญ่เหมือนกรุงเทพมหานคร คิดว่ารถยนต์จำนวนมาก อาคารสูง ๆ อากาศเสีย และคุณภาพชีวิตที่ตกต่ำเป็นสัญลักษณ์ของความทันสมัย ประชาชนเข้าใจว่าเมื่อเมืองขยายตัว และมีความเจริญมากขึ้น ปัญหามากมายย่อมตามมาเป็นเรื่องธรรมดา นอกจากนี้ประชาชนทั้ง 2 เมือง ยังขาดจิตสำนึกในเรื่อง “ ประโยชน์ส่วนรวม ” เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง ขาดความร่วมมือกันในการดูแลรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมของเมือง เห็นได้จากมีการทิ้งขยะและปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำปิงของชาวเชียงใหม่ และในแม่น้ำเจ้าพระยาของชาวนครสวรรค์ ซึ่งผลเสียที่เกิดขึ้นนอกจากจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในจังหวัดแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อประชาชนในจังหวัดใกล้เคียงที่ต้องใช้น้ำในการอุปโภคบริโภคอีกด้วย การที่ประชาชนยังมีระบบความคิดเช่นนี้ ทำให้ไม่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาสังคมได้เลย

2. ด้านที่ต่างกัน แสดงออกในภาควิชาการ กล่าวคือ เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองที่มีสถาบันระดับอุดมศึกษามากกว่าจังหวัดใกล้เคียง แต่สถาบันเหล่านี้มีบทบาทในการให้คำแนะนำด้านการบริหารและการปกครองในปริมาณที่จำกัด ส่วนจังหวัดนครสวรรค์เป็นเมืองที่ขาดแคลนสถาบันในระดับอุดมศึกษา ทำให้ไม่มีสถาบันที่จะมาทำหน้าที่เหล่านี้เลย

การนำแนวคิดเรื่องการรวมศูนย์อำนาจเกินขอบเขตมาใช้ศึกษาเมืองนครสวรรค์ เช่นเดียวกับการศึกษาเมืองเชียงใหม่ของ ธนศวร เจริญเมือง ทำให้เราทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างกันของทั้ง 2 เมือง ซึ่งนับวันทั้งเมืองเชียงใหม่และเมืองนครสวรรค์ก็ยิ่งเติบโตมากขึ้นเรื่อย ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเมืองหลักและเมืองรองของรัฐบาลกลาง ทำให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบริหารเมืองทั้ง 2 ต้องหันมาให้ความสนใจช่วยกันดูแลแก้ปัญหาให้มากขึ้นกว่าเดิม

จากผลการศึกษาและการใช้แนวคิดทั้ง 2 แนวคิดมาวิเคราะห์ จะเห็นถึงปัจจัยภายนอกที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของเทศบาลนครนครสวรรค์ คือ การรวมศูนย์อำนาจของส่วนกลางในด้านต่าง ๆ ซึ่งแสดงออกในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมายที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในระดับต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนตามพระราชบัญญัติเทศบาล ทำให้ไม่มีความเป็นอิสระเพราะถูกมัดด้วยกฎหมายโครงสร้างการบริหาร การปกครอง และงบประมาณ ทำให้ท้องถิ่นยังต้องพึ่งพาส่วนกลาง ไม่สามารถเติบโตและเลี้ยงตนเองได้ ทำให้ผู้ศึกษาสามารถปฏิเสธสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ก่อนการศึกษา และสรุปผลการศึกษาในครั้งนี้ได้ว่า “ ปัญหาต่าง ๆ ที่เทศบาลนครนครสวรรค์ประสบในปัจจุบันเกิดจากปัจจัยภายนอก คือ การรวมศูนย์อำนาจเกินขอบเขตของรัฐบาลกลางมากกว่าปัจจัยภายใน ” แม้ว่าส่วนกลางจะได้พยายามสนับสนุนการปฏิรูปทางการเมืองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ในหลาย ด้านก็ตาม เช่น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดสาระสำคัญข้อหนึ่งว่า จะเน้น

เรื่องของการเสริมสร้างกระบวนการในการกระจายอำนาจการวางแผนลงไปสู่ระดับภูมิภาค ท้องถิ่นและชุมชนมากยิ่งขึ้น เพราะการวางแผนในลักษณะจากเบื้องบนลงสู่เบื้องล่างแต่เพียงอย่างเดียวเป็นการวางแผนที่ล้าสมัย และไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคมของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคตอีกต่อไปแล้วหรือแม้แต่นโยบายของกระทรวงมหาดไทย ประจำปี 2543 ก็ยังมีนโยบายที่สนับสนุนการปฏิรูปทางการเมืองใน 3 ด้าน ด้วยกัน คือ

1. การประสานเร่งรัดการดำเนินการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แล้วเสร็จตามกำหนด
2. การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในท้องถิ่นที่จะรองรับการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นตามนโยบายของรัฐบาล
3. การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ

จากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่นได้มีการนำนโยบายเหล่านั้นมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยมีการพยายามออกกฎหมายต่าง ๆ เพื่อเป็นการปูทางไปสู่การกระจายอำนาจให้มากขึ้น โดยกฎหมายที่สำคัญ คือ "พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น" ซึ่งเป็นผลมาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในมาตรา 78, 283 และ 284 มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขปัญหาโครงสร้างการรวบอำนาจทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจของส่วนกลาง กฎหมายฉบับนี้เป็น 1 ในกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ซึ่งมีทั้งหมด 7 ฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ. เปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล, พ.ร.บ. เทศบาลให้มีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรง, พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด, พ.ร.บ. สมุดตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล, พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา, พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ พ.ร.บ. ระเบียบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้มีกลไกจัดการให้ส่วนกลางกระจายอำนาจออกไปให้ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งทางด้านการบริหาร ด้านการเงินและการงบประมาณ โดยให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และอธิบดีกรมการปกครอง เป็นประธาน

นอกจากนี้ยังมีกรรมการอีก 2 ส่วน คือ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 12 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน ผู้บริหารเทศบาล 3 คน ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 5 คน ผู้บริหาร ก.ท.ม. ผู้บริหารเมืองพัทยา หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นรวม 2 คน โดยให้เลือกกันเอง และผู้ทรงคุณวุฒิอีก 12 คน

คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ถึง 16 ข้อ ที่สำคัญ ได้แก่ จัดทำแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา , ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร และรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

กฎหมายฉบับนี้มีข้อที่น่าสนใจอยู่ว่าการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่เคยอยู่ในการควบคุม ผลักดันหรือเหนี่ยวรั้งก็ตามจากหน่วยงานส่วนกลางเพียงไม่กี่แห่ง โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยซึ่งคุมการบริหารการปกครอง กระทรวงการคลังซึ่งคุมการเงิน การงบประมาณ แต่กฎหมายฉบับนี้ได้วางแนวทางไว้อย่างเป็นรูปธรรมทั้งทางด้านภารกิจที่ท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการด้วยตนเอง โดยเฉพาะการจัดระบบบริการสาธารณสุขกับการจัดสัดส่วนภาษีและอากรว่าจะมีรายได้อะไรบ้าง รายได้จากภาษีแต่ละชนิดจะแบ่งกันอย่างไร ส่งให้ส่วนกลางเท่าไร เก็บไว้ใช้เพื่อการพัฒนาและการบริการประชาชนในท้องถิ่นเท่าไร นอกจากรายได้จากทรัพย์สินของตนแล้ว ก็ยังมีช่องทางหารายได้ด้วยตนเองมากขึ้น ไม่ว่าจะจากเงินช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ หรือเงินกู้จากต่างประเทศก็ตาม

ส่วนเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ซึ่งเดิมรายได้ของรัฐบาล 100 % ส่วนกลางเอาไป 92 % ส่วนท้องถิ่นได้แค่ 8 % กฎหมายใหม่บังคับไว้ว่าในระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลไม่น้อยกว่า 20 % ในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 35 %

นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งการจัดระบบบริหารบุคคล การกระจายบุคลากรส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมาสู่ส่วนท้องถิ่น และการสร้างระบบความก้าวหน้าในหน้าที่การงานให้เหมาะสม ซึ่งในปี 2543 นี้เป็นปีบังคับใช้พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ดังนั้นความเคลื่อนไหวเรื่องการบริหารงานบุคคล จึงอยู่ในความสนใจเป็นอย่างมาก เราคงต้องรอดูต่อไปว่าหลังจากมีกฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้ออกมาบังคับใช้แล้ว จะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ ซึ่งถ้ามีการเปลี่ยนแปลงในด้านการกระจายอำนาจแก่ท้องถิ่นที่มากขึ้น ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เทศบาลนครนครสวรรค์กำลังเผชิญอยู่ได้เป็นอย่างดี